



08/231-4137/MP
15.11.2021

КИЇВСЬКА МІСЬКА РАДА

II СЕСІЯ IX СКЛИКАННЯ

РІШЕННЯ

№ _____

проект

Про затвердження міської цільової програми «Охорона та збереження культурної спадщини м. Києва на 2022-2024 роки»

Відповідно до пункту 22 частини першої статті 26 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», законів України «Про культуру», «Про охорону культурної спадщини», «Про охорону археологічної спадщини», враховуючи рішення Київської міської ради від 29 жовтня 2009 № 520/2589 «Про Порядок розроблення, затвердження та виконання міських цільових програм у місті Києві», від 15 грудня 2011 року № 824/7060 «Про затвердження Стратегії розвитку міста Києва до 2025 року» (у редакції рішення Київської міської ради від 06 липня 2017 року № 724/2886), розпорядження виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) від 05 листопада 2021 року № 2309 «Про схвалення проекту міської цільової програми «Охорона та збереження культурної спадщини м. Києва на 2022-2024 роки», з метою збереження історичної самобутності міста Києва, охорони та збереження об'єктів культурної спадщини міста, Київська міська рада

ВИРІШИЛА:

1. Затвердити міську цільову програму «Охорона та збереження культурної спадщини м. Києва на 2022-2024 роки» (далі – Програма), що додається.
2. Визначити Департамент охорони культурної спадщини виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) відповідальним виконавцем Програми.
3. Департаменту охорони культурної спадщини виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації):
 - 3.1. Забезпечити виконання Програми в межах обсягу видатків, передбачених у бюджеті міста Києва на відповідні роки.

3.2. Подавати Київській міській раді, Департаменту фінансів виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), Департаменту економіки та інвестицій виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації):

✓ кварталні та річний звіти про виконання завдань і заходів Програми до 20 числа другого місяця, що настає за звітним періодом;

✓ заключний звіт про виконання завдань і заходів Програми не пізніше ніж у тримісячний строк після закінчення встановленого строку виконання Програми;

✓ уточнені річні звіти про виконання завдань і заходів Програми (у разі необхідності) до 01 квітня року, наступного за звітним.

3.3. Забезпечити розміщення на Єдиному вебпорталі територіальної громади міста Києва річного (квартального) звітів та заключного звіту про результати виконання Програми.

4. Оприлюднити це рішення в установленому порядку.

5. Це рішення набирає чинності з дня його оприлюднення.

6. Контроль за виконанням цього рішення покласти на постійну комісію Київської міської ради з питань охорони культурної спадщини та на постійну комісію Київської міської ради з питань бюджету та соціально-економічного розвитку.

Київський міський голова

Віталій КЛИЧКО

ПОДАННЯ:

Департамент охорони культурної спадщини
виконавчого органу Київської міської ради (Київської
міської державної адміністрації)

Директор

Олександр НИКОРЯК

Головний спеціаліст - юрисконсульт

Олександр КУЛЬГА

Уповноважена особа з питань запобігання та виявлення
корупції

Олександр ГУДЗЬ

ПОГОДЖЕНО:

Перший заступник голови
Київської міської державної адміністрації

Микола ПОВОРОЗНИК

Заступник голови Київської міської державної
адміністрації з питань здійснення самоврядних
повноважень

Володимир ПРОКОПІВ

Директор Департаменту фінансів виконавчого органу
Київської міської ради (Київської міської державної
адміністрації)

Володимир РЕПІК

Директор Департаменту економіки та інвестицій
виконавчого органу Київської міської ради (Київської
міської державної адміністрації)

Наталія МЕЛЬНИК

Заступник керівника апарату –
начальник юридичного управління

Леся ВЕРЕС

Керівник апарату виконавчого органу Київської міської
ради (Київської міської державної адміністрації)

Дмитро ЗАГУМЕННИЙ

Постійна комісія Київської міської ради
з питань охорони культурної спадщини

Голова

Олександр ОМЕЛЬЧЕНКО

Секретар

Постійна комісія Київської міської ради
з питань бюджету та соціально-економічного розвитку

Олександр ПОГРЕБИСЬКИЙ

Голова

Андрій ВІТРЕНКО

Секретар

Владислав АНДРОНОВ

В.о. начальника управління правового
забезпечення діяльності Київської
міської ради

Валентина ПОЛОЖИШНИК

З непоміченого
29.11.21 № 1730-2585

ЗАТВЕРДЖЕНО

рішення Київської міської ради

від _____ № _____

**МІСЬКА ЦІЛЬОВА ПРОГРАМА «ОХОРОНА ТА ЗБЕРЕЖЕННЯ
КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ М. КИЄВА НА 2022–2024 РОКИ»**

1. ПАСПОРТ

**МІСЬКОЇ ЦІЛЬОВОЇ ПРОГРАМИ «ОХОРОНА ТА ЗБЕРЕЖЕННЯ
КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ М. КИЄВА НА 2022–2024 РОКИ»**

1.	Мета програми	Створення умов для збереження історичної самотності Києва, формування принципів та механізмів столичної пам'яткоохоронної діяльності, охорона та збереження об'єктів культурної спадщини міста, їх популяризація.
2.	Оперативні цілі, визначені Стратегією розвитку міста Києва (іншими стратегічними документами), на досягнення яких спрямована програма	Збереження та розвиток об'єктів культурної спадщини м. Києва
3.	Дата, номер і назва розпорядчого документа про розроблення проекту програми	Розпорядження виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) від 27 квітня 2021 № 964 «Про підготовку проекту міської цільової програми «Охорона та збереження культурної спадщини м. Києва на 2022-2024 роки»»
4.	Розробник програми	Департамент охорони культурної спадщини виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації)

5.	Відповідальний виконавець програми	Департамент охорони культурної спадщини виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації)			
6.	Співвиконавці програми	Установа «Київський науково-методичний центр по охороні, реставрації та використанню пам'яток історії, культури і заповідних територій», Комунальний заклад «Центр консервації предметів археології» виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), інші зацікавлені підприємства, установи та організації міста			
7.	Строки реалізації програми	2022 - 2024 роки			
8.	Обсяги фінансових ресурсів, необхідних для реалізації програми	Всього (тис. грн)	у тому числі за роками		
			2022 рік	2023 рік	2024 рік
	Всього:	268 871,4	85 036,9	88 026,2	95 808,3
	у тому числі за джерелами:				
8.1	державний бюджет	-	-	-	-
8.2	бюджет міста Києва	266 991,4	84 486,9	87 406,2	95 098,3
8.3	інші джерела	1 880,0	550,0	620,0	710,0

2. ВИЗНАЧЕННЯ ПРОБЛЕМ, НА РОЗВ'ЯЗАННЯ ЯКИХ СПРЯМОВАНА ПРОГРАМА

Культурна спадщина свідчить про людську творчість і лежить в основі ідентичності народу. Здатність оцінювати, зберігати та передавати традиції, знання та навички визначає самобутність культури окремих груп, громад і суспільств; посилення зусиль у сфері охорони культурної спадщини, як це зазначено в програмах довгострокового розвитку країн Європи та ООН, є одним із пріоритетів міської цільової програми «Охорона та збереження культурної спадщини м. Києва на 2022–2024 роки» (далі – Програма), що визначає культуру як базовий елемент національної пам'яті через переосмислення значення і ролі культурної спадщини в розвитку суспільства. Культурна спадщина є важливим ресурсом стратегічного розвитку держави, вагомою складовою культури людської цивілізації. Ставлення до культурної спадщини є показником рівня розвитку суспільства та духовної зрілості громадян. Цілеспрямована діяльність органів місцевого самоврядування у пам'яткоохоронній сфері з метою передачі культурних цінностей майбутнім поколінням, їх ефективного використання в суспільному житті сприяє самоідентифікації нації, уособлює її самобутність і має соціально значиму функцію підтримки стабільності і сталого розвитку.

Програма спрямована на реалізацію стратегічної цілі «Збереження історичної самобутності та розвиток культури у м. Києві» та оперативної цілі «Збереження та розвиток об'єктів культурної спадщини міста Києва» (сектор «3.1. Історико-культурна спадщина») Стратегії розвитку міста Києва до 2025 року, затвердженої рішенням Київської міської ради від 15 грудня 2011 року №824/7060 (у редакції рішення Київської міської ради від 06 липня 2017 року № 724/2886) (далі – Стратегія розвитку міста Києва до 2025 року), які включають завдання щодо реставрації та розвитку об'єктів культурної спадщини; контролю за належним утриманням та збереженням об'єктів культурної спадщини; популяризації культурної спадщини.

Програмою передбачено оновлення форм і методів роботи пам'яткоохоронних установ та пристосування об'єктів культурної спадщини під сучасні потреби, а також визначення перспектив використання культурної спадщини у туристичній діяльності.

Для аналізу існуючих проблем при розробці Програми та подальшої оцінки впливу результатів її виконання на сталий розвиток міської громади використовуються методологічні рекомендації ЮНЕСКО «Індикатори впливу культури на сталий розвиток», а саме: індикатор «Стійкість спадщини». Також

здіянні індикатори Стратегії розвитку міста Києва до 2025 року та Програми економічного і соціального розвитку м. Києва на 2021–2023 роки, які корелюються з метою Програми.

У рамках підготовки Переліку завдань і заходів Програми (додаток до Програми) співробітниками Департаменту охорони культурної спадщини виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) (далі - Департамент охорони культурної спадщини) та Установи Київський науково - методичний Центр по охороні, реставрації та використанню пам'яток історії, культури і заповідних територій» (далі – Центр) проведено дослідження питань модернізації заходів з охорони та збереження культурної спадщини з урахуванням історичної побудови міста Києва. Проведене дослідження актуалізоване кількома чинниками: по-перше, воно зумовлене недостатнім комплексним вивченням теми. По-друге, увага до визначеної проблематики викликана сучасними потребами оптимізації заходів у сфері охорони культурної спадщини у м. Києві. По-третє, дослідження теми пов'язане з необхідністю реформування практичної роботи у цій сфері суспільного життя, що безпосередньо зумовлює розробку міської цільової програми «Охорона та збереження культурної спадщини м. Києва на 2022–2024 роки».

Практичне значення роботи полягає у можливості використання результатів дослідження для розробки науково-методичних рекомендацій щодо удосконалення роботи з охорони об'єктів культурної спадщини міста Києва, підготовки міських цільових програм, спрямованих на розв'язання найактуальніших проблем розвитку міста у цій сфері та збереження його традиційного середовища.

Програмою розроблений відповідний діагностичний інструментарій – анкета «Дослідження для актуалізації виміру необхідних змін у сфері охорони та збереження культурної спадщини та музейної практики в Україні». Анкета була підготовлена спеціально для учасників фахових міжнародних, всеукраїнських наукових та науково-практичних конференцій, круглих столів, форумів, присвячених теоретичним і практичним питанням охорони та збереження культурної спадщини. Анкетування було проведене протягом двох років на 5 конференціях.

За вказаний період було опитано 523 респонденти з різних регіонів України. Переважна більшість опитуваних – представники центрального та північного регіонів. Найгірше відображений східний регіон.

46 % опитаних – респонденти віком від 20 до 30 років. Людей віком від 35 років – 38 %. Відсоток представників старшого віку зовсім невеликий – 16 %. Питома вага

представниць жіночої статі склала 77,4%, представників чоловічої – 22,6%. Переважна більшість опитаних – це студенти профільних вищих навчальних закладів та активна громадськість. Менший відсоток – представники туристичного бізнесу, державних та громадських організацій пам'яткоохоронної сфери, працівники музейних установ. Анкетування було анонімним і добровільним та мало кілька форм: традиційна паперова анкета, опитування за допомогою Google форм на сучасному інформаційно-технічному рівні. Отриманий анкетний матеріал дозволяє зробити статистично-достовірну обробку з ряду важливих питань у сфері охорони культурної спадщини та розвитку культурної спадщини України.

Зокрема, аналіз відповідей учасників показав, що 15,7% опитаних вважає стан охорони культурної спадщини позитивним із перспективами покращення, чверть опитуваних (25,2%) оцінили стан справ як відносно задовільний, хоч і визнали існування деяких недоліків. Понад 49,1% респондентів відповіли, що вбачають ряд серйозних проблем, а понад 10% вважають стан негативним. Відповіді респондентів свідчать про те, що існують проблеми, не вирішення яких найближчим часом може призвести до системної кризи у пам'яткоохоронній сфері.

Тож, заходи, включені до Програми, спрямовані на вирішення актуальних проблемних питань у сфері охорони культурної спадщини.

Культурна спадщина столиці є невід'ємною частиною культурного надбання України, а відтак і світового культурного надбання. Місто Київ має багату історичну та архітектурну спадщину, про що свідчить включення у 1991 році Софійського собору та прилеглих монастирських будівель, Києво-Печерської Лаври до списку об'єктів Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО (№527) за критеріями, які підтверджують, що об'єкти є шедевром людського творчого генія, демонструють стійкість мистецьких та містобудівних традицій, є видатним прикладом архітектурного ансамблю, ілюструють значний етап людської історії. Запропоновані Україною на розширення номінації Кирилівська та Андріївська церкви 2009 року включені до Попереднього списку Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО.

На території міста створені та функціонують: Національний заповідник «Софія Київська», Національний заповідник «Києво-Печерська Лавра», Державний історико-архітектурний заповідник «Стародавній Київ»; Державний історико-меморіальний Лук'янівський заповідник; Національний історико-меморіальний заповідник «Бабин Яр», Національний історико-меморіальний заповідник «Биківнянські могили».

Проблемні питання розглядаються у наступних напрямках:

- реставрація та розвиток об'єктів культурної спадщини;
- контроль за належним утриманням та збереженням об'єктів культурної спадщини;
- популяризація історико-культурної спадщини.

Реставрація та розвиток об'єктів культурної спадщини

Окремої уваги заслуговують пам'ятки архітектури, що налічують на території міста Києва 2 166 об'єктів культурної спадщини. Архітектурні споруди, як правило, пов'язані з історичними подіями та пам'яттю про видатних осіб. Вони можуть бути складовими частинами саме комплексних пам'яток у синтезі містобудівних пам'яток та монументального мистецтва. Репрезентативними є пам'ятки храмової архітектури, невід'ємною складовою частиною яких є монументальне мистецтво (живопис, мозаїка, скульптура).

Найчисельнішою групою пам'яток є будинки житлового призначення, які вирізняються різноманітністю функціональної організації простору, часто зберігають в собі меморіальну пам'ять. Однаково це стосується і громадських споруд, адже в театрах, навчальних закладах працювали видатні особи різних часів і відбувалися значні історичні події. Окрім того, громадська значущість цих споруд зобов'язувала до виразної архітектурно-художньої композиції, яка, у свою чергу, відігравала істотну роль у формуванні містобудівної структури міста.

В цілому нерухомі пам'ятки історії та культури є важливою частиною наступності та спадковості в розвитку культури, значною мірою визначають духовний потенціал нації.

Отже, надзвичайно актуальною є проблема збереження пам'яток культурної спадщини міста шляхом проведення необхідних протиаварійних та реставраційно-відновлювальних робіт.

Місто Київ налічує низку архітектурних та історичних пам'яток, які потребують проведення ремонтно-реставраційних робіт. У 2020 році на замовлення Департаменту охорони культурної спадщини були здійснені обстеження семи об'єктів культурної спадщини м. Києва, що належать до комунальної власності територіальної громади міста Києва та перебувають в оперативному управлінні Центру, який підпорядкований Департаменту охорони культурної спадщини.

В ході обстежень було виявлено, що стан фасадів більшості будівель та загальний стан конструкцій елементів пам'яток можна охарактеризувати, як непридатний до експлуатації. Зважаючи на аварійний стан окремих пам'яток, рекомендовано виконати ремонт цоколів та фасадів, внутрішнього оздоблення стін

та перекриттів, ремонт або заміну пошкоджених конструкцій сходів, підлог, даху та ін. Вочевидь, що відсутність необхідних заходів з реставрації призведе до подальшого руйнування пам'яток під впливом природних та антропогенних факторів. Тому здійснення заходів з реставрації об'єктів культурної спадщини є надзвичайно важливим та одним з пріоритетних завдань даної Програми.

Варто зазначити, що Програма включає в тому числі заходи зі збереження пам'яток національного та місцевого значення, які були розпочаті у ході виконання міської цільової програми «Охорона та збереження культурної спадщини м. Києва на 2019-2021 роки» затвердженої рішенням Київської міської ради від 18 грудня 2018 року № 463/6514 та потребують завершення протягом строку реалізації цієї Програми.

Зокрема, протягом 2019 – 2021 років в межах затверджених бюджетних асигнувань було відреставровано 3 об'єкти культурної спадщини, пам'ятки місцевого значення: вул. Костянтинівська, 6/8; вул. Спаська, 12; вул. Борисоглібська, 6. Також протягом зазначеного періоду розроблено науково-проектну документацію на реставрацію пам'яток місцевого та національного значення (вул. Десятинна, 14; вул. Григорія Сковороди, 9-Б; вул. Покровська, 7; Андріївський узвіз, 5/31).

У 2021 році ремонтно-реставраційні роботи проводяться на 4 об'єктах культурної спадщини:

- пам'ятка національного значення на вул. Фролівська, 6/8, Корпус № 16 Флорівського монастиря (планується закінчення у 2022 р.);
- пам'ятка місцевого значення на вул. Десятинна, 14. Будинок прибутковий, в якому проживали відомі художники: М. Врубель, О. Орловський, В. Котарбинський, родина Прахових. Проводяться підготовчі роботи ;
- Узвіз Володимирський (парк «Володимирська гірка»), реставрація пам'ятки монументального мистецтва національного значення «Пам'ятник князю Володимирі»;
- пам'ятка національного значення, Набережне шосе 8, ремонтно-реставраційні роботи Монументу надання м. Києву Магдебургського права.

Проведення робіт на вищевказаних об'єктах культурної спадщини, заплановано у період реалізації Програми.

Контроль за належним утриманням та збереженням об'єктів культурної спадщини.

Першочерговим завданням у системі організаційно-правових заходів у сфері охорони культурної спадщини є ведення державного обліку об'єктів культурної спадщини міста Києва, їх належного утримання та відповідного використання.

Відповідно до Закону України «Про охорону культурної спадщини» (надалі - Закон) до повноважень Департаменту охорони культурної спадщини, як органу охорони культурної спадщини Київської міської державної адміністрації, належить надання пропозицій Міністерству культури та інформаційної політики України щодо занесення об'єктів культурної спадщини до Державного реєстру нерухомих пам'яток України та про внесення змін до них, виявлення, дослідження історичних будівель міста Києва та надання їм статусу щойно виявлених об'єктів культурної спадщини, ведення Переліку об'єктів культурної спадщини м. Києва.

Станом на 01 січня 2021 року у місті Києві на державному обліку перебуває 3 634 об'єкти культурної спадщини, з них: національного значення – 347; місцевого значення – 2 081, щойно виявлених об'єктів культурної спадщини – 1 206, що обумовлює значний обсяг робіт з натурного обстеження, архівного дослідження, фотофіксації та підготовки історичних відомостей з актами стану збереження об'єктів для виготовлення передбаченої законодавством облікової документації, яку належить подати до центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони культурної спадщини – Міністерства культури та інформаційної політики України для занесення таких об'єктів до Державного реєстру нерухомих пам'яток України.

Динаміка основних показників у сфері пам'яткоохоронної діяльності
у м. Києві

Показники	роки			
	2019	2020	2021* (очік.)	2022* (очік.)
Кількість пам'яток, од.	2 392	2 428	2 528	2 628

Водночас, за результатами інвентаризації об'єктів культурної спадщини Департаментом охорони культурної спадщини спільно з Центром у період з 2019-2020 років забезпечено підготовку 203 комплектів облікової документації (паспорт та/або облікова картка, коротка історична довідка, фотофіксація) на пам'ятки та щойно виявлені об'єкти культурної спадщини міста Києва. З них: паспорти

складено на 20 пам'яток національного та місцевого значення, облікові картки на 183 об'єкти культурної спадщини.

Окрім того, протягом 2019 року на виконання наказу Міністерства культури України від 27 червня 2019 року № 501 «Про внесення змін до Порядку обліку об'єктів культурної спадщини» Департаментом охорони культурної спадщини підготовлено переліки об'єктів культурної спадщини, які взято на державний облік відповідно до законодавства, що діяло до набрання чинності Законом України «Про охорону культурної спадщини», та не включених до Державного реєстру нерухомих пам'яток України станом на день набрання чинності цим наказом та направлено подання до Міністерства культури України про занесення їх до Державного реєстру нерухомих пам'яток України. Загальна кількість таких об'єктів – 1 231.

Постійно ведеться виявлення та внесення до Переліку об'єктів культурної спадщини м. Києва різних видів та типів об'єктів. За 2019-2020 роки до Переліку об'єктів культурної спадщини м. Києва занесено 15 об'єктів, частка з яких набула статус об'єкта культурної спадщини відповідно до пропозицій громадськості.

Окрім того, Програмою передбачені заходи з наукового документування даних про об'єкти культурної спадщини, їх збереження, реставрацію та використання пам'яток історії, культури і заповідних територій.

До актуальних напрямків дослідницької роботи належить виявлення та облік об'єктів, що репрезентують київську архітектурну спадщину періоду модернізму 1960-1980-х років та монументального художнього надбання – мозаїчних панно як прикладів синтезу мистецтв, що знайшло своє відображення у даній Програмі.

Проте, на сьогодні залишається не розробленою та потребує розроблення облікова документація на близько 700 об'єктів культурної спадщини.

Особливої уваги потребує збереження, дослідження і накопичення даних про культурну спадщину. Виявлення, дослідження, наукове вивчення, класифікація відповідно до категорії, типології, виду, захист, збереження об'єктів культурної спадщини; наукова музейна, культурно-освітня та видавничо-інформаційна діяльність у сфері охорони культурної спадщини; здійснення науково-дослідної діяльності щодо збереження об'єктів культурної спадщини, їх зон охорони та історичних ареалів, охорони, обліку, та збереження традиційного характеру міського середовища є основними завданнями діяльності Центру, визначеними в Положенні про Центр.

Центром забезпечується проведення комплексу робіт з виявлення, наукового вивчення, розробки облікової документації для подальшої державної реєстрації

об'єктів культурної спадщини, метою якої є отримання об'єктом статусу пам'ятки з повним інформаційним досьє у вигляді нормативно зафіксованих облікових документів, передачу зазначених матеріалів до Департаменту охорони культурної спадщини.

Програмою передбачено також продовження роботи з виявлення, вивчення та наукового дослідження об'єктів історичної архітектурної забудови міста, зразків монументально-декоративного мистецтва, поховань київського некрополя для занесення до Переліку об'єктів культурної спадщини м. Києва. Зазначені заходи визначені Законом України «Про охорону культурної спадщини», наказом Міністерства культури України від 27 червня 2019 року № 501 «Про внесення змін до Порядку обліку об'єктів культурної спадщини» та Положенням про Центр. Так, зокрема, програмними заходами на 2022-2024 роки передбачено дослідження щороку трьох міських кладовищ, внесених до словника (списку персоналій) книги «Київський некрополь» - частини зводу пам'яток, серед яких - Державний історико-меморіальний Лук'янівський заповідник, Байкове та Звіринецьке кладовище.

Програма також спрямована на проведення заходів з консервації, реставрації та музеєфікації археологічних предметів м. Києва.

На виконання рішення Київської міської ради від 21 червня 2018 року №964/5028 «Про організаційно-правові заходи щодо збереження пам'ятки археології місцевого значення «Ділянка прибережного міського кварталу Середньовічного Києва (XI-XIX ст.) на Поштовій площі в місті Києві» та музеєфікації об'єктів культурної спадщини» було створено комунальний заклад «Центр консервації предметів археології» виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) (далі – Центр консервації), який зареєстрований в єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань 12 січня 2021 р.

Здійснення пам'яткоохоронної діяльності на об'єктах археологічної спадщини м. Києва в останні роки мало несистемний характер, що було зумовлено організаційними недоліками та недостатнім рівнем фінансування. Наслідком цього стало скорочення кількості повноцінних пам'яткоохоронних заходів на об'єктах археології, зменшення обсягів реставраційно-консерваційних робіт щодо археологічних предметів, зниження туристичного потенціалу археологічної спадщини тощо.

Обмежена можливість щодо здійснення заходів з охорони і збереження археологічної спадщини залишила поза увагою підвищення кваліфікаційного рівня відповідних фахівців, у тому числі через засвоєння новітніх закордонних розробок.

Відсутнє систематичне проведення спеціалізованих семінарів та конференцій із науково-практичною складовою, що мають складати цілеспрямовану практику обміну досвідом з питань консервації та реставрації археологічної спадщини і стати дієвим механізмом імплементації експериментально підтверджених і апробованих практик.

Для досліджень і розробки науково-реставраційної документації та виконання повного циклу робіт з консервації для Центру консервації має бути створена матеріально-технічна база із необхідним обладнанням і забезпеченням сучасних робочих місць висококваліфікованими реставраторами. Здійснення вказаного комплексу організаційних заходів дозволить проведення консерваційно - реставраційних робіт відповідно до законодавства із застосуванням Європейських практик із збереження деградованої археологічної деревини.

Ще одним важливим аспектом у цьому напрямі є необхідність видання спеціалізованого наукового періодичного журналу як комунікаційної платформи для вітчизняного й зарубіжного експертного середовища в сфері охорони культурної спадщини.

Інформування про здобутки з питань збереження археологічної спадщини м. Києва, наукові розробки, запровадження міжнародного досвіду, проведення відповідних наукових, науково-практичних і культурно-освітніх заходів тощо продовжують лишатися поза увагою як наукової спільноти, так і широкого загалу, зокрема через відсутність сайту у Центрі консервації.

Варто зазначити, що відповідно до Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 05 серпня 2020 року № 695, надзвичайно великою проблемою є хаотична забудова історичних населених місць, територій об'єктів всесвітньої спадщини, пам'яток культурної спадщини та історико-культурних заповідників, що призводить до неминучих втрат історико-культурного потенціалу. Київ, нажаль, не є винятком в цій проблемі.

Кожна пам'ятка є об'єктом охорони. Збереження пам'ятки забезпечується, окрім консерваційних та реставраційно-ремонтних робіт, системою заходів на прилеглих до пам'ятки територіях у вигляді зон охорони.

Зони охорони пам'яток є формою захисту пам'яток засобами регулювання їх довкілля. Зони охорони пам'яток регламентують архітектурну та містобудівну діяльність у середовищі довкола пам'яток, визначають його допустимі перетворення і характер використання.

Проблемним питанням наразі залишається відсутність захисту територій, на яких розташовані пам'ятки у зв'язку із недостатньою кількістю розробленої та затвердженої науково-проектної документації з визначення меж і режимів використання зон охорони пам'яток.

З метою збереження історико-містобудівного середовища та об'єктів культурної спадщини в рамках реалізації міської цільової програми «Охорона та збереження культурної спадщини м. Києва на 2019-2021 роки» забезпечено розробку та затверджено пам'яткоохоронну документацію: межі та режими використання зон охорони комплексів пам'яток та окремих пам'яток культурної спадщини в кількості 35 одиниць, зокрема на 25 окремих пам'яток, на 8 комплексів пам'яток, а також на пам'ятку історії, ландшафту місцевого значення «Історичний ландшафт Київських гір та долини р. Дніпро» та пам'ятку містобудування місцевого значення «Вулиця Хрещатик».

За результатами аналізу, що проводився спільно з комунальною організацією виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) «Інститут Генерального плану м. Києва», вказані заходи визначають режими використання близько 56% території історичних ареалів міста Києва. Отже, виготовлення охоронної документації меж і режимів використання потребує і решта (близько 44%) території історичних ареалів.

Затвердження науково-проектної документації та визначення меж і режимів використання зон охорони пам'яток дозволить забезпечити збереження пам'яток та їх найближчого історичного оточення, об'єктів культурної спадщини, запобігатиме видачі дозвільної документації з перевищенням висотності забудови в межах території пам'яток та в зонах їх охорони та визначення відповідної категорії земель, а саме - землі історико-культурного призначення. Для подальшого внесення відповідних відомостей до містобудівного кадастру міста Києва та Державного земельного кадастру затверджена відповідно до вимог законодавства зазначена документація направляється до Департаменту земельних ресурсів виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), Департаменту містобудування та архітектури виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), Державної служби України з питань геодезії, картографії та кадастру.

Популяризація історико-культурної спадщини.

Популяризація культурної спадщини м. Києва та актуалізація знань про неї потребує постійного та цілеспрямованого здійснення культурно-освітніх заходів, у тому числі шляхом проведення виставок і реалізації культурних проєктів.

Окрім того, визнаючи особливе значення досягнень видатних діячів історії, культури, їх важливу роль у розвитку суспільства, Департаментом охорони культурної спадщини протягом 2019-2020 років для увічнення пам'яті видатних українців та визначних подій забезпечено виготовлення, встановлення та організовано урочисте відкриття 8 меморіальних дошок (пам'ятних знаків).

Загальноприйняте уявлення про минуле є однією з головних складових ідентичності сучасних суспільств. Усвідомлюючи локальний контекст, де проблеми пам'яті були десятиліттями замовчувані, а історичні наративи викривлені, потреба вшанування пам'яті постала несподівано гостро, комеморація історичних постатей чи подій в розумінні сукупності публічних актів їх «згадування» і осмислення в сучасному контексті може мати різну смислову модальність: вона також може служити актом скорботи/шанування пам'яті мертвих. Комеморація – це завжди процес відбору того, що підлягає «згадуванню» і «забуттю». «Пригадується» те, що здається важливим з позицій сьогодення. Логіка «згадування» і «забуття» враховує не тільки «правду» історичних фактів, а й пов'язані з ними емоції, враження та має власну інфраструктуру; частина її використовується постійно, частина може існувати протягом довгого часу. Саме меморіальні дошки є одними із найвиразніших елементів такої інфраструктури.

Маючи на меті досягнення найбільш ефективних результатів в сфері пам'яткоохоронної діяльності, заплановані програмні заходи мають охоплювати всі напрямки, дотичні до основного завдання та бути багатовекторними. Для досягнення визначеної стратегічної цілі Департаментом охорони культурної спадщини забезпечується здійснення фундаментальної та прикладної наукової роботи, виконання завдань загальнодержавної ваги із зміцнення самоідентифікації української держави та збереження її культурного надбання. Проведено низку наукових досліджень в сфері охорони культурної спадщини; забезпечується ефективність наукових досліджень у галузі пам'яткознавства, систематичного накопичення і узагальнення наукових результатів; здійснено ряд напрацювань щодо розширення та активізації міжнародного наукового співробітництва із зарубіжними науковими установами та дослідними центрами; проведено розробку програм зі збереження пам'яток культурної спадщини; забезпечено організацію та проведення конференцій і виставок; здійснюється видавнича діяльність наукового,

освітнього та просвітницького характеру, результатом якої є видання наукових журналів і наукових видань із пам'яткознавства, музеєзнавства та проблем охорони, збереження та використання культурної спадщини.

Спеціалісти Департаменту охорони культурної спадщини та фахівці Центру, спільно з міжнародною фаховою науковою спільнотою публікують колективні та індивідуальні наукові статті у фахових виданнях із пам'яткознавчої та музейної тематики, видають та беруть участь у виданні монографій, довідників, тематичних збірників (колективних наукових праць), збірників наукових праць - загалом обсягом понад 120 друкованих аркушів. Також, варто зазначити, що значна увага приділялася організації та проведенню наукових конференцій та круглих столів, зокрема щорічних, так, у 2019 -2020 році проведено 5 конференцій та 2 круглі столи.

Центр є базовою установою для проходження виробничої практики студентів кафедри музеєзнавства та охорони культурної спадщини Київського національного університету культури і мистецтва та факультету мистецтвознавства Національної академії образотворчого мистецтва і архітектури.

Виконання завдань та заходів Програми сприятиме охороні та збереженню об'єктів культурної спадщини, активному використанню культурної спадщини в процесі духовного відродження нації, перетворенню міста у привабливе для життя та туризму.

Програма призначена для здійснення заходів по визначенню найбільш цінних пам'яток, їх реставрації, має на меті швидке реагування на різноманітні загрози для об'єктів культурної спадщини міста Києва, що забезпечить їх охорону, збереження та пристосування, для подальшого їх залучення до міських, національних та міжнародних туристичних маршрутів, а також для представлення об'єктів у єдиній інформаційній базі пам'яток культурної спадщини міста Києва та здійснення заходів з їх популяризації, визначення їх зон охорони та режимів використання, виготовлення облікової документації для занесення об'єктів культурної спадщини до Державного реєстру нерухомих пам'яток України та інших заходів у сфері культурної спадщини.

Напрями та пріоритетні завдання Програми визначені відповідно до: ратифікованих Україною міжнародних документів, законів України та інших нормативно-правових актів у сфері охорони культурної спадщини:

- ратифікованих Україною Конвенції про охорону всесвітньої культурної і природної спадщини від 16.11.1972 р. (Конвенцію ратифіковано Указом Президії Верховної Ради Української РСР від 04.10.88 № 6673-XI), Конвенції про охорону підводної культурної спадщини від 02.11.2001 р. (Конвенцію ратифіковано із

заявами Законом України від 06.11.2001 р.), Конвенції про охорону та заохочення розмаїття форм культурного самовираження від 20.10.2005 р. (Конвенцію ратифіковано Законом України від 20.01.2010 № 1811-VI); ратифіковані Україною Конвенції Ради Європи та інші міжнародні документи у сфері охорони культурної спадщини, зокрема: Конвенція про охорону архітектурної спадщини Європи від 03.10.1985 р. (Конвенцію ратифіковано Законом України від 20.09.2006 № 165-V), Європейська конвенція про охорону археологічної спадщини (переглянута) від 16.01.1992 р. (Конвенцію ратифіковано Законом України від 10.12.2003 №1369-IV), Європейська ландшафтна конвенція від 20.10.2000 р. (Конвенцію ратифіковано Законом України від 07.09.2005 № 2831-IV), Європейська культурна конвенція 1954 року від 19.12.1954 р. (Конвенцію ратифіковано Постановою Верховної Ради України від 24.02.94 № 4030-XII), Ризька хартія про автентичність та історичну реконструкцію культурної спадщини (підписана 24.10.2000 р.);

- Конституції України (статтею 54 зокрема встановлено, що культурна спадщина охороняється законом; держава забезпечує збереження історичних пам'яток та інших об'єктів, що становлять культурну цінність. Поряд із цим статтею 66 Конституції України передбачено обов'язок кожної людини та громадянина не заподіювати шкоду культурній спадщині, відшкодовувати завдані ним збитки), законів України «Про культуру», «Про охорону культурної спадщини», «Про охорону археологічної спадщини»; інших актів законодавства України: Земельного кодексу України, Цивільного кодексу України, законів України «Про благоустрій населених пунктів», «Про основи містобудування», «Про архітектурну діяльність», «Про регулювання містобудівної діяльності», «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про місцеві державні адміністрації», «Про столицю України – місто-герой Київ»;

- інших правових актів, спрямованих на вдосконалення організаційних та матеріально-технічних засад у сфері охорони культурної спадщини, а саме: Національної доповіді «Цілі сталого розвитку: Україна», схваленої Указом Президента України від 30 вересня 2019 року №722/2019, (в цілі 11 «сталий розвиток міст і громад» завдання 11.3 «забезпечення збереження культурної і природної спадщини із залученням приватного сектору»); Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 05 серпня 2020 року № 695, Стратегії розвитку міста Києва до 2025 року, Програми економічного і соціального розвитку м. Києва на 2021–2023 роки.

3. ВИЗНАЧЕННЯ МЕТИ ПРОГРАМИ

Метою Програми є створення умов для збереження історичної самобутності Києва, формування принципів та механізмів столичної пам'яткоохоронної діяльності, охорона та збереження об'єктів культурної спадщини міста, їх популяризація.

4. ОБГРУНТУВАННЯ ШЛЯХІВ І ЗАСОБІВ РОЗВ'ЯЗАННЯ ПРОБЛЕМ, ОБСЯГІВ ТА ДЖЕРЕЛ ФІНАНСУВАННЯ, СТРОКИ ВИКОНАННЯ ПРОГРАМИ

Найбільш ефективним механізмом вирішення означених проблем є використання програмно-цільового методу, який ґрунтується на узгодженні в рамках єдиної програми комплексу заходів по напрямках, пріоритетних завданнях, виконавцях та ресурсах. Це дозволяє, дотримуючись принципів планування та послідовності, враховуючи стратегічні інтереси міської громади, чітко визначити перспективи з урахуванням потреб сфери, використовуючи цільове спрямування бюджетних коштів для вирішення першочергових завдань.

З огляду на зазначені проблеми, основними заходами Програми визначено:

Проведення ремонтно-реставраційних робіт на об'єктах культурної спадщини.

Програмою визначено перелік об'єктів на яких необхідно провести ремонтно-реставраційні роботи в період 2022-2024 роки. Нагальна потреба в першочерговості проведення робіт, продиктована їх вкрай незадовільним технічним станом та загрозою руйнування (з огляду на обмежений фінансовий ресурс бюджету міста Києва при розгляді адресних пропозицій на 2022-2024 роки перевага надаватиметься перехідним об'єктам та об'єктам, що забезпечені проектно-кошторисною документацією):

- пам'ятка архітектури та містобудування національного значення – будинок проскурні та Будинок настоятеля церкви Святого Духа Братського Богоявленського монастиря за адресою: вул. Григорія Сковороди, 2 (перехідний об'єкт);

- пам'ятка архітектури місцевого значення – житловий будинок ювеліра Захара Брезгунова (1815р.; 1860р.) за адресою: Андріївський узвіз, 5/31 (перехідний об'єкт),

- пам'ятка архітектури національного значення за адресою: вул. Григорія Сковороди, 9-б;

- пам'ятка історії і архітектури місцевого значення – будинок прибутковий, в якому проживали відомі художники: М. Врубель, О. Орловський, В. Котарбинський, родина Прахових за адресою: вул. Десятинна, 14 (II черга),;
 - пам'ятка архітектури національного значення за адресою: вул. Володимирська, 3;
 - пам'ятка архітектури національного значення за адресою: вул. Андріївський узвіз, 34-в;
 - пам'ятка містобудування і архітектури національного значення – Свято-Покровська церква: за адресою: вул. Покровська, 7;
 - комплекс споруд церкви Воздвиження Чесного Христа Господнього, пам'ятка архітектури місцевого значення – Духовна академія, пам'ятка архітектури національного значення, за адресою: вул. Воздвиженська, 1;
 - пам'ятка містобудування та архітектури національного значення – Духовна академія, за адресою: Вознесенський узвіз, 20;
 - пам'ятка архітектури національного значення – корпус №16 Фролівського монастиря за адресою: вул. Фролівська, 6/8,
 - пам'ятник історії та монументального мистецтва національного значення – Пам'ятник князю Володимиру (Володимирський узвіз, парк «Володимирська гірка»;
 - пам'ятка історії та монументального мистецтва – Монумент на честь надання м. Києву Магдебурзького права (колона) за адресою: Набережне шосе, 8.
- Здійснення вказаних заходів дозволить зберегти історичне обличчя міста та його своєрідність в умовах сучасного розвитку територій.

Дослідження історичних будівель з метою збереження історичного середовища.

- Виготовлення облікової документації на щойно виявлені об'єкти культурної спадщини для занесення їх до Державного реєстру нерухомих пам'яток України;
- Підготовка документації - історичної довідки, фотофіксації для внесення об'єктів до Переліку об'єктів культурної спадщини м. Києва;
- Виготовлення комплектів облікової документації на пам'ятки місцевого значення.

Також передбачається застосування механізмів та інструментів інституціональної взаємодії установ, що задіяні у охороні та збереженні культурної спадщини, з міською громадою; запровадження сучасних технологій управління

культурною спадщиною в діалозі з громадянським суспільством щодо процесів збереження об'єктів культурної спадщини.

Прикладом такої співпраці є безпосередня спільна діяльність Департаменту охорони культурної спадщини, Міністерства культури та інформаційної політики України як центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони культурної спадщини, а також громадських установ та організацій, до статутних завдань яких належить питання охорони культурної спадщини, зокрема щодо надання охоронного статусу об'єкта культурної спадщини.

Кінцевим результатом таких об'єднаних зусиль з виявлення та дослідження об'єктів культурної спадщини є занесення цих об'єктів до Переліку об'єктів культурної спадщини м. Києва, тобто набуття ними статусу щойно виявлених об'єктів культурної спадщини.

В подальшому, відповідно до Закону України «Про охорону культурної спадщини» розробляється облікова документація для занесення їх до Державного реєстру нерухомих пам'яток України.

Із занесенням об'єктів культурної спадщини до Державного реєстру нерухомих пам'яток України та набуттям ними статусу пам'ятки забезпечується захист та створюються певні умови для збереження історико-культурного середовища Києва у всій різноманітності його видової належності: історії, археології, ландшафту, науки і техніки, архітектури та містобудування, монументального мистецтва та їх презентації, як невід'ємної частини культурного надбання міста.

Програмою розроблення облікової документації передбачено на всі об'єкти культурної спадщини, що наявні та виявлені на даний час. Частину цих робіт, а це роботи по близько 300 об'єктам протягом трьох років дії Програми заплановано здійснити науковими фахівцями Центру за бюджетні кошти. Облікову документацію на решту пам'яток (близько 270 об'єктів) Центром заплановано розробити із залученням інших організацій та установ відповідно до вимог Закону України «Про публічні закупівлі».

Окрім того, Програмою заплановано протягом з 2022 по 2024 років відреставрувати, законсервувати та передати до музеїв близько 165 археологічних предметів різних категорій.

Визначення меж та режимів використання зон охорони пам'яток культурної спадщини та комплексів місцевого значення на підставі розробленої науково-проектної документації.

Відповідно до завдання за напрямом «Збереження культурної спадщини та захист традиційного характеру середовища» Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки, а саме - здійснення заходів із збереження територій історичних населених місць, пам'яток культурної спадщини, зон охорони, об'єктів всесвітньої спадщини, буферних зон, охоронюваних археологічних територій Програмою плануються розробка науково-проектної документації з визначення меж та режимів використання зон охорони окремих пам'яток культурної спадщини та їх комплексів.

Затвердження меж і режимів зон охорони вказаних пам'яток забезпечить збереження досліджених пам'яток та їх найближчого історичного оточення, традиційного характеру середовища. Буде сприяти у недопущенні видачі дозвільної документації з перевищенням висотності забудови в межах охоронних зон пам'яток та належному визначенню категорії земель історико-культурного призначення, сприятиме їх збереженню та дотриманню вимог містобудівного, земельного та пам'яткоохоронного законодавства.

Враховуючи, що за період з 2019 по 2020 роки Департаментом охорони культурної спадщини було затверджено межі та режими близько 40 комплексів історичних пам'яток та окремих пам'яток культурної спадщини, що забезпечує захист близько 56% територій історичних ареалів, Програмою протягом 2022 – 2024 років заплановано розроблення близько 60 одиниць науково-проектної документації. Виконання вказаного заходу дозволить завершити роботу з захисту традиційного характеру середовища окремих пам'яток місцевого значення та їх комплексів.

Охорона території Державного історико-архітектурного заповідника «Стародавній Київ» (далі - ДІАЗ «Стародавній Київ»), збереження та популяризація музеєфікованих об'єктів заповідника та інших пам'яток

Програмою передбачено виконання Центром таких заходів:

- Розглянути (розробити) близько 60 передпроектних пропозицій, що впливатимуть на стан території ДІАЗ «Стародавній Київ» та позначатимуться на ньому.
- Підготувати більше 20 публікацій інформаційно-популяризаційних матеріалів по колекціях музеїв.
- Проведення працівниками музеїв, що входять до складу Центру 850 екскурсійних заходів в музеях та на території заповідника, з метою популяризації музеєфікованих об'єктів заповідника.

- Продовжувати роботу по внесенню відомостей (персоналії, дати, тощо) до словника книги другої «Київський некрополь» Зводу пам'яток історії та культури України.

Створення умов для популяризації культурної спадщини м. Києва з використанням інтерактивних методів.

Вказаний програмний захід заплановано здійснити шляхом організації та проведення виставок і реалізації культурних проєктів, розрахованих на широке коло відвідувачів, у тому числі із урахуванням потреб осіб з інвалідністю. Саме така форма спілкування з громадськістю є ефективною та інформативною практикою у сфері популяризації культурної спадщини міста Києва загалом, та археологічної спадщини зокрема. Тому проєктні семінари, виставки, лекторії, тренінги та інші культурні проєкти дозволяють широкій аудиторії поціновувачів історії та культури актуалізувати свої знання про культурну спадщину як національне надбання народу. Робота в цьому напрямі підвищує рівень обізнаності про архітектурні та археологічні об'єкти культурної спадщини столиці та досвід їх збереження, сприяє розвиткові туристично-екскурсійного руху, зокрема залученню іноземних туристів, та популяризації пам'яткоохоронної діяльності серед молодого покоління.

Здійснення пам'яткоохоронної діяльності на об'єктах археологічної спадщини передбачає наукове опрацювання архівів та музеїв на предмет виявлення матеріалів про об'єкти археології, розкриття цих об'єктів на місці, консервацію археологічних залишків, проектування павільйонів або системи накриттів, дизайнерські рішення подачі пам'яток, інформаційний супровід пам'ятки (з використанням інтерактивних методів та врахуванням принципів інклюзивності), що включає демонстрацію предметного ряду, знайденого на конкретній пам'ятці (предметне обстеження включає консервацію та реставрацію археологічних предметів). Проведення роботи в цьому напрямі сприяє примноженню і використанню культурно-просвітницького й туристичного потенціалу археологічної спадщини, включенню об'єктів археологічної спадщини м. Києва до місцевих, національних і міжнародних туристичних маршрутів, дотриманню прав і врахуванню потреб осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення.

Відповідно до пункту 2.2 Положення про Центр консервації, затвердженого розпорядженням виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) від 03 жовтня 2019 № 1754, предметом діяльності Центру консервації є зокрема експериментальні дослідження, розроблення і впровадження нових матеріалів і технологій у практику консервації та реставрації археологічних

предметів, пам'яток містобудування, архітектури та монументального мистецтва, їх обстеження та дослідження. З метою забезпечення виконання вказаних завдань, заплановано вивчення та апробацію зарубіжного досвіду, дослідження та впровадження нових технологій у практику консервації та реставрації деревини.

Програмою передбачено, організацію та проведення Центром та Центром консервації, наступних заходів:

- 6 конференцій – (по дві конференції щороку), прогнозований обсяг залученої аудиторії – близько 1 000 осіб;
- 36 тематичних семінарів – щомісячно, запланована кількість слухачів за період дії програми – близько 2 700 осіб (із розрахунку, що середня кількість слухачів одного тематичного семінару складає близько 75 осіб);
- 36 відкритих виставок – щомісячно, очікувана кількість відвідувачів однієї виставки – близько 1 500 осіб;
- 36 інших культурних проектів (тренінги, лекторії тощо) – щомісячно, прогнозована кількість учасників одного культурного проекту – близько 60.

Організація та проведення заходів в рамках «Днів європейської спадщини» в місті Києві

Під час проведення вказаного заходу щороку протягом 2022-2024 років планується залучити близько 13 000 відвідувачів.

Дні Європейської спадщини це - загальноєвропейська ініціатива, офіційно започаткована Радою Європи в 1991 році. Мета проекту — привернути увагу мешканців та гостей міст до культурної спадщини та її ролі у розвитку сучасного суспільства. Основною ідеєю заходу є відкриття і огляд зазвичай закритих чи маловідомих пам'яток, щоб привернути увагу громадськості до їх історичної та архітектурної цінності.

Ідея святкування Днів європейської спадщини належить колишньому міністру культури Франції Джеку Лангу. У 1984 році за його ініціативою були організовані Дні відкритих дверей у Франції, які пройшли під гаслом «культурній спадщині — нове життя». Експериментальний проект набув такого неймовірного резонансу, що одним роком пізніше ця ініціатива була запропонована на конференції Європейської ради як угода про захист архітектурної спадщини Європи. 1999 року, коли до організації Днів долучилася Європейська Комісія, була затверджена офіційна назва European Heritage Days (EHD). З цього часу протягом вересня та жовтня в кожній країні проходять численні події та заходи, присвячені різним темам. Їхній загальний принцип — не лише розкрити багатство та розмаїття

спільної спадщини в контексті міжнародного культурного діалогу, а й привернути увагу до численних національних і регіональних особливостей.

Під час проведення цього заходу, з метою подачі інформації, планується виготовлення буклетів, тематичних проспектів, бейджів для учасників, а також плакатів та банерів.

Розробка серії мультимедійних роликів щодо основних понять про охорону культурної спадщини, шляхів реагування на виявлені порушення та стосовно найбільш цікавих фактів про Київську спадщину

Для виконання даного програмного заходу заплановано розробити серію мультимедійних відеороликів щодо основних понять про охорону культурної спадщини, шляхів реагування на виявлені порушення та стосовно найбільш цікавих фактів про Київську спадщину. Заявлена форма комунікації дозволить популяризувати сферу охорони культурної спадщини серед різних верств населення, як сучасну та креативну. Здійснення даного заходу допоможе донести до аудиторії значущість культурної спадщини та її охорони у легкій для сприйняття формі. Таким чином, протягом строку реалізації Програми, заплановано розроблення серії із 10 мультимедійних відеороликів.

Виготовлення, встановлення та відкриття меморіальних дошок (декоративно – пластичних форм)

З метою визнання особливого значення досягнень видатних діячів історії та культури України, їх важливої ролі у розвитку суспільства, Департаментом охорони культурної спадщини протягом 2019-2020 років для увічнення пам'яті видатних українців та визначних подій, забезпечено встановлення та організовано урочисте відкриття 8 меморіальних дошок (пам'ятних знаків).

Виконання вказаного програмного заходу у 2022 – 2024 роках передбачає виготовлення та встановлення ще 6 меморіальних дошок видатним українцям та визначним історичним подіям.

Видання періодичного наукового журналу, присвяченого актуальним питанням охорони культурної спадщини

Даний захід запланований до реалізації Центром консервації.

В рамках його виконання передбачається публікації на тему розробок і впровадження нових технологій у сфері консервації та реставрації археологічних предметів. Видання спеціалізованого наукового журналу з науково-практичною

складовою, присвяченого проблематиці охорони і збереження культурної спадщини, передбачає презентацію та ініціює обговорення наукових розробок, пам'яткоохоронних практик, досягнень у консервації об'єктів археології, реставраційно-консерваційних заходів щодо предметів археології та ін. Це формує дієвий механізм для обміну досвідом, у тому числі із закордонними інституціями та експертами, та підвищення кваліфікації кадрів у сфері охорони культурної спадщини, що спрямовано на широку аудиторію фахівців з реставрації та консервації, істориків, археологів, мистецтвознавців, викладачів вищих навчальних закладів, аспірантів, студентів тощо. Планується видавати щорічно один випуск журналу, тиражем по 100 примірників.

Розробка та встановлення інформаційних стендів біля об'єктів культурної спадщини

Протягом строку реалізації Програми з 2022 по 2024 роки в рамках виконання вказаного заходу заплановано виготовити та розмістити біля об'єктів культурної спадщини близько 150 інформаційних стендів українською та англійською мовами, шрифтом Брайля та нанесеним QR-кодом. Реалізація даного заходу дозволить долучитися до ознайомлення із інформацією про пам'ятки культурної спадщини різним віковим групам населення, іноземним туристам та особам з інвалідністю.

Створення та підтримка інформаційного інтернет-ресурсу (комунікаційної платформи) в напрямку висвітлення питань охорони та збереження культурної та археологічної спадщини

Програма передбачає створення комунікаційної платформи та інформування українського суспільства, підвищення рівня поінформованості про необхідність охорони культурної спадщини. Інформування про здобутки з питань охорони культурної спадщини м. Києва, наукові розробки, запровадження міжнародного досвіду, проведення відповідних наукових, науково-практичних і культурно-освітніх заходів тощо передбачається шляхом створення та підтримки інформаційного інтернет-ресурсу, у тому числі адаптованого для осіб із вадами зору.

Виконання заходу заплановано шляхом створення та технічної і інформаційної підтримки інформаційного інтернет-ресурсу (комунікаційної платформи).

Джерелами фінансування Програми є кошти бюджету м. Києва та інші джерела (залучення грантів, кошти меценатів та спонсорів). Сума коштів з бюджету м. Києва на виконання Програми визначається щорічними рішеннями Київської міської ради

про бюджет міста Києва на відповідний рік. Виконання завдань та заходів Програми у повному обсязі можливе за умови її фінансового забезпечення.

Строк виконання Програми - 2022 - 2024 роки.

Обсяги та джерела фінансування Програми

Обсяги фінансових ресурсів, необхідних для реалізації програми	Всього (тис. грн)	У тому числі за роками		
		2022	2023	2024
Всього:	268 871,4	85 036,9	88 026,2	95 808,3
у тому числі за джерелами:				
державний бюджет	-	-	-	-
бюджет м. Києва	266 991,4	84 486,9	87 406,2	95 098,3
інші джерела	1 880,0	550,0	620,0	710,0

5. АНАЛІЗ ВПЛИВУ ЗАХОДІВ ПРОГРАМИ НА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНЕ СТАНОВИЩЕ РІЗНИХ КАТЕГОРІЙ ЖІНОК ТА ЧОЛОВІКІВ, А ТАКОЖ НА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ГЕНДЕРНОЇ РІВНОСТІ

Одним із завдань Програми є забезпечення гендерної рівності при доступі до об'єктів культурної спадщини та до інформації щодо процесів пов'язаних з популяризацією, в рамках проведення культурних заходів міста. Кожна людина має право вільно брати участь у культурному житті суспільства або громади, відвідувати культурно-освітні заходи, долучатися до семінарів, конференцій, виставкових та культурних проєктів, присвячених збереженню, розвитку культурної та археологічної спадщини, робити свій внесок у розвиток сфери охорони культурної спадщини незалежно від статі, віку, соціального статусу, майнового стану, стану здоров'я, раси, етнічного та соціального походження, релігійних та інших переконань, політичних або будь-яких інших поглядів.

Програма спрямована на розробку і здійснення заходів з метою формування гендерної культури, розвитку гендерної активності чоловіків і жінок, адаптації до світових умов творення гендерної демократії, під час проведення мультидисциплінарних проєктних семінарів, семінарів з урбаністики, тренінгів, лекторіїв та конференцій, присвячених збереженню культурної спадщини міста Києва, в яких окремими розділами розповідається про ролі жінок та чоловіків у створенні пам'яток культури, історії, архітектури, витворів монументального мистецтва.

Прагнучи забезпечити рівність між усіма соціальними групами, та задля недопущення різноманітних форм дискримінації, Програмою передбачено проведення, в тому числі безкоштовних, культурно-просвітницьких заходів, для різних верств населення. Зокрема, взяти участь у таких заходах мають можливість люди пенсійного віку, студенти, школярі, багатодітні родини, ветерани та учасники бойових дій на Сході України та ін.

Таким чином, діяльність органів місцевого самоврядування у сфері охорони культурної спадщини з метою передачі культурних цінностей майбутнім поколінням, в рамках боротьби проти будь-яких проявів зневаги та дискримінації, включає ідеї гендерної рівності та справедливості та гарантує рівні права і можливості та однакове ставлення як до жінок, так і до чоловіків.

6. ПЕРЕЛІК ЗАВДАНЬ І ЗАХОДІВ ПРОГРАМИ, РЕЗУЛЬТАТИВНИХ ПОКАЗНИКІВ ПРОГРАМИ

Перелік завдань і заходів Програми, результативних показників Програми наведені у додатку до Програми.

7. ІНДИКАТОРИ ПРОГРАМИ

№ з/п	Назва індикатора	Одиниця виміру	Значення індикатора за роками		
			2022 рік	2023 рік	2024 рік
1	2	3	4	5	6
1	Кількість об'єктів культурної спадщини міста Києва, для яких розроблено облікову документацію	од.	190	190	190
2	Динаміка кількості об'єктів культурної спадщини міста Києва відносно попереднього звітного року	%	>0	>0	>0
3	Кількість виявлених нових об'єктів для занесення до Переліку об'єктів культурної спадщини м. Києва з подальшим їх поданням для включення до Державного реєстру нерухомих пам'яток України	од.	3	3	3

4	Кількість розробленої пам'ятко-охоронної документації з визначенням територій, меж та режимів зон охорони об'єктів культурної спадщини	од.	21	22	23
5	Кількість розроблених програм із залучення грантів, благодійних коштів та інвестицій	од.	1	1	1

Реалізація Програми сприятиме виконанню цільових індикаторів, визначених у Стратегії розвитку міста Києва до 2025 року.

8. КООРДИНАЦІЯ ТА КОНТРОЛЬ ЗА ХОДОМ ВИКОНАННЯ ПРОГРАМИ

Координацію та контроль за ходом виконання Програми в цілому здійснює заступник голови Київської міської державної адміністрації, який згідно з розподілом обов'язків забезпечує здійснення повноважень виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) у сфері охорони культурної спадщини.

Загальний контроль за реалізацією заходів Програми здійснює постійна комісія Київської міської ради з питань охорони культурної спадщини.

Безпосередній контроль за виконанням завдань і заходів Програми, а також за цільовим та ефективним використанням коштів, передбачених Програмою, здійснює Департамент охорони культурної спадщини, як головний розпорядник бюджетних коштів, у тому числі і за співвиконавцями заходів Програми, які підпорядковані Департаменту охорони культурної спадщини.

Співвиконавці заходів Програми щоквартально до 01 числа другого місяця, що настає за звітним періодом, надають Департаменту охорони культурної спадщини узагальнені відомості про результати виконання Програми з визначенням динаміки результативних показників.

Департамент охорони культурної спадщини надає Київській міській раді, Департаменту фінансів виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), Департаменту економіки та інвестицій виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації):

квартальні та річний звіти про виконання завдань і заходів Програми – до 20 числа другого місяця, що настає за звітним періодом;

заключний звіт про виконання завдань і заходів Програми – не пізніше ніж у тримісячний строк після закінчення встановленого строку виконання Програми;

уточнені річні звіти про виконання завдань і заходів Програми (в разі необхідності) – до 01 квітня року, наступного за звітним.

З урахуванням реалізації заходів Програми та виділених в кожному поточному році фінансових ресурсів, співвиконавці Програми надають свої пропозиції на наступний рік щодо обсягів фінансування з обґрунтуванням до Департаменту охорони культурної спадщини виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації).

Департамент охорони культурної спадщини щороку здійснює обґрунтовану оцінку результатів виконання Програми та, у разі потреби, розробляє пропозиції щодо доцільності продовження тих чи інших заходів, включення додаткових заходів і завдань, уточнення результативних показників та індикаторів Програми, обсягів і джерел фінансування, переліку співвиконавців, строків виконання Програми та окремих її завдань і заходів тощо.

За ініціативою Київської міської ради, виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), Департаменту охорони культурної спадщини розгляд проміжного звіту про хід виконання Програми, ефективність реалізації її завдань і заходів, досягнення проміжних цілей та ефективність використання коштів може розглядатися на сесіях Київської міської ради та на засіданнях відповідних постійних комісій Київської міської ради протягом року в разі виникнення потреби.

Київський міський голова

Віталій КЛИЧКО

Додаток
ПЕРЕЛІК ЗАВДАНЬ І ЗАХОДІВ МІСЬКОЇ ЦІЛЬОВОЇ ПРОГРАМИ «ОХОРОНА ТА ЗБЕРЕЖЕННЯ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ М. КИЄВА НА 2022 – 2024 РОКИ»

8017/корисно

Оперативна ціль Стратегії розвитку міста Києва до 2025 року	Завдання програми	Заходи програми	Строки виконання заходу	Виконавці заходу	Джерела фінансування	Обсяги фінансування, (тис. грн)	Очікуваний результат (результативні показники)			
							Назва показника	2022 рік	2023 рік	2024 рік
Збереження та розвиток об'єктів культурної спадщини м.Києва	1. Реставрація та розвиток об'єктів культурної спадщини	1.1. Проведення ремонтно-реставраційних робіт на об'єктах культурної спадщини	2022-2024	Департамент охорони культурної спадщини, Центр	6	7	8	9	10	11
						Всього: 125978,0	Показник витрат: обсяг видатків, тис. грн	38060,0	41866,0	46052,0
						2022 рік 38060,0				
						2023 рік 41866,0				
						2024 рік 46052,0				
							Показник продукту: кількість об'єктів культурної спадщини, які заплановано реставрувати, од.	3	3	3
							Показник ефективності: середні витрати на один об'єкт культурної спадщини, який заплановано реставрувати, тис. грн	12686,67	13955,33	15350,67
							Показник якості: рівень виконання робіт на об'єктах, %	100	100	100

2.1. Дослідження історичних будівель з метою збереження історичного середовища													
2. Контроль за належним утриманням та збереженням об'єктів культурної спадщини	2.1.1. Забезпечення об'єктів культурної спадщини необхідною та обліковою науковою документацією, консервація, музесфікація та реставрація археологічних предметів	2022-2024	Департамент охорони культурної спадщини Центр Центр консервації	Всього: 60358,3 2022 рік 21518,7 2023 рік 18731,2 2024 рік 20108,4	Показник витрат: обсяг видатків, тис. грн	21518,7	18731,2	20108,4					
										Бюджет міста Києва			
											Інші джерела		
												Всього: 1205,0 2022 рік 350,0 2023 рік 395,0 2024 рік 460,0	
					Показник продукту: кількість об'єктів культурної спадщини, на які заплановано розробку облікових карток, од.	190	190	190					
										кількість виявлених об'єктів, на які заплановано розробку документації (історичної довідки, фотофіксації), од.	9		9
												кількість археологічних предметів, які законсервовано, відреставровано та передано до музеїв, од.	

[illegible]

2.1.2 Здійснення інвентаризації та паспортизації об'єктів культурної спадщини, охорона та контроль за їх станом	2022-2024	Департамент охорони культурної спадщини Центр		Всього: 13396,1	Показник витрат: обсяг видатків, тис. грн	4153,1	4458,7	4784,3							
				2022 рік 4153,1											
				2023 рік 4458,7											
				2024 рік 4784,3											
			Бюджет міста Києва	Всього: 12721,1											
				2022 рік 3953,1											
				2023 рік 4233,7											
				2024 рік 4534,3											
			Інші джерела	Всього: 675,0											
				2022 рік 200,0											
				2023 рік 225,0											
				2024 рік 250,0											
				Показник продукту: кількість пам'яток культурної спадщини, на які заплановано розробку паспортів, од.	5	5	5								
											кількість розробленої документації для укладення охоронних договорів, од.	83	83	84	
															Показник ефективності: середня вартість розробки паспорта, тис. грн
середня вартість розробки документації, необхідної для укладення охоронних договорів, тис. грн	47,6	51,0													
				Показник якості: рівень виконання робіт, %	100	100	100								

	2.1.3 Визначення меж та режимів використання зон охорони пам'яток культурної спадщини місцевого значення та їх комплексів на підставі розробленої науково-проектної документації	2022-2024	Департамент охорони культурної спадщини Центр	Бюджет міста Києва	Всього: 28578,9	Показник витрат: обсяг видатків, тис. грн	8826,8	9518,4	10233,7
					2022 рік 8826,8				
					2023 рік 9518,4				
					2024 рік 10233,7				
						Показник продукту: кількість розробленої науково-проектної документації, од.	21	22	23
						Показник ефективності: середня вартість розроблення однієї науково-проектної документації, тис. грн	420,3	432,6	444,9
						Показник якості: рівень виконання робіт, %	100	100	100

2.2 Охорона території ДПАЗ «Стародавній Київ», збереження та популяризація музеєфікованих об'єктів заповідника та інших пам'яток	2022-2024	Департамент охорони культурної спадщини Центр	Бюджет міста Києва	Всього: 32841,1 2022 рік 10205,3 2023 рік 10929,9 2024 рік 11705,9				Показник витрат: обсяг видатків, тис. грн	10205,3	10929,9	11705,9
				Показник продукту: кількість розглянутих передпроектних (проектних) пропозицій, що можуть позначитись на стані території ДПАЗ «Стародавній Київ», од.	20	20	20				
					кількість публікацій інформаційно-популяризаційних матеріалів по колекціям музеїв, од.	5	8	10			
						кількість екскурсійних заходів, що плануються провести в музеях та на території заповідника, од.	200	300	350		
							кількість кладовищ, на яких заплановано проведення досліджень, з метою внесення відомостей до словника (списку персоналій) книги «Київський некрополь» - частини зводу пам'яток історії та культури України, од.	3	3	3	
				Показник ефективності: середні витрати на опрацювання передпроектних (проектних) пропозицій, що можуть позначитись на стані території ДПАЗ «Стародавній Київ», од.	76,4	82,6		87,1			

				середні витрати на підготовку публікацій інформаційно-популяризаційних матеріалів по колекціям музеїв, тис. грн	285,6	273,5	234,2
				середні витрати на проведення екскурсійних заходів, тис. грн	33,6	21,8	20,1
				середні витрати на здійснення досліджень кладовищ з метою внесення відомостей до словника (списку персоналій) книги «Київський некрополь» - частини зводу пам'яток історії та культури України, тис. грн	176,4	183,3	195,6
				Показник якості: рівень виконання робіт, %	100	100	100
				динаміка кількості проведених екскурсійних заходів відповідно до базового періоду, %	100	150	175

3.1. Створення умов для популяризації культурної спадщини м. Києва з використанням інтерактивних методів												
3. Популяризація культурної спадщини	3.1.1 Організація та проведення проектних семінарів, семінарів з урбаністики, тренінгів, лекторіїв та конференцій, виставкових та культурних проєктів, присвячених збереженню, розвитку культурної та археологічної спадщини міста Києва з метою імплементації існуючих міжнародних практик у сфері охорони об'єктів та предметів культурної спадщини	2022-2024	Департамент охорони культурної спадщини Центр Центр консервації	Бюджет міста Києва	Всього: 1860,0				Показник витрат: обсяг видатків, тис. грн	620,0	620,0	620,0
					2022 рік 620,0							
					2023 рік 620,0							
					2024 рік 620,0							
								Показник продукту: кількість конференцій, од.	2	2	2	
								кількість семінарів, од.	12	12	12	
								кількість відкритих виставок, од.	12	12	12	
								кількість культурних проєктів, од.	12	12	12	
								Показник ефективності: середня вартість проведення заходу, тис. грн	16,3	16,3	16,3	
								Показник якості: рівень виконання запланованих заходів, %	100	100	100	

3.1.2 Організація та проведення заходів в рамках "Днів європейської спадщини" в місті Києві	2022-2024	Департамент охорони культурної спадщини Центр	Бюджет міста Києва	Всього: 60,0	Показник витрат: обсяг видатків, тис. грн	20,0	20,0	20,0						
				2020 рік 20,0					1	1	5000	20	166,7	200
				2022 рік 20,0										
				2023 рік 20,0										

Показник витрат: обсяг видатків, тис. грн	Показник продукту: кількість заходів, од.	кількість відвідувачів одного заходу, осіб	Показник ефективності: середня вартість проведення заходу, тис. грн	Показник якості: динаміка кількості відвідувачів заходу відповідно до базового періоду, %	1	1	1
					3000	5000	6000
					20	20	20
					100	166,7	200

3.1.3 Розробка серії мультимедійних відеороликів щодо основних понять про охорону культурної спадщини, шляхів реагування на виявлені порушення та стосовно найбільш цікавих фактів про Київську спадщину	2022-2024	Департамент охорони культурної спадщини Центр Центр консервації	Бюджет міста Києва	Всього: 9000,0	Показник витрат: обсяг видатків, тис. грн	300,0	300,0	300,0
				2022 рік 300,0				
				2023 рік 300,0				
				2024 рік 300,0				
					Показник продукту: кількість відеороликів, од.	10	10	10
					Показник ефективності: середня вартість створення ролику, тис. грн	30	30	30
					Показник якості: рівень виконання робіт, %	100	100	100

	3.1.4 Виготовлення, встановлення та відкриття меморіальних дошок (декоративно-пластичних форм)	2022-2024	Департамент охорони культурної спадщини Центр	Бюджет міста Києва	Всього: 1296,0			Показник витрат: обсяг видатків, тис. грн	432,0	432,0	432,0
					2022 рік				432,0		
					2023 рік				432,0		
					2024 рік				432,0		
								Показник продукту: кількість меморіальних дошок, які заплановано виготовити, од.	2	2	2
								кількість меморіальних дошок, які заплановано встановити, од.	2	2	2
								Показник ефективності: середня вартість виготовлення та встановлення однієї меморіальної дошки, тис. грн	216,0	216,0	216,0
								Показник якості: рівень виготовлення та встановлення меморіальних дошок до запланованого по Програмі, %	33,3	66,7	100
	3.1.5 Видання періодичного наукового журналу, присвяченого актуальним питанням охорони культурної спадщини	2022-2024	Департамент охорони культурної спадщини Центр консервації	Бюджет міста Києва	Всього: 600,0			Показник витрат: обсяг видатків, тис. грн	200,0	200,0	200,0
					2022 рік				200,0		
					2023 рік				200,0		
					2024 рік				200,0		
								Показник продукту: кількість періодичних видань, од.	1	1	1
								Показник ефективності: середня вартість робіт із підготовки до друку одного періодичного видання, тис. грн	200,0	200,0	200,0
								Показник якості: рівень виконання заходу, %	100	100	100

	3.2. Розробка та встановлення інформаційних стендів біля об'єктів культурної спадщини (укр., англ. мови, шрифт Брайля та QR код)	2022-2024	Департамент охорони культурної спадщини Центр	Бюджет міста Києва	Всього: 2703,0	Показник витрат: обсяг видатків, тис. грн	501,0	900,0	1302,0
					2022 рік 501,0				
					2023 рік 900,0				
					2024 рік 1302,0				
						Показник продукту: кількість інформаційних стендів, які заплановано розробити, од.	30	50	70
						кількість інформаційних стендів, які заплановано встановити, од.	30	50	70
						Показник ефективності: середня вартість виготовлення та встановлення інформаційного стенду, тис. грн	16,7	18	18,6
						Показник якості: рівень забезпечення інформаційними стендами до запланованого по Програмі, %	20,0	53,3	100,0
	3.3 Створення та підтримка інформаційного інтернет-ресурсу (комунікаційної платформи) в напрямку висвітлення питань охорони та збереження культурної та археологічної спадщини	2022-2024	Департамент охорони культурної спадщини Центр Центр консервації	Бюджет міста Києва	Всього: 300,0	Показник витрат: обсяг видатків, тис. грн	200,0	50,0	50,0
					2022 рік 200,0				
					2023 рік 50,0				
					2024 рік 50,0				
						Показник продукту: кількість створених інформаційних інтернет-ресурсів, од.	1	0	0
						кількість інформаційних інтернет-ресурсів, що потребують технічної підтримки, од.	0	1	1

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до проєкту рішення Київської міської ради Про затвердження міської цільової програми «Охорона та збереження культурної спадщини м. Києва на 2022-2024 роки»

1. Обґрунтування необхідності прийняття рішення.

Проєкт рішення Київської міської ради розроблено відповідно до законів України «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про культуру», «Про охорону культурної спадщини», «Про охорону археологічної спадщини», рішень Київської міської ради від 29 жовтня 2009 року № 520/2589 «Про Порядок розроблення, затвердження та виконання міських цільових програм у місті Києві» (у редакції рішення Київської міської ради від 12 листопада 2019 року № 65/7638) та від 15 грудня 2011 року № 824/7060 «Про затвердження Стратегії розвитку міста Києва до 2025 року» (у редакції рішення Київської міської ради від 06 липня 2017 року № 724/2886), враховуючи розпорядження виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) від 27 квітня 2021 року № 964 «Про підготовку проєкту міської цільової програми «Охорона та збереження культурної спадщини м. Києва на 2022-2024 роки», від 05 листопада 2021 року № 2309 «Про схвалення проєкту міської цільової програми «Охорона та збереження культурної спадщини м. Києва на 2022–2024 роки», з метою збереження історичної самобутності міста Києва, охорони та збереження об'єктів культурної спадщини міста.

Розроблення міської цільової програми «Охорона та збереження культурної спадщини м. Києва на 2022–2024 роки» (далі – Програма) зумовлено потребою у збереженні історичної самобутності міста та охорони об'єктів культурної спадщини міста Києва, підвищенні правової культури у сфері охорони культурної спадщини, формуванні принципів та механізмів столичної пам'яткоохоронної діяльності, охороні та збереженні об'єктів культурної спадщини міста, їх популяризації, а також підвищенні ефективності використання бюджетних коштів відповідно до потреб і можливостей бюджету міста Києва. Програма передбачатиме оновлення форм і методів роботи пам'яткоохоронних установ та закладів, впровадження заходів, спрямованих на збереження, реставрацію, реабілітацію та пристосування об'єктів культурної спадщини для провадження туристичної діяльності.

Строк реалізації Програми - 2022-2024 роки.

Фінансування заходів даної Програми надасть можливість провести моніторинг об'єктів культурної спадщини (археологічних, історичних, монументального мистецтва, архітектури та містобудування, садово-паркового мистецтва, ландшафтних) з метою швидкого реагування на різноманітні загрози для об'єктів культурної спадщини щодо їх збереження, визначити найбільш цінні пам'ятки, їх реставрацію та пристосування для подальшого залучення до міських, національних та міжнародних туристичних маршрутів, а також для представлення об'єктів у єдиній інформаційній базі об'єктів культурної спадщини міста Києва та здійснення заходів з їх популяризації, визначення їх охоронних зон та режимів використання, виготовлення облікової документації

для занесення об'єктів культурної спадщини до Державного реєстру нерухомих пам'яток України та інших заходів.

Програма відповідає сектору «3.1. Історико-культурна спадщина», стратегічної цілі «Збереження історичної самобутності та розвиток культури у м. Києві», Стратегії розвитку міста Києва до 2025 року, затвердженої рішенням Київської міської ради від 15 грудня 2011 року № 824/7060, (у редакції рішення Київської міської ради від 06 липня 2017 року № 724/2886).

Виконання програми забезпечить: науково-дослідне вивчення та збереження об'єктів культурної спадщини, контроль за належним утриманням та збереженням об'єктів культурної спадщини, розроблення пам'яткоохоронної документації, реставрацію об'єктів культурної спадщини, консервацію археологічного матеріалу, популяризацію історико-культурної спадщини.

Міська цільова програма «Охорона та збереження культурної спадщини м. Києва на 2022–2024 роки» схвалена розпорядженням виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) від 05 листопада 2021 № 2309 «Про схвалення проекту міської цільової програми «Охорона та збереження культурної спадщини м. Києва на 2022–2024 роки».

Відповідно до роз'яснень Антимонопольного комітету України, наданих листом від 27.10.2021 № 500-296/05-15367 у відповідь на звернення Департаменту, підтримка господарської діяльності шляхом інвестування в об'єкти інфраструктури із застосуванням конкурентних процедур відбору виконавців не підпадатиме під дію Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

Щодо надання фінансування підтримки за рахунок бюджету міста Києва комунальному закладу «Центр консервації предметів археології» виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) та установі «Київський науково-методичний центр по охороні, реставрації та використанню пам'яток історії, культури і заповідних територій», в рамках реалізації заходів та завдань Програми – підтримка що спрямовуватиметься на об'єкти, користування якими буде безоплатним (культові споруди, експозиції, території історико-культурних заповідників, тощо) не вважатиметься державною допомогою.

Слід зазначити, що Програмою передбачено заходи з визначення меж та режимів використання зон охорони пам'яток культурної спадщини міста Києва, їх комплексів та конкретних обмежень господарської діяльності на території таких об'єктів, у тому числі ландшафтних пам'яток та пам'яток садово-паркового мистецтва, які знаходяться на території об'єктів природно-заповідного фонду м. Києва. Тому відповідно до частини першої статті 2 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» Програма передбачає реалізацію видів діяльності, щодо яких законодавством передбачено здійснення процедури оцінки впливу на довкілля, або які вимагають оцінки, зважаючи на ймовірні наслідки для територій та об'єктів природно-заповідного фонду та екологічної мережі, крім тих, що стосуються створення або розширення територій та об'єктів природно-заповідного фонду.

На виконання вимог частини 2 статті 10 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку», для визначення обсягу досліджень, методів екологічної

оцінки, рівня деталізації інформації, що має бути включена до звіту про стратегічну екологічну оцінку Департамент листами від 19.08.2021 № 066-2669 та № 066-2670 подав заяву про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки проекту Програми на паперових носіях та в електронному вигляді до Управління екології та природних ресурсів виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) та Департаменту охорони здоров'я виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) відповідно. Крім того, з метою одержання та врахування зауважень і пропозицій громадськості, заяву про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки та проект Програми було оприлюднено на офіційному веб-сайті замовника, повідомлення про оприлюднення заяви та проекту Програми опубліковано у випусках від 20 серпня 2021 року № 36 (5397) та № 34(44) газети «Хрещатик» та газети «Нова доба» відповідно.

Листом від 30.08.2021 № 066/4178 Департаментом отримано зауваження до заяви про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки проекту від помічника депутата Верховної Ради України Шкрум А.І. Дюжева С.А. За результатами опрацювання зауважень і пропозицій встановлено, що вони не стосуються компетенції Департаменту та не можуть бути враховані при визначенні обсягу стратегічної екологічної оцінки проекту Програми. Враховуючи зазначене, Департамент відхилив такі зауваження та пропозиції.

Листом від 26.08.2021 №077-4211 Управлінням екології та природних ресурсів виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) проінформовано про відсутність зауважень до заяви про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки проекту Програми та надано пропозиції стосовно обсягу досліджень та рівня деталізації інформації, що має бути включена до звіту про стратегічну екологічну оцінку проекту Програми. Листом від 27.09.2021 № 061-10130/04 Департамент охорони здоров'я виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) повідомив про відсутність посилання на критерії, відповідно до статті 2 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку», яким би відповідав проект Програми.

На виконання вимог частини 1 та частини 2 статті 13 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» з метою проведення консультацій з органами виконавчої влади у процесі стратегічної екологічної оцінки, Департаментом було подано проект Програми, звіт про стратегічну екологічну оцінку та повідомлення про оприлюднення цих документів (на паперових носіях та в електронному вигляді) до Управління екології та природних ресурсів виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) листом від 11.10.2021 № 066-3190, до Департаменту охорони здоров'я виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) листом від 11.10.2021 № 066-3191, до Міністерства охорони здоров'я України листом від 12.10.2021 № 066-3226, до Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України листом від 12.10.2021 № 066-3227. З метою проведення громадського обговорення та консультацій, проект Програми та звіт про стратегічну екологічну оцінку оприлюднено на офіційному веб-сайті Департаменту.

Крім того, з метою одержання та врахування зауважень і пропозицій громадськості, повідомлення про оприлюднення проєкту Програми та звіту про стратегічну екологічну оцінку опубліковано у випусках від 12 жовтня 2021 року № 194(7694) та № 47(5408) газети «Голос України» та газети «Хрещатик» відповідно.

Департамент охорони здоров'я виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) в листі від 27.10.2021 № 061-11131/04 зазначив, що ані в заяві про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки проєкту Програми, ані у звіті про стратегічну екологічну оцінку не зазначено видів планованої діяльності та об'єктів, які можуть мати значний вплив на довкілля та підлягають оцінці впливу на довкілля. В свою чергу, листом від 18.10.2121 № 077-5013 Управління екології та природних ресурсів виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) проінформувало про відсутність зауважень та пропозицій до проєкту Програми та звіту про стратегічну екологічну оцінку.

Звіт про стратегічну екологічну оцінку, результати громадського обговорення та консультацій, проведених згідно із статтями 12 та 13 вказаного Закону враховуються в Програмі.

Також відповідно до статті 16 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» Департамент протягом п'яти робочих днів з дня затвердження проєкту Програми розмістить на своєму офіційному веб-сайті затверджену Програму, заходи, передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання Програми, довідки про консультації та про громадське обговорення і письмово повідомить про це центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища.

Відповідно до вимог Порядку розроблення, затвердження та виконання міських цільових програм у місті Києві, затвердженого рішенням Київської міської ради, від 29 жовтня 2009 року № 520/2589 (у редакції рішення Київської міської ради від 12 листопада 2019 року № 65/7638), з метою проведення громадського обговорення, проєкт Програми оприлюднено на Єдиному веб-порталі територіальної громади міста Києва 13 жовтня 2021 року. Громадське обговорення зазначеного проєкту завершилося 27 жовтня 2021 року. Пропозицій до проєкту Програми не надходило. Департаментом підготовлено звіт про результати громадського обговорення, який оприлюднено на Єдиному веб-порталі територіальної громади міста Києва.

Враховуючи зазначене, є необхідність затвердити міську цільову програму «Охорона та збереження культурної спадщини м. Києва на 2022-2024 роки», для чого необхідно прийняти дане рішення.

2. Мета і завдання прийняття рішення.

Метою проєкту рішення є створення умов для збереження історичної самобутності Києва, формування принципів та механізмів столичної пам'яткоохоронної діяльності, охорони та збереження об'єктів культурної спадщини міста, їх популяризації, покращення технічного стану об'єктів культурної спадщини, проведення заходів з консервації археологічних предметів

зادля збереження археологічної спадщини, захисту традиційного характеру середовища.

3. Загальна характеристика та основні положення проєкту рішення.

Проектом рішення пропонується затвердити міську цільову програму «Охорона та збереження культурної спадщини м. Києва на 2022-2024 роки».

4. Стан нормативно-правової бази у даній сфері правового регулювання.

Проект рішення розроблено відповідно до пункту 22 частини першої статті 26 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», законів України «Про культуру», «Про охорону культурної спадщини», «Про охорону археологічної спадщини», Національної доповіді «Цілі сталого розвитку: Україна», схваленої Указом Президента України від 30 вересня 2019 року №722/2019, Державної стратегії регіонального розвитку на 2021—2027 роки, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 05 серпня 2020 року № 695, Стратегії розвитку міста Києва до 2025 року, затвердженої рішенням Київської міської ради від 15 грудня 2011 року N 824/7060 (у редакції рішення Київської міської ради від 06 липня 2017 року № 724/2886), рішення Київської міської ради від 29 жовтня 2009 року № 520/2589 «Про Порядок розроблення, затвердження та виконання міських цільових програм у місті Києві» (у редакції рішення Київської міської ради від 12 листопада 2019 року № 724/2886), враховуючи розпорядження виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) від 27 квітня 2021 року № 964 «Про підготовку проєкту міської цільової програми «Охорона та збереження культурної спадщини м. Києва на 2022-2024 роки» та від 05 листопада 2021 року № 2309 «Про схвалення проєкту міської цільової програми «Охорона та збереження культурної спадщини м. Києва на 2022–2024 роки».

5. Фінансово-економічне обґрунтування.

Реалізація проєкту рішення здійснюватиметься за рахунок коштів, передбачених в бюджеті міста Києва на відповідні роки.

6. Позиція заінтересованих органів

Реалізація проєкту рішення матиме позитивний вплив для сфери охорони культурної спадщини. Проєкт рішення погоджується з усіма заінтересованими органами.

7. Громадське обговорення

Відповідно до пункту 6 розділу II Порядку розроблення, затвердження та виконання міських цільових програм у місті Києві, затвердженого рішенням Київської міської ради від 29 жовтня 2009 року № 520/2589 (у редакції рішення Київської міської ради від 12 листопада 2019 року № 65/7683), з метою проведення громадського обговорення, проєкт міської цільової програми «Охорона та збереження культурної спадщини м. Києва на 2022-2024 роки» було

розміщено на Єдиному веб-порталі територіальної громади міста Києва та на веб-сайті розробника. Громадське обговорення зазначеного проєкту тривало з 13 жовтня 2021 року по 27 жовтня 2021 року.

8. Прогноз результатів

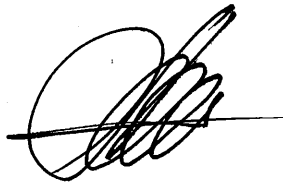
Результатом прийняття даного проєкту рішення є затвердження міської цільової програми «Охорона та збереження культурної спадщини м. Києва на 2022-2024 роки». Проєкт рішення не впливає на інші сфери суспільних відносин.

9. Суб'єкт подання проєкту рішення

Відповідальною особою за супроводження зазначеного проєкту рішення Київради є директор Департаменту охорони культурної спадщини виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) Никоряк Олександр Дмитрович, контактний телефон 044 425-30-25.

Доповідач зазначеного проєкту рішення на пленарному засіданні Київради - директор Департаменту охорони культурної спадщини виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) Никоряк Олександр Дмитрович, контактний телефон 044 425-30-25.

Директор Департаменту



Олександр НИКОРЯК

Зауваження
до проєкту рішення Київської міської ради «Про затвердження
міської цільової програми «Охорона та збереження культурної
спадщини м. Києва на 2022 – 2024 роки»

Проєкт рішення розроблено Департаментом охорони культурної спадщини виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації).

Проєктом рішення передбачається затвердити міську цільову програму «Охорона та збереження культурної спадщини м. Києва на 2022 – 2024 роки» (далі – Програма).

За результатами юридичної експертизи проєкту рішення зауважуємо наступне.

1. Відповідно до підпунктів 5.2, 5.3, 5.4 пункту 5 Розділу II Порядку розроблення, затвердження та виконання міських цільових програм у місті Києві, затвердженого рішенням Київської міської ради від 29 жовтня 2009 року № 520/2589 (у редакції рішення Київської міської ради від 12 листопада 2019 року № 65/7638) (далі – Порядок), Департамент економіки та інвестицій виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) та Департамент фінансів виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) надають розробнику проєкту Програми у письмовій формі висновок «Про погодження проєкту програми» (позитивний висновок).

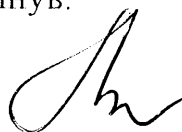
Матеріали до проєкту рішення не містять такого позитивного висновку Департаменту фінансів виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації).

При цьому Департамент економіки та інвестицій виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) та Департамент фінансів виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) погодили проєкт рішення із зауваженнями.

2. Відповідно до підпункту 7.1 пункту 7 розділу II Порядку проєкту рішення Київської міської ради про затвердження програми, строк виконання якої планується розпочати у наступному бюджетному році або на наступний період, мав бути винесений на розгляд Київської міської ради виконавчим органом Київської міської ради (Київською міською державною адміністрацією) не пізніше 1 червня року, в якому завершується строк виконання програми.

Однак на сьогодні цей строк вже минув.

Заступник керівника апарату –
начальник юридичного управління



Леся ВЕРЕС

«12» // 2021 року



АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

вул. Митрополита Василя Липківського, 45, м. Київ, 03035, тел. (044)251-62-62, факс (044)520-03-25
E-mail: slg@amcu.gov.ua Web: <http://www.amcu.gov.ua> Код ЄДРПОУ 00032767

24.10.2021 № 580-29.6/05-15 364

На № _____

від _____

Департамент охорони культурної спадщини
виконавчого органу Київської міської ради
(Київської міської державної адміністрації)
вул. Спаська, 12, м. Київ, 04070

Про надання інформації

За результатами розгляду листа Департаменту охорони культурної спадщини виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) (далі – Департамент) №066-3117 від 04.10.2021 (вх. № 05-01/107-р/дд від 05.10.2021) про надання роз'яснень щодо віднесення державної підтримки установі «Київський науково-методичний центр по охороні, реставрації та використанню пам'яток історії, культури і заповідних територій» (далі – установа «КНМЦ») та комунальному закладу «Центр консервації предметів археології» виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) (надалі – КЗ «Центр») для здійснення наукової, культурно-просвітницької, науково-методичної діяльності у сфері охорони культурної та археологічної спадщини до державної допомоги, Антимонопольний комітет України (далі – Комітет, Уповноважений орган) повідомляє наступне.

Згідно з частиною першою статті 8 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» (далі – Закон) Уповноваженим органом з питань державної допомоги є Комітет. Відповідно до пункту 2 частини другої статті 8 Закону повноваженням Комітету є визначення належності до державної допомоги заходів з підтримки суб'єктів господарювання за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів, оцінювання допустимості державної допомоги для конкуренції, прийняття рішень, передбачених цим Законом.

Відповідно до пункту 1 частини першої статті 1 Закону державна допомога суб'єктам господарювання (далі – державна допомога) – підтримка у будь-якій формі суб'єктів господарювання за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів, що спотворює або загрожує спотворенням економічної конкуренції, створюючи переваги для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності.

Наведене визначення містить 4 кумулятивні ознаки, а отже, державна підтримка є державною допомогою, якщо одночасно виконуються такі умови:

- підтримка надається суб'єкту господарювання;
- фінансування державної підтримки здійснюється за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів;
- підтримка створює переваги для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності;
- підтримка спотворює або загрожує спотворенням економічної конкуренції.

Згідно з частиною першою статті 9 Закону надавачі державної допомоги подають повідомлення про нову державну допомогу з пропозиціями щодо підготовки проектів законів, інших нормативно-правових та розпорядчих актів, спрямованих на підтримку суб'єктів господарювання за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів, внесення змін до умов чинної державної допомоги.

Відповідно до частини шостої статті 10 та частини сьомої статті 11 Закону Комітет приймає рішення відповідно за результатами розгляду повідомлення про нову державну допомогу або за результатами розгляду справи про державну допомогу.

Повідомлення про нову державну допомогу подаються надавачами державної допомоги за формою та змістом згідно з Порядком подання та оформлення повідомлень про нову державну допомогу та про внесення змін до умов чинної державної допомоги, затвердженим розпорядженням Комітету від 04.03.2016 № 2-рп, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 04.04.2016 за № 501/28631 (зі змінами) (далі – Порядок № 2-рп).

Відповідно до пункту 1 розділу IV Порядку № 2-рп повідомлення про нову державну допомогу подається Комітету не менше ніж за 105 календарних днів до запланованої дати набрання чинності відповідним нормативно-правовим актом або рішенням надавача, що дозволяє суб'єктам господарювання отримувати нову державну допомогу.

Згідно зі статтею 264 Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (далі – Угода), сторони домовились, що вони застосовуватимуть статті 262, 263 (3) або 263 (4) Угоди з використанням як джерела тлумачення критеріїв, що впливають із застосування статей 106, 107 та 93 Договору про функціонування Європейського Союзу, зокрема відповідну судову практику Суду Європейського Союзу, а також відповідне вторинне законодавство, рамкові положення, керівні принципи та інші чинні адміністративні акти Європейського Союзу.

Заходи підтримки культури та збереження культурної спадщини, що є державною допомогою, оцінюються Комітетом на предмет допустимості на підставі статті 264 Угоди відповідно до статті 53 Регламенту Комісії (ЄС) № 651/2014 від 17.06.2014, яким встановлюються окремі категорії допомоги, сумісні з внутрішнім ринком, при застосуванні статей 107 та 108 Договору про функціонування Європейського Союзу (далі – ДФЕС) (зі змінами, внесеними згідно з Регламентом Комісії ЄС № 1084/2017 від 14.06.2017) (далі – Регламент Комісії (ЄС) № 651/2014).

Згідно зі статтею 53 Регламенту Комісії (ЄС) № 651/2014 допомога в галузі культури та збереження спадщини може надаватися для таких культурних цілей та діяльності:

а) діяльність музеїв, архівів, бібліотек, мистецьких та культурних центрів, театрів, оперних театрів, концертних залів, інших організацій, що здійснюють постановки в реальному житті, установ із збереження спадщини кіно, інших подібних об'єктів художньої та культурної інфраструктури, організацій та установ;

б) збереження матеріальної спадщини, включаючи всі форми рухомих чи нерухомих культурних надбань, археологічні пам'ятки, пам'ятники, історичні пам'ятки та будівлі; збереження природної спадщини, що пов'язана з культурною спадщиною або офіційно визнана культурною чи природною спадщиною органами державної влади;

с) збереження нематеріальної спадщини у будь-якій формі, включаючи національні традиції та ремесла;

д) проведення художніх або культурних заходів та вистав, фестивалів, виставок та інших подібних культурних заходів;

е) діяльність з культурної та художньої освіти, підвищення розуміння важливості захисту та популяризації різноманіття культурних виразів через освітні програми та програми підвищення обізнаності громадськості, в тому числі через використання нових технологій;

г) написання, переклад, редагування, виготовлення, розповсюдження, оцифрування та публікація музичних та літературних творів.

Допомога може надаватися як:

- а) інвестиційна допомога, включаючи допомогу на будівництво та модернізацію об'єкта культурної інфраструктури;
- б) операційна допомога.

Для інвестиційної державної допомоги допустимими витратами є витрати на інвестиції в матеріальні та нематеріальні активи, зокрема на:

- а) будівництво, модернізацію, придбання, збереження або вдосконалення інфраструктури, якщо щонайменше 80 відсотків часу використання або площі цієї інфраструктури на рік використовується для культурних цілей;
- б) придбання, оренду, передачу права володіння або фізичне переміщення культурної спадщини;

в) охорону, збереження, реставрацію та реабілітацію матеріальної та нематеріальної культурної спадщини, включно з додатковими витратами на зберігання у відповідних умовах, спеціальні засоби, матеріали та витрати на документацію, дослідження, оцифрування та публікацію;

г) покращення доступності культурної спадщини для громадськості, включно з вартістю оцифрування та інших нових технологій, витрати на покращення доступності для осіб з особливими потребами (зокрема, пандуси та підйомники для осіб з інвалідністю, вивіски, надруковані шрифтом Брайля та музейні експонати, яких можна торкати руками) та на сприяння культурному різноманіттю, зокрема, презентації, програми та інші заходи для відвідувачів;

д) культурні проекти та заходи, програми співпраці та обміну та гранти, включно з витратами на процедури відбору, рекламу та витрати, понесені безпосередньо внаслідок проекту.

Для операційної допомоги допустимими витратами є:

а) витрати, пов'язані з постійною або періодичною діяльністю культурно-освітньої установи чи об'єкта культурної спадщини, включаючи виставки, вистави та інші подібні заходи, що відбуваються в ході звичайної діяльності;

б) витрати на культурно-мистецьку освіту та стимулювання розуміння важливості захисту та популяризації різноманіття виразів культури за допомогою освітніх програм та програм підвищення обізнаності громадськості, в тому числі з використанням нових технологій;

в) витрати на покращення громадського доступу до закладів культури або об'єктів культурної спадщини, включаючи витрати на оцифрування та використання нових технологій, витрати на покращення доступності для осіб з інвалідністю;

г) експлуатаційні витрати, безпосередньо пов'язані з культурним проектом або діяльністю, зокрема, витрати на оренду нерухомості та культурних об'єктів, транспортні витрати, витрати на матеріали, безпосередньо пов'язані з культурним проектом або діяльністю, витрати на архітектурні споруди для виставок чи постановок, витрати на оренду інструментів, програмного забезпечення, обладнання, витрати на права доступу до авторських робіт та інші витрати, пов'язані із захистом прав інтелектуальної власності, витрати на рекламу, що безпосередньо пов'язана із проектом чи діяльністю; амортизаційні відрахування, якщо вони не покривались за рахунок інвестиційної допомоги;

д) витрати на оплату праці персоналу культурної установи, об'єкта культурної спадщини або який задіяний у проекті;

е) витрати на консультаційні та допоміжні послуги, що надаються сторонніми консультантами та постачальниками послуг, що понесені безпосередньо внаслідок реалізації проекту.

Розмір інвестиційної допомоги не повинен перевищувати значення різниці між дозволеними витратами та операційним прибутком від інвестицій. Операційний прибуток

вираховується з суми дозволених витрат ex ante, на підставі обґрунтованих прогнозних показників, або за допомогою механізму зворотного стягнення. Оператору інфраструктури дозволяється зберігати розумний прибуток протягом відповідного періоду.

Для операційної допомоги обсяг допомоги не повинен перевищувати суми, необхідної для покриття операційних збитків та забезпечення розумного рівня прибутку за відповідний період. Це забезпечується заздалегідь на основі розумних прогнозних розрахунків або за допомогою механізму повернення.

Зазначаємо, що Комітетом схвалений проект постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження критеріїв оцінки допустимості державної допомоги суб'єктам господарювання для підтримки культури та збереження культурної спадщини» з урахуванням наведених вище положень Регламенту Комісії (ЄС) № 651/2014, який розміщений на офіційному вебсайті Комітету за адресою: <https://amcu.gov.ua/zakonodavstvo/regulatoryna-diyalnist/oprilyudnennya-regulyatornih-aktiv/oprilyudnyuetsya-proyekt-postanovi-kmu-sshchodo-pidtrimki-kulturi-ta-zberezheniya-kulturnoyi-spadshchini>.

Разом з тим, Департамент у листі №066-3117 від 04.10.2021 посилається на пункт 2 частини другої статті 3 Закону, відповідно до якого дія Закону не поширюється на підтримку господарської діяльності, пов'язаної з інвестуванням в об'єкти інфраструктури із застосуванням процедур державних закупівель. Відповідно до Повідомлення Європейської комісії щодо поняття державної допомоги згідно зі статтею 107(1) Договору про функціонування Європейського Союзу, щоб задовольнити вимоги законодавства у цій частині, процес закупівель має бути:

- конкурентним, щоб усі зацікавлені учасники, які відповідають умовам, могли взяти участь у процесі;
- прозорим, щоб усі зацікавлені учасники мали рівне право на отримання належної інформації на кожному етапі процедури торгів;
- доступним, щоб усі зацікавлені учасники мали рівний доступ до інформації щодо умов проведення тендеру, зокрема, надання учасникам достатньої кількості часу, а також чіткість критеріїв відбору та присудження контракту є важливими елементами прозорої процедури відбору;
- гласним, тобто оголошуватися належним чином, щоб усі потенційні учасники звернули на них увагу;
- недискримінаційним, тобто має бути забезпечене рівне ставлення до всіх учасників на всіх етапах процедури;
- з прозорими критеріями відбору, тобто обов'язковими умовами забезпечення відповідності операції ринковим умовам є визначення критеріїв відбору.

Отже, у разі здійснення надавачами державної допомоги підтримки господарської діяльності шляхом інвестування в об'єкти інфраструктури із застосуванням конкурентних процедур відбору відповідного суб'єкта господарювання-отримувача державної підтримки, така державна підтримка не підпадає під сферу дії Закону.

Для визначення належності до державної допомоги заходів з підтримки суб'єкта господарювання для підтримки культури та збереження культурної спадщини та оцінки допустимості державної допомоги для конкуренції необхідно взяти до уваги, зокрема, наступну інформацію:

- на які саме об'єкти культурної спадщини буде спрямовуватися підтримка та чи знаходяться такі об'єкти у відкритому безкоштовному доступі для громадськості;
- чи здійснюється на об'єктах культурної спадщини платна діяльність;
- якщо ведеться платна діяльність, то чи спрямовуватимуться кошти державної підтримки на ведення такої діяльності.

Отже, надання фінансової підтримки за рахунок бюджету міста Києва установі «КНМЦ» та КЗ «Центр» згідно з проектом Міської цільової програми «Охорона та збереження культурної спадщини м. Києва на 2022-2024 роки» в разі спрямування підтримки на об'єкти, користування якими є оплачуваним, або на іншу оплачувану діяльність, може містити ознаки державної допомоги; в разі спрямування підтримки на об'єкти, що перебувають у вільному безкоштовному доступі – така підтримка не буде державною допомогою.

У разі виникнення додаткових питань інформуємо, що в Комітеті працює гаряча лінія з питань державної допомоги за тел.: 251-60-43 та надається технічна підтримка надавачам державної допомоги щодо подання повідомлень за тел.: 594-68-07.

Державний уповноважений



I. КОПАЙГОРА



**ВИКОНАВЧИЙ ОРГАН КИЇВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
(КИЇВСЬКА МІСЬКА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ)**

ДЕПАРТАМЕНТ ОХОРОНИ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ

вул. Спаська, 12, м. Київ, 04070, тел. (044) 425-30-25
Код ЄДРПОУ 42475311

06.10.2021 № 066-3117

Антимонопольний комітет України

Про надання роз'яснення

Конституцією України передбачено, що культурна спадщина охороняється законом. Держава забезпечує збереження історичних пам'яток та інших об'єктів, що становлять культурну цінність, вживає заходів для повернення в Україну культурних цінностей народу, які знаходяться за її межами (стаття 54).

Відповідно до статті 4 Закону України «Про столицю України – місто-герой Київ» органи місцевого самоврядування і виконавчої влади у місті Києві забезпечують в межах своїх повноважень, визначених законами України, здійснення містом таких функцій, зокрема: здійснення заходів щодо збереження та відновлення пам'яток історії, культури, релігії, архітектури та містобудування, заповідних та природних зон і ландшафтів, що мають національне значення.

Закон України «Про охорону культурної спадщини» визначає, що охорона об'єктів культурної спадщини є одним із пріоритетних завдань органів державної влади та органів місцевого самоврядування.

На виконання зазначених норм законодавства, з метою створення умов для збереження історичної самобутності Києва, формування принципів та механізмів столичної пам'яткоохоронної політики, охорони та збереження об'єктів культурної спадщини, їх популяризації Київська міська рада своїм рішенням від 18.12.2018 року затвердила міську цільову програму «Охорона та збереження культурної спадщини м. Києва на 2019-2021 роки». Відповідальним виконавцем завдань та заходів вказаної програми визначено Департамент охорони культурної спадщини виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) (надалі – Департамент).

Також, з метою реалізації стратегічної цілі «Збереження історичної самобутності та розвиток культури у м. Києві» та оперативної цілі «Збереження та розвиток об'єктів культурної спадщини міста Києва» (сектору 3.1. Історико-культурна спадщина) Стратегії розвитку міста Києва до 2025 року, затвердженої рішенням Київської міської ради від 15 грудня 2011 року №824/7060 Департаментом розроблено проект аналогічної міської цільової програми, термін дії якої запланований на 2022-2024 роки.

Відповідно до абзацу 4 частини першої статті 6 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» (надалі – Закон), державна допомога може бути визнана допустимою в разі її спрямування на підтримку культури, креативних індустрій, туризму та збереження культурної спадщини за умови, що вплив такої державної допомоги на конкуренцію буде неістотним.

Зважаючи на те, що співвиконавцями завдань та заходів відповідно до проекту вказаної програми є установа «Київський науково-методичний центр по охороні, реставрації та використанню пам'яток історії, культури і заповідних територій» (надалі – КНМЦ) та комунальний заклад «Центр консервації предметів археології» (надалі – Центр), просимо врахувати наступне.

Відповідно до частини другої статті 1 Закону терміни «суб'єкт господарювання», «товар», «економічна конкуренція (конкуренція)», «органи влади», «органи адміністративно-господарського управління та контролю» вживаються у значенні, наведеному в Законі України «Про захист економічної конкуренції» (далі – Закон України «Про ЗЕК»). Згідно зі статтею 1 Закону України «Про ЗЕК» суб'єкт господарювання – юридична особа незалежно від організаційно-правової форми та форми власності чи фізична особа, що здійснює діяльність з виробництва, реалізації, придбання товарів, іншу господарську діяльність, у тому числі яка здійснює контроль над іншою юридичною чи фізичною особою.

Згідно з Положенням про установу Київський науково-методичний центр по охороні, реставрації та використанню пам'яток історії, культури і заповідних територій КНМЦ є науково-дослідною, культурно-освітньою установою, призначеною для дослідження і накопичення даних про культурну спадщину, її збереження, використання в процесі розкриття, відновлення та примноження історичного і культурного потенціалу. КНМЦ повністю фінансується за рахунок коштів місцевого бюджету, є неприбутковою установою.

Фактично КНМЦ надає Департаменту науково-дослідну допомогу при виконанні функцій з охорони культурної спадщини, передбачених статтею 6 Закону України «Про охорону культурної спадщини» (надалі – Закон України «Про ОКС») з метою виявлення та дослідження об'єктів культурної спадщини міста Києва.

Окрім того, відповідно до частини першої статті 14 Закону України «Про охорону культурної спадщини» занесення об'єкту культурної спадщини до

Реєстру нерухомих пам'яток України здійснюється за поданням відповідних органів охорони культурної спадщини або за поданням Українського товариства охорони пам'яток історії та культури, інших громадських організацій, до статутних завдань яких належать питання охорони культурної спадщини. Таким чином, законодавством визначено вичерпний перелік суб'єктів, які мають право здійснювати відповідні дослідження у сфері охорони культурної спадщини та готувати необхідну документацію для звернення з відповідним поданням.

Саме такою установою, підпорядкованою Департаменту, і є КНМЦ, який не здійснює господарську діяльність, а проводить науково-методичну роботу у сфері охорони культурної спадщини.

Згідно з Положенням про комунальний заклад «Центр консервації предметів археології» виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) Центр є неприбутковим науковим, науково-дослідним закладом у сфері охорони культурної спадщини. Метою створення Центру є проведення консервації археологічних предметів, пам'яток містобудування, архітектури та монументального мистецтва з метою збереження археологічної спадщини. Зважаючи на предмет своєї діяльності, Центр наразі є унікальним та єдиним для України закладом, в якому поєднуються науково-дослідна та науково-практична сторони в частині розроблення і впровадження нових матеріалів і технологій у практику консервації та реставрації археологічних предметів, формування дієвої платформи з обміну досвідом із закордонними інституціями та експертами, підвищення кваліфікації кадрів у сфері збереження культурної спадщини.

Отже, виконуючи свої статутні завдання Центр надає Департаменту науково-дослідну допомогу при виконанні функцій з охорони археологічної спадщини, передбачених статтею 7 Закону України «Про охорону археологічної спадщини» (надалі – Закон України «Про ОАС») з метою виявлення, дослідження та ведення державного обліку об'єктів археологічної спадщини міста Києва.

Зважаючи на викладене вище, залучення коштів з бюджету міста Києва в рамках реалізації вказаної міської цільової програми, співвиконавцями якої є згадані наукові установи не спотворює і не загрожує спотворенням економічної конкуренції.

Також інформуємо, що відповідно до пункту 2 частини другої статті 3 Закону дія Закону не поширюється на підтримку господарської діяльності, пов'язаної з інвестуванням в об'єкти інфраструктури із застосуванням процедур державних закупівель. Отже, у разі здійснення надавачами державної допомоги підтримки господарської діяльності шляхом інвестування в об'єкти інфраструктури із застосуванням конкурентних процедур відбору відповідного суб'єкта господарювання - отримувача державної підтримки, така державна підтримка не підпадатиме під сферу дії Закону.

Також, з метою реалізації стратегічної цілі «Збереження історичної самобутності та розвиток культури у м. Києві» та оперативної цілі «Збереження та розвиток об'єктів культурної спадщини міста Києва» (сектору 3.1. Історико-культурна спадщина) Стратегії розвитку міста Києва до 2025 року, затвердженої рішенням Київської міської ради від 15 грудня 2011 року №824/7060 Департаментом розроблено проект аналогічної міської цільової програми, термін дії якої запланований на 2022-2024 роки.

Відповідно до абзацу 4 частини першої статті 6 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» (надалі – Закон), державна допомога може бути визнана допустимою в разі її спрямування на підтримку культури, креативних індустрій, туризму та збереження культурної спадщини за умови, що вплив такої державної допомоги на конкуренцію буде неістотним.

Зважаючи на те, що співвиконавцями завдань та заходів відповідно до проекту вказаної програми є установа «Київський науково-методичний центр по охороні, реставрації та використанню пам'яток історії, культури і заповідних територій» (надалі – КНМЦ) та комунальний заклад «Центр консервації предметів археології» (надалі – Центр), просимо врахувати наступне.

Відповідно до частини другої статті 1 Закону терміни «суб'єкт господарювання», «товар», «економічна конкуренція (конкуренція)», «органи влади», «органи адміністративно-господарського управління та контролю» вживаються у значенні, наведеному в Законі України «Про захист економічної конкуренції» (далі – Закон України «Про ЗЕК»). Згідно зі статтею 1 Закону України «Про ЗЕК» суб'єкт господарювання – юридична особа незалежно від організаційно-правової форми та форми власності чи фізична особа, що здійснює діяльність з виробництва, реалізації, придбання товарів, іншу господарську діяльність, у тому числі яка здійснює контроль над іншою юридичною чи фізичною особою.

Згідно з Положенням про установу Київський науково-методичний центр по охороні, реставрації та використанню пам'яток історії, культури і заповідних територій КНМЦ є науково-дослідною, культурно-освітньою установою, призначеною для дослідження і накопичення даних про культурну спадщину, її збереження, використання в процесі розкриття, відновлення та примноження історичного і культурного потенціалу. КНМЦ повністю фінансується за рахунок коштів місцевого бюджету, є неприбутковою установою.

Фактично КНМЦ надає Департаменту науково-дослідну допомогу при виконанні функцій з охорони культурної спадщини, передбачених статтею 6 Закону України «Про охорону культурної спадщини» (надалі – Закон України «Про ОКС») з метою виявлення та дослідження об'єктів культурної спадщини міста Києва.

Окрім того, відповідно до частини першої статті 14 Закону України «Про охорону культурної спадщини» занесення об'єкту культурної спадщини до

Проектом програми передбачено інвестування в пам'ятки культурної спадщини м. Києва у вигляді проведення ремонтно-реставраційних робіт на таких пам'ятках. Замовником таких робіт виступатиме КНМЦ, оскільки є балансоутримувачем таких об'єктів. Передбачені проектом програми кошти на проведення ремонтно-реставраційних робіт пам'яток будуть використані установою із застосуванням конкурентних процедур відбору відповідного суб'єкта господарювання в рамках Закону України «Про публічні закупівлі».

Враховуючи, що згадані вище – установа «Київський науково-методичний центр по охороні, реставрації та використанню пам'яток історії, культури і заповідних територій» та комунальний заклад «Центр консервації предметів археології» повністю фінансуються за кошти міського бюджету м. Києва та не здійснюють господарську діяльність, а бюджетне фінансування спрямовуватиметься виключно на виконання завдань, визначених у їх положеннях щодо охорони пам'яток культурної та археологічної спадщини просимо надати роз'яснення, - чи відноситься така державна підтримка двох наукових центрів за рахунок коштів місцевого бюджету м. Києва для здійснення наукової, культурно-просвітницької, науково-методичної діяльності у сфері охорони культурної та археологічної спадщини до державної допомоги у розумінні Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

Додатки: 1. Положення про установу «Київський науково-методичний центр по охороні, реставрації та використанню пам'яток історії, культури і заповідних територій»; на 12 арк. у 1 прим.; 2. Положення про комунальний заклад «Центр консервації предметів археології» на 9 арк. у 1 прим.; 3. Проект міської цільової програми «Охорона та збереження культурної спадщини м. Києва на 2022-2024 роки» на 42 арк. у 1 прим.

Директор



Олександр НИКОРЯК

**МІСЬКА ЦІЛЬОВА ПРОГРАМА «ОХОРОНА ТА
ЗБЕРЕЖЕННЯ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ
М. КИЄВА НА 2022–2024 РОКИ»**

**ЗВІТ
ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ**

Київ, 2021

ЗМІСТ

1	Зміст та основні цілі документа державного планування, його зв'язок з іншими документами державного планування.....	5
2	Характеристика поточного стану довкілля, у тому числі здоров'я населення, та прогнозні зміни цього стану, якщо документ державного планування не буде затверджено	7
2.1	Кліматична характеристика	7
2.2	Стан атмосферного повітря	8
2.3	Характеристика стану водних ресурсів	13
2.4	Стан геологічного середовища, земельних ресурсів	16
2.5	Стан рослинного світу	17
2.6	Стан тваринного світу	18
2.7	Території та об'єкти природно-заповідного фонду	21
2.8	Характеристика стану здоров'я населення	32
2.9	Прогнозні зміни стану довкілля, у тому числі здоров'я населення, якщо документ державного планування не буде затверджено	33
3	Характеристику стану довкілля, умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я на територіях, які ймовірно зазнають впливу	34
4	Екологічні проблеми, у тому числі ризики впливу на здоров'я населення, які стосуються документа державного планування, зокрема щодо територій з природоохоронним статусом	37
5	Зобов'язання у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення, встановлені на міжнародному, державному та інших рівнях, що стосуються документа державного планування, а також шляхи врахування таких зобов'язань під час підготовки документа державного планування	40
6	Опис наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, у тому числі вторинних, кумулятивних, синергічних, коротко-, середньо- та довгострокових (1, 3-5 та 10-15 років відповідно, а за необхідності - 50-100 років), постійних і тимчасових, позитивних і негативних наслідків	41
7	Заходи, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування	42
8	Обґрунтування вибору виправданих альтернатив, що розглядалися, опис способу, в який здійснювалася стратегічна екологічна оцінка, у тому числі будь-які ускладнення	43
9	Заходи, передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення	47

10	Опис ймовірних транскордонних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення	48
11	Резюме нетехнічного характеру інформації, розраховане на широку аудиторію	45
12	Використана література	50

Умовні скорочення

ДДП – документ державного планування

ГДК – гранично допустима концентрація

ГДКм.р. – гранично допустима концентрація максимальна разова

ГДКс.д. – гранично допустима концентрація середньодобова

ІЗА – індекс забруднення атмосфери

КМДА – Київська міська державна адміністрація

ОВД – оцінка впливу на довкілля

ПСЗ – стаціонарних пост замірів ЦГО

ПЗС – прибережна захисна смуга навколо (вздовж) водного об'єкту

ТПВ – тверді побутові відходи

ЦГО – Центральна геофізична обсерваторія імені Бориса Срезневського

1. Зміст та основні цілі ДДП, його зв'язок з іншими ДДП

Відповідно до пункту 3 частини першої статті 1 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» документи державного планування – стратегії, плани, схеми, містобудівна документація, загальнодержавні програми, державні цільові програми та інші програми і програмні документи, включаючи зміни до них, які розробляються та/або підлягають затвердженню органом державної влади, органом місцевого самоврядування.

Метою Міської цільової програми є створення умов для збереження історичної самобутності Києва, формування принципів та механізмів столичної пам'яткоохоронної діяльності, охорона та збереження об'єктів культурної спадщини міста, їх популяризація.

Проект Міської цільової програми розроблений на виконання розпорядження виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) від 27.04.2021 № 964.

Напрями, пріоритетні завдання та програмні заходи Міської цільової програми розроблені на основі статистичної інформації, результатів реалізації попередньої міської цільової програми, існуючих тенденцій і проблем у сфері охорони культурної спадщини та відповідно до програмних документів державного та загальноміського рівня, а саме:

- ратифікованих Україною Конвенції Організації Об'єднаних Націй з питань освіти, науки і культури (ЮНЕСКО); Конвенції про охорону всесвітньої культурної і природної спадщини від 16.11.1972 р. (Конвенцію ратифіковано Указом Президії Верховної Ради N 6673-XI (6673-11) від 04.10.88), Конвенції ЮНЕСКО про охорону та заохочення розмаїття форм культурного самовираження від 20.10.2005 р. (Конвенцію ратифіковано Законом N 1811-VI (1811-17) від 20.01.2010); ратифіковані Україною Конвенції Ради Європи та міжнародні документи у сфері охорони культурної спадщини, зокрема: Конвенція про охорону архітектурної спадщини Європи від 03.10.1985 р. (Конвенцію ратифіковано Законом N 165-V (165-16) від 20.09.2006), Європейська конвенція про охорону археологічної спадщини (переглянута) від 16.01.1992 р. (Конвенцію ратифіковано Законом N 1369-IV (1369-15) від 10.12.2003), Європейська ландшафтна конвенція від 20.10.2000 р. (Конвенцію ратифіковано Законом N 2831-IV (2831-15) від 07.09.2005), Конвенція про охорону підводної культурної спадщини від 02.11.2001 р. (Конвенцію ратифіковано із заявами Законом N 164-V (164-16) від 20.09.2006), Європейська культурна конвенція від 19.12.1954 р. (Конвенцію ратифіковано Постановою Верховної Ради України N 4030-XII (4030-12) від 24.02.94), Ризька хартія про автентичність та історичну реконструкцію культурної спадщини (підписана 24.10.2000 р.)

- Конституції України (засади правового режиму спадщини відображені безпосередньо в деяких положеннях Конституції України, ст. 54 Конституції України встановлює, що культурна спадщина охороняється законом, а держава забезпечує збереження історичних

пам'яток та інших об'єктів, що становлять культурну цінність, поряд із цим ст.66 Конституції України передбачає обов'язок кожної людини та громадянина не заподіювати шкоду культурній спадщині, відшкодовувати завдані ним збитки.), базових законів України «Про культуру», «Про охорону культурної спадщини», «Про охорону археологічної спадщини»; іншим чинним законодавством України: Земельний кодекс України, Цивільний кодекс України, Закони України «Про благоустрій населених пунктів», «Про основи містобудування», «Про архітектурну діяльність», «Про регулювання містобудівної діяльності»; Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», Законів України «Про місцеві державні адміністрації», «Про столицю України – місто-герой Київ».

- інших нормативно-правових актів, спрямованих на вдосконалення організаційних та матеріально-технічних засад у сфері охорони культурної спадщини, а саме: Національної доповіді «Цілі сталого розвитку: Україна», схваленої Указом Президента України від 30 вересня 2019 року №722/2019, в цілі 11 «сталий розвиток міст і громад» «завдання 11.3 «забезпечення збереження культурної і природної спадщини із залученням приватного сектору»; «Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки», затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 05 серпня 2020 року № 695, «Стратегії розвитку міста Києва до 2025 року» затвердженою рішенням Київської міської ради від 6 липня 2017 року № 724/2886. «Програма економічного і соціального розвитку м. Києва на 2021–2023 роки» затвердженою рішенням Київської міської ради від 24 грудня 2020 року № 23/23, Прогнозу бюджету міста Києва на 2021-2023 роки, який затверджено розпорядженням Київської міської державної адміністрації від 16 листопада 2020 № 1810.

Оперативні цілі, визначені Стратегією розвитку міста Києва до 2025 року:

- збереження та розвиток об'єктів культурної спадщини м. Києва (сектор 3.1. «Історико-культурна спадщина»).

Забезпечення доступу та врахування думки громадськості та органів виконавчої влади під час розроблення проєкту Програми

В рамках проведення процедури СЕО проєкту Програми була підготовлена Заява про визначення обсягу СЕО. З метою одержання та врахування зауважень і пропозицій громадськості Заяву про визначення обсягу СЕО ДДП було опубліковано на офіційному веб-ресурсі Департаменту охорони культурної спадщини виконавчого органу Київської міської ради (КМДА) 19 серпня 2021 року та надані повідомлення в засобах масової інформації: газеті Хрещатик 20.08.2021 року № 36 та газеті Нова доба 20.08.2021 № 34(44).

Протягом встановленого періоду громадського обговорення заяви про визначення обсягу СЕО звернень, зауважень та пропозицій від

громадськості, які б стосувалися компетенції Департаменту охорони культурної спадщини Виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) протягом строку, визначеного частиною 5 статті 10 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» не надходило.

Заяву про визначення обсягу досліджень, методів екологічної оцінки, рівня деталізації інформації, що має бути включена до звіту про СЕО проекту Програми також було направлено до Департаменту охорони здоров'я виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), в Управління природних ресурсів виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації).

Зауваження та пропозиції від Департаменту охорони здоров'я виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) враховано у даному Звіті.

2. Характеристика поточного стану довкілля, у тому числі здоров'я населення, та прогнозні зміни цього стану, якщо ДДП не буде затверджено

2.1 Кліматична характеристика

Місто Київ характеризується помірно континентальним кліматом з теплим літом і м'якою зимою, оптимальною зволоженістю. Відчутний вплив на клімат Києва річки Дніпро (Канівського водосховища). Велика рухома водна площа сприяє формуванню бризового перенесенню повітря: вдень різниця температур між водою та суходолом створює потоки свіжого вологого повітря до міста. Протягом року переважає антициклонічна діяльність, якій властива доволі стійка, малохмарна погода.

Взимку в Києві утворюється сніговий покрив, середня висота покриву в лютому 20 см, максимальна – 440 см. Рівень сумарної сонячної радіації взимку порівняно невеликий – близько 300 МДж/м², протягом весни збільшується і може сягати 1340 – 1500 МДж/м². Влітку відбувається подальше збільшення притоку тепла і в липні – серпні він становить близько 1720 МДж/м². Восени надходження сумарної радіації помітно знижується, у жовтні – листопаді її рівень в 1,5 – 2 рази менший, ніж навесні. Взимку забруднення атмосфери призводить до додаткового зменшення рівня сонячної радіації. Важливою характеристикою температурного режиму є дати останнього морозу навесні і першого морозу восени. Весняні морози припиняються в середньому у третій декаді квітня. Перші осінні морози припадають в середньому на початок жовтня. Кліматичні дані по місту Києву, за даними спостережень Центральної геофізичної обсерваторії імені Бориса Срезневського, приводяться далі у таблицях.

Київ належить до районів України із достатнім рівнем зволоження, з характерною кількістю опадів за рік 500 – 600 мм. Близько 70% усієї кількості опадів випадає в теплий період, 30% припадає на холодні місяці року. Найменша їх кількість спостерігається в період з січня по березень. З квітня кількість опадів зростає і змінюється їх характер: починають переважати короткочасні великокрапельні дощі. Слід відзначити сильні дощі, які належать до стихійних метеорологічних явищ.

Таблиця 2.1.1 – Характеристика середньої місячної температури повітря та місячної кількості опадів у 2019 році (за даними ЦГО)

Характеристика		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Рік
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Середня місячна температура повітря (°C)	норма	-5.6	-4.2	0.7	8.7	15.2	18.2	19.3	18.6	13.9	8.1	2.1	-2.3	7.7
	2019	-4.5	0.6	5.1	10.6	17.0	23.6	19.8	20.7	15.9	11.1	4.6	2.7	10.6
	відхилення	1.1	4.8	4.4	1.9	1.8	5.4	0.5	2.1	2.0	3.0	2.5	5.0	2.9
Місячна кількість опадів (мм)	норма	48	46	39	49	53	73	88	69	47	35	51	52	650
	2019	45	34	32	48	81	67	73	45	22	13	28	33	521
	відхилення	-3	-12	-7	-1	28	-6	-15	-24	-25	-22	-26	-19	-132

Таблиця 2.1.2 – Характеристика середньої місячної та річної температури повітря по місту Києву за період 1961 – 1990 р.р. (за даними ЦГО)

Характеристика	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Рік
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Середня	-5,6	-4,2	0,7	8,7	15,2	18,2	19,3	18,6	13,9	8,1	2,1	-2,3	7,7
Найбільш низька	-15	-15,9	-6,9	2	10,4	13,9	16,9	15,5	10,2	2,2	-6	-11,9	5,1
Рік	1942	1929	1942	1929	1919	1887	1935, 1979	1884, 1926	1894	1920	1993	1890	1942
Найбільш висока	2,7	3,7	6,9	12,9	19,4	22,6	25,5	24,6	18,4	12,4	8	2,8	9,9
Рік	2007	2002	1990	1950	2003	1999	1936	2010	1909	1935	2010	1960	2007

Таблиця 2.1.3 – Характеристика середньої місячної та річної швидкості вітру по місту Києву осередненої за період 1961 – 1990 р.р. (за даними ЦГО)

Характеристика	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Рік
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
(висота флюгера 10м; М-63-10м)													
Середня	2.8	2.8	2.6	2.6	2.2	2.2	2.1	2.0	2.1	2.3	2.6	2.7	2.4
Коефіцієнт варіації	0.18	0.23	0.21	0.15	0.12	0.15	0.14	0.18	0.18	0.15	0.20	0.15	0.10
Найменша	2.0	1.7	1.3	1.9	1.6	1.4	1.6	1.3	1.3	1.6	1.8	1.9	1.9
Рік	1963, 1974	1972	1978	1963	1961, 1977	1977	1963	1974	1975	1972, 1977	1975	1972	1977
Найбільша	3.9	5.0	3.9	3.4	2.6	2.7	2.8	2.8	2.9	3.0	3.6	3.4	2.9
Рік	1983	1969	1990	1981, 1987	1969, 1990	1968	1965, 1968	1966	1985	1970	1981	1988	1983
Максимальна	23а	20ф	24а	>20ф	>20ф	24а	23а	>20ф	20а	>20ф	23а	21а	24а
Рік	1986	1953, 1978	1983	1967	1966, 1970	1989	1988	1966	1964, 1982	1969, 1971	1981	1983	1983, 1989

Київ належить до районів України із достатнім рівнем зволоження, з характерною кількістю опадів за рік 500 – 600 мм. Близько 70% усієї кількості опадів випадає в теплий період, 30% припадає на холодні місяці року. Найменша їх кількість спостерігається в період з січня по березень. З квітня кількість опадів зростає і змінюється їх характер: починають переважати

короткочасні великокрапельні дощі. Слід відзначити сильні дощі, які належать до стихійних метеорологічних явищ.

За агрокліматичним районуванням територія проектування належить до територій значного теплозабезпечення та нестійкого зволоження.

Згідно з архітектурно-будівельним кліматичним районуванням території України (ДСТУ-Н Б В.1.1-27:2010 «Будівельна кліматологія») територія віднесена до I архітектурно-будівельного кліматичного району (північно-західний).

2.2 Стан атмосферного повітря

Якість атмосферного повітря міста Києва – одна з найбільш важливих складових якості довкілля та життя і здоров'я населення, стан його забруднення визначається обсягами та структурою викидів забруднюючих речовин у процесі функціонування транспортного комплексу міста, теплоенергетичних систем, промисловості, міського господарства.

Якість атмосферного повітря в місті Києві залежить від обсягів викидів забруднюючих речовин від стаціонарних і пересувних джерел забруднення.

В останні роки спостерігається загальне зменшення обсягів викидів від стаціонарних джерел і зростання обсягів викидів від пересувних джерел (рис. 1).

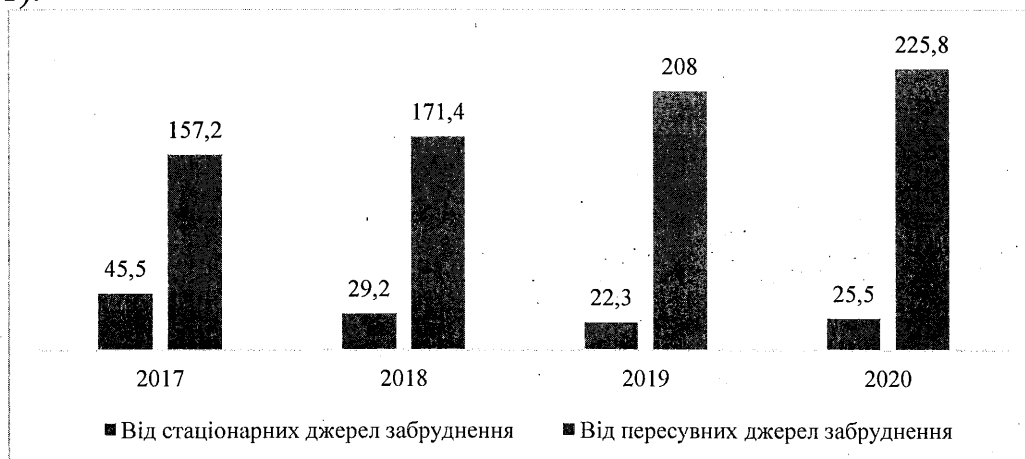


Рис. 1. Динаміка викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря в місті Києві у 2017-2020 роках, тис. т

Основні зони забруднення повітря зосереджуються в місцях, що прилягають до автомагістралей, та в місцях концентрації промислових підприємств.

У структурі обсягів викидів забруднюючих, шкідливих для здоров'я людини речовин щороку збільшуються викиди від пересувних джерел забруднення, частка яких збільшилася у 2020 році до 89,9%. Це перш за все автотранспорт столиці і переважно власні авто.

Моніторинг забруднення атмосферного повітря проводився ЦГО на 16-ти ПСЗ, які розташовані у 8-ми районах. Для визначення забрудненості повітря у 2019 році було відібрано і проаналізовано 80053 проби. На ПСЗ № 10 та

ПСЗ № 13 протягом всього року спостереження проводились лише за оксидом вуглецю через відключення постів від електроенергії.

На всіх стаціонарних постах визначався вміст основних забруднювальних домішок – завислі речовини, діоксид сірки, оксид вуглецю і діоксид азоту, на одному посту – вміст розчинних сульфатів і оксиду азоту. За вмістом специфічних речовин – сірководень, фенол, фтористий водень, хлористий водень, аміак, формальдегід, залізо, кадмій, манган, мідь, нікель, свинець, хром, цинк спостереження проводились на окремих постах з урахуванням викидів промислових підприємств, розташованих поблизу ПСЗ, а також в районах найбільш завантажених автомагістралей міста.

Загальний рівень забруднення повітря за ІЗА у 2019 р. у Києві оцінювався як високий. Загалом по Києву перевищення ГДКс.д. спостерігалось з діоксиду азоту у 3,0 рази, формальдегіду – у 2,0, діоксиду сірки – у 1,5, фенолу – у 1,3, оксиду азоту – у 1,2 рази. Це речовини 2 і 3 класів небезпеки і ті, що протягом усього року у найбільшій мірі забруднювали повітря міста.

Середньорічні концентрації завислих речовин перевищували рівень ГДК_{с.д.} на Бессарабській площі (ПСЗ № 7) та проспекті Перемоги (ПСЗ № 11 – район метро Святошин) – в 1,2 та 1,1 рази відповідно, на інших постах були на рівні 0,5 – 0,8 ГДКс.д. Загалом по місту середньорічна концентрація завислих речовин складала 0,7 ГДКс.д. Максимальні концентрації на постах міста були у межах 0,2 – 0,5 ГДКм.р.

Вміст діоксиду сірки перевищував рівень ГДКс.д. майже на всіх постах міста. Найбільші середньорічні концентрації діоксиду сірки на рівні 1,8 – 1,9 ГДКс.д. зафіксовані на площах Бессарабській, Деміївській (ПСЗ № 20), Перемоги (ПСЗ № 6) та вулиці Олександра Довженка (ПСЗ № 2); ще на дев'яти постах середньорічні концентрації були у межах 1,2 – 1,7 ГДКс.д., на проспекті Науки (ПСЗ № 5) – 0,3 ГДКс.д. Загалом по місту середньорічна концентрація діоксиду сірки дорівнювала 1,5 ГДКс.д. Максимальні концентрації на постах міста становили 0,1 – 0,8 ГДКм.р., за винятком ПСЗ № 4 (вулиця Інженера Бородіна), де у лютому максимальна концентрація досягла 1,1 ГДКм.р.

З оксиду вуглецю найбільші середньорічні концентрації зафіксовані в районах Бессарабської та Деміївської площ – 0,7 ГДКс.д.; на інших постах середньорічні концентрації становили 0,1 – 0,6 ГДКс.д. Загалом по місту середньорічна концентрація оксиду вуглецю становила 0,3 ГДКс.д. Найбільші максимальні концентрації спостерігались: на вулиці Семена Скляренка (ПСЗ № 21) – 3,7 ГДКм.р. (зафіксована у лютому), на вулиці Каунаській (ПСЗ № 9) та проспекті Перемоги – 1,3 ГДКм.р., на площі Перемога і вулиці Інженера Бородіна – 1,1 ГДКм.р. Повторюваність випадків перевищення максимально разової ГДК від загальної кількості спостережень з оксиду вуглецю становила на вулиці Скляренка – 0,6%; по місту вона становила 0,1 % (у минулому році – 0,3%).

Вміст діоксиду азоту за середньорічними та максимальними концентраціями перевищував рівень відповідних ГДК майже на всіх постах. Найбільш високі середньорічні концентрації діоксиду азоту спостерігались на

постах, які розташовані поблизу автомагістралей з інтенсивним рухом транспорту: на проспекті Перемоги і вулиці Каунаській – 4,3 ГДКс.д., на площі Перемоги, вулицях Скляренка, Інженера Бородіна – 3,8 ГДКс.д. На інших постах середньорічні концентрації були у межах 2,8-3,5 ГДКс.д., на проспекті Науки, 37 – 0,5 ГДКс.д.

Максимальні разові концентрації діоксиду азоту відмічались: на вулицях Скляренка та Інженера Бородіна у лютому – 3,7 ГДКм.р., на площі Перемоги у квітні та вулиці Каунаській у червні – 3,5 ГДКм.р., на проспекті Перемоги у травні – 3,2 ГДКм.р. На інших постах максимальні концентрації діоксиду азоту були у межах 1,3 – 2,6 ГДКм.р.; на проспекті Науки – 0,4 ГДКм.р. Повторюваність випадків перевищення максимально разової ГДК від загальної кількості спостережень по місту становила 11,6% (в минулому році – 1,3%); найвищі значення повторюваності відмічені на ПСЗ № 9 – 31,3% та ПСЗ № 11 – 30,2 %.

Середньорічний вміст оксиду азоту (визначався лише на ПСЗ № 20) становив 1,2 ГДКс.д., максимальний – 0,8 ГДКм.р.

Вміст фенолу, що визначався на шести постах, за середньорічними концентраціями становив 1,3 ГДКс.д., за максимальними – 1,1 – 1,5 ГДКм.р. (на всіх ПСЗ максимумах зафіксовані у жовтні). Повторюваність випадків перевищення максимально разової ГДК від загальної кількості спостережень по місту становила 2,2% (в минулому році перевищень не зафіксовано); найвищі значення повторюваності відмічені на Оболонському проспекті (ПСЗ № 17) – 3,8%.

Середньорічний вміст хлористого водню на семи постах та по місту загалом становив 0,3 ГДКс.д. Максимальні концентрації перевищували рівень ГДКм.р. на вулицях Семена Скляренка (у березні) та Інженера Бородіна (у червні) – у 1,2 раза, на інших постах – були у межах 0,7 – 0,9 ГДКм.р.

Вміст формальдегіду у повітрі вимірювався на 13 постах. Середньорічні концентрації цієї домішки на усіх постах, де вона визначалась, перевищували середньодобову ГДК у 1,0 – 2,7 рази. Найбільший середньорічний вміст формальдегіду спостерігався на вулиці Семена Скляренка – 2,7 ГДКс.д., на проспекті Перемоги та Деміївській площі – 2,3 ГДКс.д.; найнижчий – на проспекті Науки, 37 – 1,0 ГДКс.д. Максимальна концентрація формальдегіду на проспекті Перемоги (у червні) становила 1,0 ГДКм.р.; на інших постах максимальні концентрації були у межах 0,2 – 0,9 ГДКм.р.

Середньорічні концентрації сірководню на трьох постах, де вимірювалась ця домішка, становили 0,002 – 0,003 мг/м³, максимальні – 0,006 – 0,007 мг/м³ (0,8 – 0,9 ГДКм.р.).

Середньорічний та максимальний вміст інших специфічних домішок не перевищував відповідні санітарно-гігієнічні нормативи і становив по фтористому водню – 0,4 – 0,6 ГДКс.д. та 0,3 ГДКм.р., по аміаку – 0,2 ГДКс.д. та 0,1 – 0,8 ГДКм.р. відповідно.

Вміст важких металів був значно нижче рівнів допустимих нормативів. Середньорічні концентрації свинцю, мангану, хрому, заліза, кадмію, міді, нікелю та цинку на всіх постах і по місту у 2019 році були на рівні 0,0 –

0,1 ГДКс.д. Максимальні з середньомісячних концентрацій становили: зі свинцю – 0,3 ГДКс.д. (зафіксована у лютому на ПСЗ № 20), з кадмію – 0,3 ГДКс.д. (у листопаді на ПСЗ № 21), з марганцю, залізу, міді та нікелю – 0,1 ГДКс.д.

У річному ході середньомісячних концентрацій забруднювальних домішок зростання вмісту діоксиду сірки відмічено у листопаді-грудні, оксиду азоту – у квітні-червні, підвищення вмісту оксиду вуглецю – у жовтні, фтористого водню – у січні, хлористого водню – у червні. Значне зростання вмісту фенолу зафіксовано з вересня по грудень, з найвищими значеннями у грудні. Середньомісячні концентрації діоксиду азоту перевищували рівень ГДКс.д. протягом усього року у 2,3 – 4,2 рази, найбільш забрудненим було повітря у травні-червні. Вміст формальдегіду також був підвищений протягом всього року, найбільш високі середньомісячні концентрації (на рівні 2,3 – 2,6 ГДКс.д.) зафіксовані у теплий період року, тобто з червня по вересень з максимумом у червні. Вміст завислих речовин, аміаку та важких металів протягом року мав незначні коливання.

За ІЗА рівень забруднення повітря у місті протягом всього року характеризувався, як високий. Найбільш забрудненим (за ІЗА – 11,9) було повітря Києва у червні 2019 р., який виявився найтеплішим з 1981 року.

У 2019 р. за середньорічними концентраціями забруднювальних домішок на 11-ти постах міста рівень забруднення оцінювався, як високий. Місцем з найбільшим забрудненням повітря був район вулиці Семена

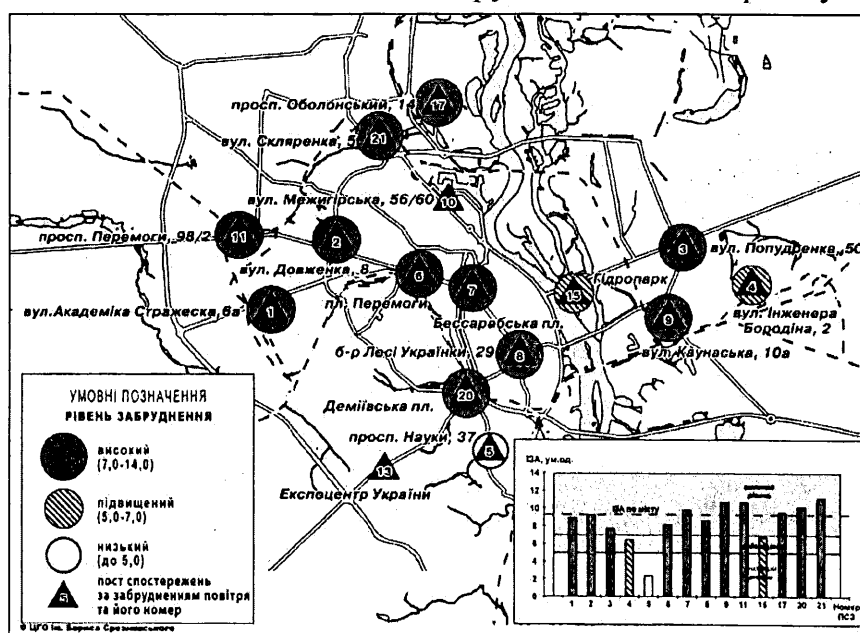


Рис.2 Рівні забруднення атмосферного повітря на постах спостережень мережі моніторингу обсерваторії у м. Києві за 2019 рік (за ІЗА)

Скляренка. Також високим рівнем забруднення характеризувались вулиці Каунаська, проспект Перемоги (район метро Святошин), Деміївська та Бессарабська площі, Оболонський проспект, вулиці Олександра Довженка (район метро Шулявка), Академіка Стражеска (перетин з бульваром Вацлава Гавела), бульвар Лесі

Українки, площа Перемоги та вулиця Попудренка (район метро Чернігівська). Підвищений рівень забруднення зафіксовано на Гідропарку (поблизу мосту метро та Броварського проспекту) та на вулиці Інженера Бородіна (район ДВРЗ). Найменш забрудненим (низький рівень) був район проспекту Науки, 37 (див. рис.).

У порівнянні з попереднім роком рівень забруднення атмосферного повітря міста за ІЗА дещо знизився: до 9,6 проти 10,6 у 2018 р., але залишився на рівні високого. Високий рівень забруднення обумовлено середньорічними концентраціями таких пріоритетних домішок, як діоксид азоту, формальдегід, діоксид сірки, фенол і оксид азоту.

Порівняно з 2018 р. знизився вміст майже всіх забруднювальних домішок, більш помітно – формальдегіду; поряд з цим значно підвищились середньорічні концентрації діоксиду сірки, дещо – фенолу.

Таблиця 2.2.1 – Вміст забруднюючих речовин в атмосферному повітрі міста

Назва забруднюючої речовини	Середньорічний вміст, мг/м ³	Максимальна з разових концентрацій, мг/м ³
Завислі речовини	0,8	0,5
Діоксид сірки	1,5	1,1
Розчинні сульфати	-	-
Оксид вуглецю	0,3	3,7
Діоксид азоту	3,0	3,7
Оксид азоту	1,2	0,8
Сірководень	-	0,9
Фенол	1,3	1,5
Фтористий водень	0,4	0,3
Хлористий водень	0,3	1,2
Аміак	0,2	0,8
Формальдегід	2,0	1,0
Кадмій	0	0,3
Залізо	0	0,1
Манган	0	0,1
Мідь	0	0,1
Нікель	0	0
Свинець	0,1	0,3
Хром	0	0
Цинк	0	0

2.3 Характеристика стану водних ресурсів

Місто Київ є багатим на воду: існують значні запаси підземної води; окрім цього, великою є кількість поверхневих водних об'єктів: річок, озер, ставків. Загалом водні об'єкти на території міста займають 6,7 тис. га, або 8,0 % території.

На території міста Києва розташовано 421 водойма різного типу (інформація надана в таблиці 2.3.1), з них 44 штучних водойм. Це озера, системи ставків, малі ріки, а також р. Дніпро, яка нижче м. Києва утворює Канівське водосховище. Для кожної водойми характерні свої гідрологічні характеристики та антропогенне навантаження різного ступеня інтенсивності.

Таблиця 2.3.1 – Кількість поверхневих водних об'єктів

Озера	137
Ставки	100
Водойми	38
Затоки	27
Канали	32
Річки	10
Малі річки	7
Протоки	3
Струмки	32
Джерела	35

Протяжність річок по території міста складає 104,28 км. Найбільшими так званими малими річками Києва, що течуть на території міста та впадають у Дніпро, є Либідь, Сирець, Нивка і Віта в правобережній частині столиці, а також Дарниця – в Лівобережній.

Таблиця 2.3.1 – Основні характеристики малих річок на території Києва

Назва річки	Куди впадає	Довжина, км	Площа водозбору, км ²	Стік води, млн. м ³
Віта	Дніпро	13,9	244	18
Дарниця	Оз. Тельбін, Дніпро	21,1	133	8,5
Либідь	Дніпро	16,0	66,2	3,8
Нивка	Ірпінь	19,7	94,0	5,4
Сирець	оз. Опечень, Дніпро	12,3	24,4	1,4
Сіверка	Віта	29,2	129	9,8

В основному київські річки є водоприймачами поверхневих стоків, при цьому живлячись за їх рахунок. Окремі з них приймають також зворотні води від деяких підприємств. Ці фактори призводять до того, що більшість малих річок Києва є забрудненими. Вода малих річок міста досить забруднена нафтопродуктами, біогенними та органічними речовинами. Переважна частина річок і струмків закуто у колектори й бетонні жолоби. Певною мірою це пов'язано з поширенням у долинах малих річок, передусім у правобережній частині Києва, приватної забудови, гаражів, станцій технічного обслуговування автомобілів. Досить часто на схилах долин і берегів малих річок влаштовують смітники та звалища. У малих річках міста значно вища ніж у Дніпрі, мінералізація води, в т.ч. як наслідок використання солі для боротьби зі снігом.

Спостереження за станом забруднення р. Дніпро (Канівське водосховище) в районі м. Київ у 2019 році проводились ЦГО за гідрохімічними та гідробіологічними показниками.

Якість води р. Дніпро в районі Києва визначалась у 3-х створах (1,5 км вище міста, у межах міста та 6 км нижче міста), 9 вертикалях і 18 горизонтах по більш ніж 45 фізико-хімічних показниках. Серед них розчинений у воді кисень, основний сольовий склад – кальцій, натрій, магній, сульфати, фосфати, хлориди, гідрокарбонати, а також основні забруднювальні речовини - сполуки азоту, феноли, нафтопродукти, сполуки важких металів, хлорорганічні пестициди. Проби води на гідрохімічні показники відбирались щомісячно. Оцінка якості води проводилась до норм рибогосподарського призначення.

За даними гідрохімічних спостережень вміст розчиненого у воді кисню був достатнім і знаходився у межах 10,63 - 11,20 мгО₂/дм³.

Величина біохімічного споживання кисню по (БСК₅) знаходились на рівні 0,9 гранично допустимої концентрації (ГДК) за середніми значеннями, 1,5 – 1,7 ГДК – за максимальними величинами.

Середня мінералізація води була на рівні 336 - 351 мг/дм³.

Концентрації азоту амонійного (за середнім вмістом) знаходились у межах 1,1 – 1,6 ГДК, максимальним – 1,7 – 5,1 ГДК, азоту нітритного – 0,6 – 2,4 ГДК та 2,2 – 18,9 ГДК відповідно. Максимальний разовий вміст сполук азоту нітритного з перевищенням ГДК у 18,9 рази (рівень високого забруднення - ВЗ¹) зафіксовано у створі 6 км нижче міста Київ.

Вміст важких металів – сполук мангану, цинку, хрому шестивалентного перевищував відповідні нормативи. Середньорічні концентрації цих речовин коливались в діапазоні: за сполуками цинку від 1,7 до 2,0 ГДК, мангану – від 2,3 до 3,3 ГДК. Середній вміст сполук хрому шестивалентного досягав 6,0 ГДК, значення сполук міді були на рівні ГДК.

Межі забруднення нафтопродуктами складали 0,08 – 2,6 ГДК (максимальна концентрація відмічалась у нижньому створі міста). Середній вміст фенолів досягав рівня ГДК.

У пункті контролю концентрації заліза загального, синтетичних поверхнево-активних речовин, хлорорганічних пестицидів відповідали нормативним вимогам.

Порівняно з попереднім роком у воді Канівського водосховища в районі Києва в усіх створах спостережень дещо зменшились концентрації сполук заліза загального, мангану, міді, цинку, фенолів; поряд з цим підвищився вміст сполук азоту нітритного у нижньому створі міста.

В гідрогеологічному відношенні територія розташована в межах Дніпровсько-Донецького артезіанського басейну. Водонесні горизонти приурочені до відкладів четвертинної, неогенної, палеогенної, крейдяної і юрської систем. Район Дніпровського артезіанського басейну характеризується наявністю потужних водонесних горизонтів та комплексів, які приурочені до різних стратиграфічних горизонтів порід палеозойського, мезозойського та кайнозойського віків.

¹ Під високим забрудненням поверхневих вод прийнято рівень, який перевищує ГДК у 10 разів, для нафтопродуктів, фенолів, іонів міді – у 30 разів; зниження розчиненого у воді кисню від 3 до 2 мгО₂/дм³, значення БСК₅ від 15 до 60 мгО₂/дм³.

Для господарчо-питного водопостачання м. Києва використовуються переважно води сеноман-келовейського та байоського водоносних горизонтів.

Водоносний комплекс у відкладах іваницької світи середньої-верхньої юри та загорівської, журавинської та бурімської світ нижньої-верхньої крейди (сеноман-келовейський) в межах м. Києва розповсюджений скрізь. Водомісткі породи представлені різними відкладами, верхню їх частину представляють породи загорівської, журавинської та бурімської світ середньої і верхньої крейди, нижню частину – породи іваницької світи середньої і верхньої юри.

Підземні води сеноман-келовейського водоносного комплексу захищені від забруднення з поверхні землі. Захищеність підземних вод сеноман-келовейського водоносного комплексу від впливу зовнішніх джерел забруднення забезпечують слабопроникна товща строкатих глин, та водотривкі мергельна товща середнього палеогену і крейдяно-мергельна товща верхньої крейди. Підземні води комплексу прісні, з мінералізацією 0,3 – 0,53 г/дм³, гідрокарбонатні кальцієво-натрієво-магнієві. Загальна жорсткість води змінюється в межах 2,3 – 6,0 ммоль/дм³. Вміст мікрокомпонентів в межах допустимих норм. Експлуатація сеноман-келовейського водоносного комплексу для водопостачання м. Києва розпочалася в кінці XIX століття і триває до теперішнього часу.

Водоносний горизонт у відкладах орельської світи середньої юри (байоський) в межах м. Києва розповсюджений скрізь. Водомісткі породи майже скрізь представлені пісками дрібнозернистими, частіше середньозернистими, крупнозернистими до гравелистих, що чергуються з прошарками та лінзами глин. Середньоюрський водоносний горизонт оцінюється як природно захищений від забруднення з поверхні землі. Глибина залягання водоносного горизонту середньоюрських відкладів змінюється від 180 м до 350 м. Води горизонту прісні, вміст сухого залишку 0,2 – 0,7 г/дм³. За хімічним складом води горизонту хлоридно-гідрокарбонатні, натрієво-кальцієві та натрієво-магнієво-кальцієві. Величина загальної жорсткості 2,2 – 7,6 ммоль/дм³. Вміст мікрокомпонентів знаходиться в межах допустимих норм. Водоносний горизонт середньоюрських відкладів широко використовується для водопостачання м. Києва і розливу мінеральних природних столових вод.

2.4 Стан геологічного середовища, земельних ресурсів

У геологічному відношенні м. Київ з прилеглими до нього територіями розташований у зоні стику двох регіональних структур північно-східного схилу Українського кристалічного щита та південно-західного борту Дніпровсько-Донецької западини. Межею між ними є Дніпровська зона розломів північно-західного простягання, завдяки цьому Київ знаходиться у досить спокійній тектонічній зоні.

Загальна площа м. Києва становить 835,6 км². Забудовані землі міста – 37,0 тис. га або 44,3 %. По функціональному використанню територія м. Києва розділяється на такі зони:

- селітебну (міська і сільська забудова);

- промислову;
- рекреаційну (лісові масиви, парки, сквери, зелені насадження загального користування, об'єкти природоохоронного фонду, водоймища).

Кожна із функціональних зон характеризується своїми особливостями, призначенням і впливом на навколишнє природне середовище.

Селітебна зона характеризується висотною забудовою в центральній правобережній частині міста, на нових масивах – Оболонь, Виноградар, Теремки та ін., на Лівобережжі - масиви Троещина, Харківський, а також приватною забудовою, яка розташована переважно на околиці міста по його периметру. Негативний вплив цієї зони на навколишнє природне середовище можна оцінити як середній.

Промислова зона складається з промислових та автотранспортних підприємств. В межах Київської міської агломерації вони згруповані в промислові вузли і зони: Подільсько-Оболонський, Шулявка, Нижньолибідський, Дарницький, Тельбінський. Негативний вплив цієї зони на навколишнє природне середовище оцінюється як сильний.

Земельний фонд міста Києва налічує становить 83,6 тис.га. Аналіз структури земельного фонду міста показує, що провідне місце у ньому належить забудованим землям загальною площею 37,0 тис. га (44,3% від загальної площі міста) та лісам і лісовкритим площам, які займають площу 35,10 тис. га (42%).

Характерною і важливою особливістю земель м. Києва є їхня забудовна диференціація: поруч із щільно забудованими центральними районами, існують малозабудовані, або зовсім незабудовані, головним чином периферійні території, які вкриті рослинністю лісових або лучних формацій. Ці землі, які репрезентують до 50% приселітебної території, мають виключне середовище - утворююче, екологічне значення і потребують охорони та збереження. Разом з тим спостерігається тенденція щодо забудови вільних територій часто за рахунок скорочення зеленої зони міста, що обумовлює втрату земельних екологічно важливих резерватів міста та екологічного пріоритету в процесі містобудування.

Ступінь забруднення ґрунтів є важливою інформацією, що характеризує рівень техногенного тиску на урболандшафти, оскільки вони постійно, у будь-яких метеоумовах поглинають більшу частину аерозолів. На стан ґрунтів міського ландшафту впливають промислові відходи підприємств, будівельні та інші роботи, пов'язані з переміщенням ґрунтових мас, тепло- та енергогенеруючі об'єкти, транспортна інфраструктура, побутові відходи тощо.

2.5 Стан рослинного світу

Місто Київ розташовано на межі лісової (Полісся) та лісостепової зон, що визначає специфіку як природної, так і культивованої рослинності. Природна рослинність оточує місто майже суцільним кільцем шириною від кількох і до 10 км і відносно добре збереглася. Вона представлена лісами, луками, болотами, водними угрупованнями, фрагментами степів і пустищ.

Найкраще збереглися ліси на південь від міста в районі Конча-Заспа, в північній частині – біля Пуща-Водиці, західній – біля с. Романівки і східній – північніше Броварів. Окремі ділянки мають вік понад 100 років. В урочищах Феофанія та Лиса гора в деревостанах трапляються могутні дуби віком понад 150 років.

Території зелених насаджень займають одне з провідних місць у структурі земельних ресурсів міста Києва. Зелені насадження відіграють значну роль у формуванні міського середовища і виконують архітектурно-планувальну, естетичну, санітарно-гігієнічну, захисну та рекреаційну функції, отже є поліфункціональними. Вони найефективніше підтримують природний стан біосфери, нормалізуючи газовий режим і поліпшуючи хімічний стан атмосфери, сприяючи біологічному очищенню повітря й води.

Міські ліси, що відносяться до державного лісового фонду України, є складовою системи зелених насаджень міста Києва. В межах міста ліси та інші залісені площі займають 32 тис. га. Переважна більшість залісених площ столиці утримується трьома лісопарковими господарствами комунального об'єднання «Київзеленбуд» – Дарницьким лісопарковим господарством, Святошинським лісопарковим господарством та лісопарковим господарством «Конча-Заспа».

Комплексна зелена зона міста є важливим екологізбалансовуючим компонентом. Це єдина мережа взаємопов'язаних елементів ландшафту міста і прилеглих районів, яка забезпечує комплексне вирішення питань озеленення і оновлення території, охорони природи, рекреації та направлена на покращення умов життєдіяльності населення.

Провідне і найбільш важливе місце в мережі озелених територій міста належить насадженням загального користування як таких, що безпосередньо впливають на стан міського середовища і слугують місцем масового відпочинку мешканців міста.

Перший перелік видів рослин, які підлягають особливій охороні на території м. Києва було затверджено рішенням Київської міської ради від 29 червня 2000 № 1219/940 «Про затвердження переліку видів рослин, які підлягають особливій охороні на території м. Києва». До першого списку входило 48 видів судинних рослин. Рішенням Київської міської ради від 23 грудня 2004 № 880/2290 «Про внесення змін та доповнень до рішення Київської ради від 29.06.00 № 219/940» перелік було доповнено ще 8 видами. Загальний перелік у редакції 2004 року містить 56 видів судинних рослин, серед яких аїр звичайний болотяний, анемона лісова, багатоніжка звичайна, багаторядник Брауна, бобівник трилистий, вишня степова, вільха сіра, вовчі ягоди звичайні, водяний жовтець, вужачка звичайна, голокучник дубовий, глечики жовті, журавлина болотяна, купальниця європейська, латаття біле, латаття сніжно-біле, осока болотиста, образки болотні та ін.

2.6 Стан тваринного світу

Тваринний світ міста представлений 48 видами ссавців, 110 видами птахів, 11 видами земноводних, 6 видами плазунів, 52 видами риб та великою

кількістю видів комах.

Найчисленнішими представниками дикої фауни столиці по праву можна вважати комах, кількість видів налічує кілька тисяч. Особливий природоохоронний та естетичний інтерес викликають великі комахи: бабки, богомоли, коники, метелики, жуки і джмелі. Всього в межах Києва виявлено близько 30 рідкісних і тих, які охороняються, видів комах. До них належать дивовижно чарівні бабки красуня-діва і блискуча, найбільший представник цього ряду дозорець-імператор. Поміж жуків привертає увагу рогач звичайний - вид Червоної книги, що охороняється в масштабі всієї Європи. Його можна зустріти в Голосієві та Пущі-Водиці, зустрічається також зелений мускусний вусач. Особливу увагу привертають червонокнижні представники ряду лускокрилі. У заказниках ще можна побачити найбільших денних метеликів — парусників: махаона і мнемозину. Мешкають у нашому місті й рідкісні нічні метелики. У заказнику «Лісники», лісопарку «Конча-Заспа» та урочищі «Феофанія» трапляються великі метелики сатурнії. У межах Києва є види комах, занесені до Червоної книги: прозерпіна та бражник скабіозовий. У місті зустрічається чимало жалючих комах: джміль моховий і яскравий. Деякі з них потребують особливої охорони, і їх також занесено до Червоної книги. На відкритих ділянках лісопарку «Конча-Заспа» можна зустріти види, притаманні степовій зоні: сколію-гіганта і яскравих металево-синіх бджіл-теслярів. Цікаво, що звичайну для наших лісів руду лісову мурашку включено до Європейського Червоного списку.

Список риб, що водяться в водоймах міста налічує щонайменше 52 види, що входять до складу 8 рядів. Найбільше представлений ряд коропоподібні, до якого відносяться головні промислові види Дніпра: плітка і лящ, та ще 20 видів. До другого за числом видів ряду окуне подібних відносяться як звичайні види: окунь, судак, йорж звичайний, так і мало кому відомий кремезний йорж Балона, та не менш ніж 15 видів бичків. Звичайними в Дніпрі біля Києва залишаються щука, сом і минь, з'явилися й інші морські види: тюлька і морська іглиця пухлощока. За останні 30 років видовий склад риб Київщини, з одного боку, збагатився не менш ніж на 17 видів малоцінних і нехарчових видів-інтродуцентів, серед яких є навіть тропічна рибка гупі, що живе протягом цілого року у каналах Бортницької очисної системи. З іншого боку, іхтіофауна Києва побіднішала не менш ніж на 10 видів, причому за рахунок таких цінних промислових риб як марена дніпровська, вирезуб, підуст, стерлядь, йорж-носар.

У Київському мегаполісі зустрічаються 6 видів плазунів: 4 види ящірок, 1 — змії (вуж звичайний) і 1 — черепах. Рептилії погано витримують антропогенне навантаження і саме тому в забудованій частині міста не зустрічаються. Тільки в зеленій зоні можна натрапити на ящірку прудку і веретільницю. В Кончі-Заспі ще зрідка зустрічаються ящірки живородна і зелена. У більшості київських озер ще збереглися досить численні популяції черепахи болотяної, яка вже практично вимерла в Західній Європі. Саме тому її занесено до Червоної книги Міжнародної спілки охорони природи.

У межах Києва гніздиться понад 110 видів птахів. Серед птахів, які

постійно мешкають у Києві, відмічені голуб сизий, горобець хатній, горлиця садова, або кільчаста, сорока звичайна, сойка, дрізд чорний, дятел звичайний, галка, ворона сіра та ін. Вони зустрічаються як у житлових масивах, так і в місцях зелених зон. Ці птахи добре пристосовані до життя в умовах, що змінюються під впливом господарської діяльності людини.

Зустрічаються також перелітні види. Певні види птахів перебувають в місті лише в теплу пору року. Це шпак звичайний, серпокрилець чорний, ластівка сільська, ластівка міська, зозуля, кропив'янка чорноголова, мухоловка сіра, вільшанка, плиска жовта, горихвістка звичайна. Інші птахи з'являються у зимовий період, до них належать снігур, омелюх звичайний, чечітка звичайна, горіхівка тощо.

Особливий інтерес викликають біляводні та водоплавні птахи: мартин озерний, крячок річковий, очеретянки велика і ставкова курочка водяна, лиска, крижень та шугайчик. Подекуди в передмістях Києва (Троещині, Кончі-Заспі) ще є гнізда білого лелеки.

В межах Києва зустрічається 48 видів ссавців. Найбільш численними в місті є представники рядів комахоїдні (їжак звичайний, кріт європейський, землерийка-бурозубка звичайна та землерийка-білозубка мала) і гризуни. В місті зустрічаються соня сіра і горішкова, підземний мешканець сліпак подільський, якого занесено до Червоної книги, білка звичайна та ін.

На особливу увагу та охорону заслуговують кажани. Це єдиний ряд ссавців, якому загрожує зникнення в Європі. Тому всі види кажанів належать до видів, що підлягають особливій охороні. У межах Києва зафіксовано види кажанів, занесені до Червоної книги: мала вечірниця, ставкова нічниця, середземноморський нетопир.

Аналіз фауни міських лісів, островів та водних об'єктів показав, що вона відрізняється великою різноманітністю. До найбільш типових можна віднести лише мілких представників, таких як кріт звичайний, бурозубка звичайна, полівка лісова та звичайна, миша велика та мала лісова, білка, їжак звичайний, кутора звичайна, лисиця, куниця кам'яна, заєць сірий. З парнокопитних в невеликій кількості мешкають козуля європейська, свиня дика, лось.

Таблиця 2.6.1 – Види тваринного світу, що охороняються

Види тваринного світу	2017 рік	2018 рік	2019 рік
Загальна кількість видів тварин, занесених до Червоної книги України, од.	122	122	123
Загальна кількість видів тваринного світу на території області, що охороняються, од.	315	315	316
Кількість видів тварин, занесених до додатків до Конвенції про міжнародну торгівлю видами дикої фауни і флори, що перебувають під загрозою зникнення (CITES), од.	27	27	27
Кількість видів тварин, занесених до додатків до Конвенції про охорону дикої флори і фауни та природних середовищ	283	283	283

Види тваринного світу існування в Європі (Бернська конвенція), од.	2017 рік	2018 рік	2019 рік
Кількість видів тварин, занесених до додатків до Конвенції про збереження мігруючих видів диких тварин (Боннська конвенція, CMS), од.	118	118	118
Кількість видів тварин, що охороняються відповідно до Угоди про збереження афро-євразійських мігруючих водно-болотних птахів (AEWA), од.	21	21	21
Кількість видів тварин, що охороняються відповідно до Угоди про збереження популяцій європейських кажанів (EUROBATS), од.	16	16	16

2.7 Території та об'єкти природно-заповідного фонду

Перелік територій та об'єктів природно-заповідного фонду загальнодержавного та місцевого значення, розташованих у межах території міста Києва, приводиться в таблиці 2.7.1.

Таблиці 2.7.1 – Перелік територій та об'єктів природно-заповідного фонду загальнодержавного та місцевого значення, розташованих у межах території міста Києва (станом на 01.01.2020)

Назва території чи об'єкта ПЗФ	Площа, га	Місце розташування території чи об'єкту ПЗФ	Назва установи, підприємства, у віданні якого знаходиться територія чи об'єкт ПЗФ	Рішення, згідно з яким створено (змінено) дану територію чи об'єкт ПЗФ
Території та об'єкти ПЗФ загальнодержавного значення				
Національні природні парки				
«Голосіївський»	8324,82	Голосіївський р-н, Конча-заспівське лісництво, кв.2, 3, 5, 7-9, 11-14, 17-19, 21, 23-25, 28, 29, 43; Голосіївське л-во.: кв. 1-28. Святошинський р-н, Святошинське л-во: кв. 1-101, 109-112, 115-123, 125-139; Київське л-во: кв. 7, 12, 13, 18-22, 26-31, 35-44, 46-57, 60-72, 74-85, 87-93, 99-105, 110-122; Оболонський р-н, Київське л-во: кв. 1-6, 8-11, 14-17, 23-25, 32-34, 45, 58, 59, 73; Пуща-Водицьке л-во: кв. 13, 14, 15, 27-29, 46, 47, 64, 77, 82, 91, 94, 107-	КП «ЛПГ «Конча-заспа» КП «Святошинське ЛПГ»	Укази Президента України №794/2007 від 27.08.2007 та №976/2008 від 30.10.2008 Указ Президента України №446/2014 від 01.05.2014

		III.		
Парк-пам'ятка садово-паркового мистецтва загальнодержавного значення "Голосіївський парк ім. М. Рильського", у складі НПП "Голосіївський"	140,9	Просп. 40-річчя Жовтня, 87	КП УЗН Голосіївського району	Указ Президента України від 27.08.2007 № 794/2007 Постанова Ради Міністрів УРСР від 29.01.1960 № 105
Схили біля інституту фізики, у складі НПП "Голосіївський"	9,0	Поряд з просп. Науки, 46	КП УЗН Голосіївського району	Указ Президента України від 27.08.2007 № 794/2007 Постанова Ради Міністрів УРСР від 29.01.1960 № 105
Парки-пам'ятки садово-паркового мистецтва загальнодержавного значення				
«Святошинський лісопарк»	240,0	Святошинський р-н, Святошинське л-во: кв. 122, 123, 131, 132, 133, 135, 136.	КП «Святошинське ЛПГ»	Постанова колегії Держкомітету УРСР по охороні природи від 26.07.72 № 22
«Пуща-Водицький лісопарк»	360,0	Оболонський р-н, Пуща-Водицьке л-во: кв. 13-15, 27-29, 46, 47, 64, 82, 77, 91, 94, 107-111.	КП «Святошинське ЛПГ»	Постанова колегії Держкомітету УРСР по охороні природи від 26.07.72. № 22 (зі змінами згідно Указу президента України № 1207/2000 від 4.11.2000)
Маріїнський парк	14,6	Вул. Грушевського	КП УЗН Печерського району	Постанова Ради Міністрів УРСР від 29.01.1960 № 105
Парк «Сирецький гай»	105,2	вул. Стеценка, вул. Котовського, вул. Сирецька	КП УЗН Подільського району	Постанова колегії Держкомітету УРСР з охорони природи від 26.07.1972 № 22
Парк «Сирецький гай»	88,8	вул. Стеценка	КП УЗН Шевченківського району	Постанова колегії Держкомітету УРСР з охорони

				природи від 26.07.1972 № 22
Парк «Нивки» (східна частина)	46,1	просп. Перемоги, 82-а	КП УЗН Шевченківського району	Постанова колегії Держкомітету УРСР з охорони природи від 26.07.1972 № 22, перезатверджен а постановою Держкомітету УРСР з екології і раціонального природокористування від 30.08.1990 № 18
Парк «Володимирська гірка»	16,9	вул. Трьохсвятительська, 4	КП УЗН Шевченківського району	Постанова Ради Міністрів УРСР від 29.01.1960 № 105
Пам'ятки природи загальнодержавного значення				
«Романівське болото»	30,0	Святошинський р-н, Святошинське л-во: кв.1 вид.10-33,46-49.	КП «Святошинське ЛПГ»	Рішення РМ УРСР від 26.03.79 № 143
Зоологічні парки				
Київський зоологічний парк загальнодержавного значення	33,66	Шевченківський район, просп. Перемоги, 32	Адміністрація Київського зоологічного парку	Постанова Ради Міністрів УРСР від 22.07.83 № 311
Території та об'єкти ПЗФ місцевого значення				
Регіональні ландшафтні парки				
Партизанська Слава	95,0	вул. Тростянецька	КП УЗН Дарницького району	Рішення Київської міської ради від 17.02.1994 № 14
Дніпровські острови (34 острови)	1215,0	Дніпровські острови, крім о.Труханів	КП «Плесо», КО «Київзеленбуд», «Київкомплект», СГ ТОВ «Агрокомбінат Хотівський»	Рішення Київради від 23.12.2004 №878/2288
Смородинський	26,2	Шевченківський район	КП УЗН Шевченківського району	Рішення Київради від 10.11.2016 № 355/1359
Заказники				
Ландшафтні				
«Жуків остров»	123,4	Голосіївський р-н, Конча-Заспівське л-во, кв.30-33	КП «ЛПГ «Конча-заспа»	Рішення Київської міської ради від

				02.12.99 №147/649
«Пляхова»	100,0	Дніпровський р-н, Дніпровське лісництво, кв.20 вид.26-41,45-48, кв.21 вид.13-22,27,28, кв.22 вид.10-26,30- 33,35, кв.23 вид.10-19, кв.24 вид.22,25-27, кв.25 вид.52-55, кв.28 вид.4,7-9,24.	КП «Дарницьке ЛПГ»	Рішення Київської міської ради від 12.02.2004 № 22/1231
«Пуща-Водиця»	563,2	Оболонський р-н, Київське л-во: кв. 1(вид. 10-12;16;23- 28), 2-5; 6 (вид. 1-10;12- 16), 8-11; 14-16; 23 (вид. 1-12; 15; 17;20-22), 24; 25; 32; 33 (вид. 1- 3;12;13;17), 45; 58; 59; 73(вид.1-8;11).	КП «Святошинське ЛПГ»	Рішення Київради від 24.10.02 №96/256 (зі змiнами згідно рішень КМР № 35/3499 від 6.10.2005 та № 1532/4365 від 27.12.2007)
«Муромець - Лопуховате»	217	Деснянський р-н, Дніпровське лісництво, кв.59 вид.1-14, кв.60 вид.1-48, кв.61 вид.1-27, кв.62 вид.1-22, кв.63 вид.1-22, кв.64 вид.1-22.	КП «Дарницьке ЛПГ»	Рішення Київської міської ради від 24.10.2002 № 96/256
Зелене озеро	6,6	Подільський район	КП Київпастрас	Рішення Київради від 15.11.2018 № 44/6095
Осокорківські луки	148,0	Дарницький район	КО "Київзеленбуд"	Рішення Київради від 11.04.2019 № 522/7178
Труханів острів	27,5	Дніпровський район	КП «Дарницьке ЛПГ» КП «Плесо»	Рішення Київради від 16.05.2019 № 910/7566
Ботанічні				
«Дачне»	6,0	Голосіївський район, Дачне лісництво кв.65, 69, 72, 73	КП «ЛПГ «Конча-заспа»	Спільне рішення виконкомів міської і обласної Рад народних депутатів від 10.04.78 №173
«Березовий гай»	2,0	Деснянський район, Броварське лісництво, кв.71 вид.13, кв.72 вид.11	КП «Дарницьке ЛПГ»	Спільне рішення виконкомів міської і обласної Рад народних

				депутатів від 10.04.78 №173
«Біла діброва»	3,0	Деснянський район, Білодібровне лісництво, кв.40 вид.2, кв.41 вид.1	КП «Дарницьке ЛПГ»	Спільне рішення виконкомів міської і обласної Рад народних депутатів від 10.04.78 №173
«Рибне»	4,0	Дніпровський район, Дніпровське лісництво, кв.7 вид.11, кв.17 вид.25, кв.27 вид.25	КП «Дарницьке ЛПГ»	Спільне рішення виконкомів міської і обласної Рад народних депутатів від 10.04.78 № 173
Загальнозоологічні				
«Бобровня»	32,0	Розташований на території парку Дружби Народів (о. Муромець)	КП УЗН Деснянського району	Рішення Київської міської ради від 02.12.1999 № 147/649
«Річка Любка»	163,0	Святошинський район, Святошинське л-во: кв.2-4,7-9.	КП «Святошинське ЛПГ»	Рішення Київради від 24.10.2002 № 96/256
Лісові				
«Межигірське»	5,0	Оболонський район, Межигірське л-во: Кв.2 вид.22, кв.46 вид. 10	КП «Святошинське ЛПГ»	Спільне рішення виконкомів міської і обласної Рад народних депутатів від 10.04.78 № 173
«Межигірсько - Пуща-Водицький»	2139,2	Оболонський район, Межигірське л-во: кв. 3-10;11 (вид. 1-10; 13-15; 20; 21; 24; 25; 26; 29;30;31), 13-22; 23 (вид. 1;2;4-8;10;13;14;16;18-20;27;28), 24 (вид. 1-4;6;7;10;11;14-17), 25;30-33;34 (вид. 1-5;8;9;11-21), 36 (вид. 1-3; 5;6;13;14), 51-58; 70-76; 88-91; 99-101; 107;112-114; 115 (вид. 1;3-7;11-19), 116 (вид. 1;2;8;22;23), 117 (вид. 1-3; 10-15), 118 (вид.	КП «Святошинське ЛПГ»	Рішення Київради від 27.10.05 № 255/3716 (зі змінами згідно рішення КМР від 28.05.2009 №531/1587); рішення Київської міської ради від 10.11.2016 № 354/1358 "Про збільшення території лісового

		3;4;6;7). Пуща-Водицьке л-во: кв. 2;3;9-12;20-26;38- 44;56-62;73-76;78;90.		заказника місцевого значення "Межигірсько- Пуща- Водицький"
Іхтіологічно-ботанічний				
Озеро Вербне	31,0	на території житлового масиву Оболонь	КП «Плесо»	Рішення Київської міської ради народних депутатів від 17.02.94 № 14
Пам'ятки природи				
Вікові дерева дуба (5 дерев)		Голосіївський район, Дачне л-во, кв.51 вид.2, кв.47 вид.29	КП «ЛПГ «Конча-заспа»	Розпорядження КМДА від 15.01.99 № 57
«Вікові дерева Дуба і Сосни»		Деснянський район, Броварське лісництво, кв.22 вид.2, кв.33 вид.10, кв.59 вид.23, кв.70 вид.6	КП «Дарницьке ЛПГ»	Розпорядження КМДА від 15.01.99 № 57
Дуб «Бай-Бай»		Оболонський район, Пуща-Водицьке л-во: кв.112 вид.9.	КП «Святошинське ЛПГ»	Розпорядження КМДА від 14.10.97 №1628
«Колекція лісовода Вінтера С.В.»	0,33	Оболонський район, Пуща-Водицьке л-во: кв.11 вид. 25.	КП «Святошинське ЛПГ»	Розпорядження КМДА від 14.10.97 №1628
Віковий дуб		Вул. Суворова	КП УЗН Печерського району	Рішення Київського міськвиконкому від 20.03.1972 № 363
Вікові дуби		Вул. Вишгородська, 51	КП УЗН Подільського району	Рішення Київського міськвиконкому № 363 від 20.03.72
Дуб Красицького		Вул. Кобзарська, 43	КП УЗН Подільського району	Рішення Київської міської ради від 27.11.2009 № 713/2782
Дуб Гуналі		Пров. Бестужева	КП УЗН Подільського району	Рішення Київської міської ради від 27.11.2009 № 713/2782
Дуб Янати		Пров. Золочівський, 4	КП УЗН Подільського району	Рішення Київської міської ради від 27.11.2009 № 713/2782

Дуби 6 – го листопада		Вул. Кобзарська, 25	КП УЗН Подільського району	Рішенням Київської міської ради від 27.11.2009 № 713/2782
Дуб Котова		Пров. Золочівський, 10	КП УЗН Подільського району	Рішення Київської міської ради від 27.11.2009 № 713/2782
Група вікових дерев береки		вул. Банкова, 2	КП УЗН Печерського району	Рішення Київської міської ради від 02.12.2009 № 147/649
Вікове дерево груші		вул. Львівська, 74	КП УЗН Святошинського району	Розпорядження КМДА від 15.01.99 № 57
Вікове дерево туї західної		вул. Львівська, 72	КП УЗН Святошинського району	Розпорядження Київської міської державної адміністрації від 15.01.99 № 57
Партизанський дуб - 360-річне дерево (дуб звичайний)		вул. Червонопартизанська, 1	КП УЗН Солом'янського району	Рішення Київської міської ради від 28.12.2004
Дуб-довгожитель - 350-400-річне дерево (дуб звичайний)		вул. Індустріальна, 2	КП УЗН Солом'янського району	Рішення Київської міської ради № 147/649 від 02.12.1999
Віковий дуб		вул. Кашенка	КП УЗН Голосіївського району	Розпорядження КМДА від 14.10.1997 № 1628
Голосіївські метасеквої		Голосіївський парк ім. М. Рильського (просп. 40-річчя Жовтня, 87-г)	КП УЗН Голосіївського району	Рішення Київської міської ради від 23.12.2010 № 415/5227
Козацька верба		Зростає в урочищі Верebenяки по вул. Дмитрова	КП УЗН Деснянського району	Рішення Київської міської ради від 17.07.2008 № 19/19
Гнілецька верба		Зростає в урочищі Городище на березі озера Гнилуша по вул. Деснянській	КП УЗН Деснянського району	Рішення Київської міської ради від 17.07.2008

				№ 19/19
Велетень заплави		Зростає в урочищі Веребняки на вул. О.Бальзака	КП УЗН Деснянського району	Рішення Київської міської ради від 17.07.2008 № 19/19
Вікові липи, ясени, каштани		вул. Володимирська	КП УЗН Шевченківського району	рішення виконкому міськради від 20.03.1972 № 363
Група екзотичних дерев платана, ялини та смереки		вул. Хрещатик, 36	КП УЗН Шевченківського району	рішення Київської міськради від 30.01.2001 № 189/1166
Вікові дуби та липи		провулок Делегатський,	КП УЗН Шевченківського району	рішення виконкому міськради від 20.03.1972 № 363
Віковий дуб		Платформа "Рубежівська"	КП УЗН Шевченківського району	розпорядження Київської міської держадміністра ції від 15.01.1999 № 57
Парк Дубовий гай	1,8	проспект Перемоги, 86	КП УЗН Шевченківського району	рішення Київської міськради від 24.10.2002 № 96/256
Сирецький дуб		вул. Черкаська, 11	КП УЗН Шевченківського району	рішення Київської міськради від 17.07.2008 № 19/19
Група дерев бука лісового		парк Перемога,	КП УЗН Дніпровського району	Рішення Київської міської ради від 02.12.1999 № 147/649
Віковий велетенський екземпляр тополі чорної		Гідропарк біля каплиці,	КП УЗН Дніпровського району	Рішення Київської міської ради від 02.12.1999 № 147/649
Вікова липа (Петра Могили)		садиба Історичного музею	КП УЗН Шевченківського району	Рішення Київського міськвиконкому від 20.03.1972 № 363
Шевченків дуб		Перетин вул. Вишгородської та	КП УЗН Подільського	Рішення Київського

		Білицької	району	міськвиконкому від 23.12.2010 № 415/5227
Вікове дерево дуба		Харківське шосе , вул. Вербицького,	КП УЗН Дарницького району	Рішення Київського міськвиконкому від 30.01.2001 № 189/1166
Черешні Бурдзинського		Шевченківський район, просп.. Перемоги,32	Київський зоологічний парк	Рішення Київради від 23.04.2009 № 326/1382
Платан Стачинського		Шевченківський район, просп.. Перемоги,32	Київський зоологічний парк	Рішення Київради від 23.04.2009 № 326/1382
Ясен Шарлеманя		Шевченківський район, просп.. Перемоги,32	Київський зоологічний парк	Рішення Київради від 23.04.2009 № 326/1382
Тополі Бурдзинського		Шевченківський район, просп.. Перемоги,32	Київський зоологічний парк	Рішення Київради від 23.04.2009 № 326/1382
Самбурські дуби		НПП "Голосіївський", кв. 13, виділ 2,6,7,8	НПП "Голосіївський"	Рішення Київської міської ради від 26.05.2016 № 357/357
Дуби - Голосіївські велетні		НПП "Голосіївський", кв. 4, виділ 5	НПП "Голосіївський"	Рішення Київської міської ради від 26.05.2016 № 357/357
Дуб Петра Могили		НПП "Голосіївський", кв. 3, виділ 15	НПП "Голосіївський"	Рішення Київської міської ради від 26.05.2016 № 357/357
Дуб Григорія Кожевнікова		РЛП "Лиса Гора"	Національний історико- архітектурний музей "Київська фортеця"	Рішення Київської міської ради від 14.09.2017 № 30/3037
Дуб Яковенка		вулиця Патріарха Метислава Скрипника, 40	Відокремлений підрозділ "Служба енергетичного забезпечення та зв'язку КП "Київпастрас"	Рішення Київської міської ради від 22.03.2018 № 375/4439
Дніпрові кручі	105,3	Схили вздовж Набережного шосе	КП УЗН Печерського району	Рішення Київської міської ради від

				15.03.2007 № 254/915
«Замкова гора»	5,9	Схили між Андріївським узвозом, урочищем Гончарі – Кожум'яки та Свято – Флорівським монастирем	КП УЗН Подільського району	Рішення Київської міської ради від 15.03.2007 № 254/915
«Пейзажна алея»	3,37	Схили Старокіївської гори від Андріївського узвозу вздовж Пейзажної алеї та гори Дитинки до вул. Гончарної	КП УЗН Подільського та Шевченківського районів	Рішення Київської міської ради від 05.01.2012 № 389/7726
Виток р. Либідь - археолого-природоохоронний об'єкт	1,0	парк Відрадиний по вул. Г. Севастополя, 37-а	КП УЗН Солом'янського району	Рішення Київської міської ради від 02.12.1999 № 147/649
Бульвар Т. Шевченка	3,0	бульвар Т. Шевченка	КП УЗН Шевченківського району	рішення виконкому міськради від 20.03.1972 № 363
Сквер Золоті Ворота	0,6	вул. Володимирська, ст. м. „Золоті Ворота”	КП УЗН Шевченківського району	рішення виконкому міськради від 20.03.1972 № 363
Парки-пам'ятки садово-паркового мистецтва місцевого значення				
Парк Хрещатий	18,8	Європейська площа	КП УЗН Печерського району	рішення виконкому міськради від 20.03.1972 № 363
Парк Міський сад	10,5	вул. Грушевського	КП УЗН Печерського району	рішення виконкому міськради від 20.03.1972 № 363
Парк Слави	19,4	площа Слави	КП УЗН Печерського району	рішення виконкому міськради від 20.03.1972 № 363
Парк Аскольдова могила	23,5	вздовж Паркової дороги	КП УЗН Печерського району	рішення виконкому міськради від 20.03.1972 № 363
Наводницький парк	10,2	Набережне шосе	КП УЗН Печерського району	Заповідна територія. Документи в Київській

				міській раді
Парк "Кинь – грусть"	7,3	Вул. Кобзарська, вул. Сошенко	КП УЗН Подільського району	рішення виконкому міськради від 20.03.1972 № 363
Парк "Березовий гай"	7,8	Вул. Вишгородська, 1	КП УЗН Подільського району	рішення виконкому міськради від 20.03.1972 № 363
Парк "Юність"	6,44	перетин вул. Картвелішвілі та просп. Леся Курбаса	КП УЗН Святошинського району	Рішення Київради від 15.12.2011 № 851/7087
Парк „Кирилівський гай”	34,5	провулок Герцена, 6,	КП УЗН Шевченківського району	рішення виконкому міськради від 20.03.1972 № 363
Парк ім. Пушкіна	23,0	проспект Перемоги, 40	КП УЗН Шевченківського району	рішення виконкому міськради від 20.03.1972 № 363
Парк „Нивки” (зх.ч.)	16,5	просп. Перемоги, 82а	КП УЗН Шевченківського району	рішення виконкому міськради від 20.03.1972 № 363
Парк ім. Т.Г. Шевченка	5,5	район, обмежений вул. Л. Толстого, вул. Володимирською, вул. Терещенківською та бульваром Т. Шевченка	КП УЗН Шевченківського району	рішення виконкому міськради від 20.03.1972 № 363
Парк вздовж вулиці Попудренка та вздовж Броварською просп. від ст.метро «Дарниця» до ст.метро «Чернігівська»	13,67	вздовж вул. Попудренка та вздовж Броварською проспекту від станції метро «Дарниця» до станції метро «Чернігівська» у Дніпровському районі	КП УЗН Дніпровського району	Рішення Київради від 22.12.2016 № 777/1781
Парк Кіото	9,2	Броварський проспект	КП УЗН Деснянського району	Рішення Київради від 22.03.2018 № 376/4440

2.8 Характеристика стану здоров'я населення

В 2017 році чисельність наявного населення в м. Києві складала 2893215 осіб, в 2018 – 2909512 осіб, в 2019 році – 2964101 особу. Показники народжуваності мають тенденцію до зниження: 2017 – 35359 осіб, 2018 – 34586, 2019 – 32503 особи.

Показники захворюваності на 10 тис. населення у віці 18 років і старіше в 2019 році показують тенденцію до зниження: в 2017 році 23598,6 захворюваностей на 10 тис. населення, в 2018 – 22929,1 та в 2019 році 21231,7.

Таблиця 2.8.1 – Показники захворюваності населення м. Києва

Показники	2017	2018	2019
Захворюваність на 10 тис. населення, у тому числі:	23598,6	22929,1	21231,7
Деякі інфекційні та паразитарні хвороби	269,0	260,4	259,5
у т.ч. туберкульоз			
Новоутворення	728,3	746,8	759,6
Хвороби крові і кровотворних органів	81,5	80,6	74,1
Хвороби ендокринної системи, розлад харчування, порушення обміну речовин	1046,3	1025,6	1007,4
у т.ч. цукровий діабет	391,8	385,2	380,2
Хвороби нервової системи	881,2	866,9	801,5
Хвороби системи кровообігу	7376,2	7134,9	6440,9
Хвороби органів дихання	3703,1	3575,6	3217,9
Хвороби органів травлення	2895,9	2827,2	2503,8

Показники смертності навпаки зростають: 2017 – 30808 осіб, 2018 – 32231, 2019 – 33137 осіб, що показано далі у таблиці.

Таблиця 2.8.2 – Показники смертності населення м. Києва

Показники	2017	2018	2019
Смертність населення за основними причинами на 100 тис. населення, у тому числі:	1050,2	1092,7	1117,1
Інфекційні та паразитарні хвороби	17,50	17,27	16,00
у т.ч. туберкульоз	5,11	4,72	4,65
Злоякісні новоутворення	184,82	188,80	192,20
Хвороби ендокринної системи та розлади живлення	5,72	6,03	4,55
у т.ч. цукровий діабет	5,43	5,38	4,11
Хвороби крові та кровотворних органів	0,81	0,41	1,08

Хвороби нервової системи	4,11	3,96	4,48
Хвороби системи кровообігу	676,51	704,05	718,38
Хвороби органів дихання	22,30	25,57	28,39
Хвороби органів травлення	50,30	55,11	49,96

Структура основних причин смертності населення м. Києва у 2019 році представлена на рисунку 3.

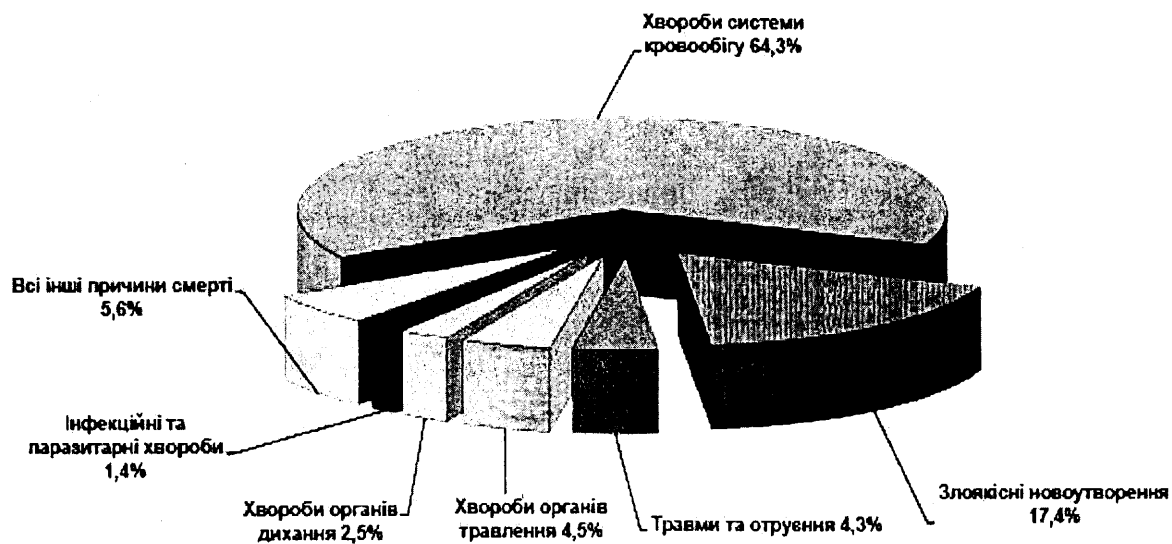


Рисунок 3. Структура основних причин смертності населенням.
Києва у 2019 році

З рисунка 3 можна побачити, що більше 64 % смертей в м. Києві відбуваються від хвороб системи кровообігу.

Протягом останніх трьох років природний приріст населення становив: 2017 (+4551 особа); 2018 (+2355); 2019 (-634). Показник смертності населення по місту Києву за 2011-2019 роки має тенденцію до зростання з 9,6 до 11,2 осіб на 1000 осіб населення (16,7 %). В той же час в період 2011-2016 роки народжуваність в місті Києві збільшувалась, а з 2016 року ця тенденція пішла на спадання.

2.9 Прогнозні зміни стану довкілля, у тому числі здоров'я населення, якщо документ державного планування не буде затверджено

Зміни стану довкілля, у тому числі здоров'я населення, безпосередньо через незатвердження ДДП загалом не очікуються.

Виходячи з аналізу трендів стану довкілля м. Києва, можна спрогнозувати такі зміни стану довкілля, у т.ч. здоров'я населення:

- зменшення обсягів викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел і зростання обсягів викидів від пересувних джерел;
- зростання забору води з природних об'єктів;

- зростання обсягів водовідведення;
- незначне зростання загальної кількості утворення відходів;
- зростання обсягів утворення твердих побутових відходів.

3. Характеристика стану довкілля, умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я на територіях, які ймовірно зазнають впливу

Метою міської цільової Програми є створення умов для збереження історичної самобутності Києва, формування принципів та механізмів столичної пам'яткоохоронної діяльності, охорона та збереження об'єктів культурної спадщини міста, їх популяризація. Характеристика ймовірних впливів для довкілля внаслідок реалізації Програми приводяться в таблиці 3.1.

Таблиця 3.1 – Ймовірні впливи для довкілля внаслідок реалізації Програми

Ймовірні наслідки	Негативний вплив			Пом'якшення існуючої ситуації
	Так	Ймовірно	ні	
Повітря				
1. Збільшення викидів забруднюючих речовин від стаціонарних джерел			•	
2. Погіршення якості атмосферного повітря			•	
3. Викиди парникових газів			•	
4. Зміни повітряних потоків, вологості, температури або ж будь-які локальні чи регіональні зміни клімату			•	
Водні ресурси, надра				
5. Збільшення обсягів скидів у поверхневі води			•	
6. Збільшення навантаження на каналізаційні системи та погіршення якості очистки стічних вод			•	
7. Порушення гідрологічного та гідрохімічного режиму малих річок регіону			•	
8. Зміни обсягів підземних вод (шляхом відбору чи скидів або ж шляхом порушення водоносних горизонтів)			•	
9. Забруднення підземних водоносних горизонтів			•	
10. Виснаження надр			•	
Відходи				
11. Збільшення кількості утворюваних ТПВ			•	
12. Збільшення кількості утворюваних чи накопичених промислових відходів IV класу небезпеки			•	
13. Збільшення кількості відходів I-III класу небезпеки			•	

Ймовірні наслідки	Негативний вплив			Пом'якшення існуючої ситуації
	Так	Ймовірно	ні	
14. Спорудження еколого-небезпечних об'єктів поводження з відходами			•	
Земельні ресурси				
15. Зростання ризиків забруднення ґрунтів небезпечними речовинами, відходами тощо			•	
16. Порушення, переміщення, ущільнення ґрунтового шару			•	
17. Будь-яке посилення вітрової або водної ерозії ґрунтів			•	
18. Суттєві зміни в структурі земельного фонду, чинній або планованій практиці використання земель			•	+
19. Виникнення конфліктів між ухваленими цілями стратегії та цілями місцевих громад			•	
Біорізноманіття та рекреаційні зони				
20. Негативний вплив на об'єкти природно-заповідного фонду (зменшення площ, небезпечна діяльність на їх території тощо)			•	+
21. Зміни у кількості видів рослин або тварин, їхній чисельності або територіальному представництві			•	
22. Порушення або деградацію середовищ існування диких видів тварин			•	
Рекреаційні зони та культурна спадщина				
23. Будь-який вплив на кількість і якість наявних рекреаційних можливостей			•	+
24. Будь-який вплив на наявні об'єкти історико-культурної спадщини			•	+
25. Вплив на матеріальні активи			•	+
26. Інші негативні впливи			•	
Населення та інфраструктура				
27. Поява будь-яких реальних або потенційних загроз для здоров'я людей			•	
28. Погіршення безпеки життєдіяльності населення			•	
Екологічне управління та моніторинг				
29. Погіршення екологічного моніторингу			•	
Інше				
30. Підвищення рівня використання будь-якого виду природних ресурсів			•	
31. Суттєве порушення якості природного середовища			•	+
32. Ймовірні негативні наслідки для ландшафтів			•	+

Перелік завдань і заходів Програми включає ремонтно-реставраційні роботи на об'єктах культурної спадщини:

- вул. Сковороди, 2 (перехідний об'єкт);
- вул. Андріївський узвіз, 5/31 (перехідний об'єкт);
- вул. Г. Сковороди, 9-б;
- вул. Десятинна, 14 (II черга);
- вул. Володимирська, 3;
- вул. Андріївський узвіз, 34-в;
- вул. Покровська, 7; - вул. Воздвиженська, 1;
- вул. Вознесенський узвіз, 20;
- Пам'ятник князю Володимирі;
- Монумент на честь надання м. Києву Магдебурзького права (колона).

Роботи будуть виконуватися частково в межах територій та об'єктів природно-заповідного фонду України: парки-пам'ятки садово-паркового мистецтва місцевого значення «Парк Хрещатий», оголошеного рішенням виконкому міськради від 20.03.1972 № 363, парки-пам'ятки садово-паркового мистецтва загальнодержавного значення «Парк «Володимирська гірка», оголошений Постановою Ради Міністрів УРСР від 29.01.1960 № 105.

Ймовірний вплив на близько розташовані території та об'єкти природно-заповідного фонду України (біля вул. Воздвиженської, Комплексна пам'ятка природи Парк «Замкова гора» (оголошена рішенням Київської міської ради від 15.03.2007 № 254/915).

Додатково в період виконання будівельних робіт очікується забруднення атмосферного повітря вихлопними газами двигунів внутрішнього згоряння будівельних машин та механізмів, забруднюючими речовинами від зварювальних процесів та процесів різання металу, при розробці ґрунту, перевантаженні сипучих будівельних матеріалів тощо. Роботи з будівництва будуть джерелом додаткового шуму та вібрації.

З метою попередження додаткового надходження забруднюючих речовин в атмосферне повітря та додаткового шумового навантаження передбачити не допускати роботи автотранспорту та будівельних механізмів в режимі холостого ходу, використовувати сучасні прилади щодо нейтралізації вихлопних газів двигунів внутрішнього згоряння, роздільний графік роботи будівельних механізмів, розміщення джерел забруднення на території будівельних майданчиків та об'єкту на нормативній відстані від житлової та громадської забудови, застосування на будмайданчиках тимчасових шумозахисних екранів, забезпечення працівників індивідуальними шумозахисними засобами тощо. Конкретні захисні заходи будуть визначені на наступній стадії проєктування, при організації будівельного виробництва.

Забруднення у період виконання будівельних робіт, як хімічне, так і акустичне, матиме тимчасовий, локальний характер, і суттєво на стан повітряного середовища не вплине.

Виконання будівельних робіт супроводжуватиметься утворенням будівельних відходів, дією на ґрунти переважно механічного характеру. Будівельні відходи будуть передаватися по мірі їх утворення відповідним

спеціалізованим підприємствам у сфері поводження з відходами, тобто безпосереднього впливу відходів на ґрунти в межах території детального плану не прогнозується. Конкретні підприємства, яким будуть передаватися відходи, будуть визначені на етапі організації будівництва. Після завершення будівельних робіт виконується комплексний благоустрій території.

Загалом внаслідок реалізації Програми можна спрогнозувати збільшення позитивного впливу на земельні ресурси, адже виконання заходів Програми забезпечить виявлення, дослідження та взяття на державний облік об'єктів культурної спадщини міста Києва, захист пам'яток та їх найближчого історичного оточення, традиційного характеру середовища міста, буде сприяти у недопущенні видачі дозвільної документації з перевищенням висотності забудови в межах охоронних зон пам'яток та безпомилковому визначенню категорії особливо цінних земель історико-культурного призначення, їх охороні та збереженню.

Програмою передбачено заходи по виявленню, дослідженню, взяттю на державний облік та забезпечення відповідною документацією пам'яток міста Києва, у тому числі таких видів пам'яток, як пам'ятки садово-паркового мистецтва та ландшафтні, що буде сприяти додатковому захисту територій та об'єктів природно-заповідного фонду та екологічної мережі.

Крім того, програмою передбачені заходи по визначенню меж та режимів використання зон охорони пам'яток культурної спадщини та комплексів місцевого значення. Відповідно до ст. 1 Закону України «Про охорону культурної спадщини» зони охорони пам'ятки - встановлювані навколо пам'ятки охоронна зона, зона регулювання забудови, зона охоронюваного ландшафту, зона охорони археологічного культурного шару, в межах яких діє спеціальний режим їх використання. Режимом зони охоронюваного ландшафту, яка виконує консерваційну роль, забезпечується охорона природного та переважно природного оточення пам'яток, передбачається збереження та відтворення цінних природних і пейзажних якостей, пов'язаного з пам'ятками ландшафту, ліквідація чи візуальна нейтралізація будівель, споруд і насаджень, що спотворюють цей ландшафт.

Тому виконання заходів Програми не спричинятиме додаткове техногенне навантаження на об'єкти тваринного та рослинного світу на території громади, а навпаки направлене на їх охорону та збереження.

Ймовірність того, що реалізація Програми призведе до таких можливих впливів на довкілля або здоров'я людей, які самі по собі будуть незначними, але у сукупності матимуть значний сумарний (кумулятивний) вплив на довкілля, є незначною.

4. Екологічні проблеми, у тому числі ризики впливу на здоров'я населення, які стосуються документа державного планування, зокрема щодо територій з природоохоронним статусом

Однією з найважливіших екологічних проблем м. Києва є забруднення атмосферного повітря. Серед основних джерел забруднення атмосфери – пересувні джерела, з яких на першому місці знаходиться автотранспорт, а

також підприємства енергетики, підприємства будіндустрії, машинобудівної, хіміко-фармацевтичної, харчової промисловості.

Проблемним питанням є забруднення водних об'єктів забрудненими зливовими та стічними водами, а також забруднення підземних водоносних горизонтів нафтопродуктами.

Існуючий стан малих водойм міста викликає занепокоєння, тому що багато з них є засміченими, прибережні захисні смуги водойм захищені несанкціонованими звалищами побутових та будівельних відходів. Більшість малих річок Києва є забрудненими. Вода малих річок міста досить забруднена нафтопродуктами, біогенними та органічними речовинами. Для міста актуальною лишається проблема впорядкування відведення поверхневого стоку у міську дощову мережу та його скиду у відкриті водойми з дотриманням вимог Водного кодексу України.

Питання очищення міста від відходів залишається досить актуальним.

Існуюча система поводження з відходами не дозволяє в повному обсязі виділити із загальної маси відходів фракції ресурсноцінних матеріалів (паперу, картону, скла, металу, пластмас тощо). Утворення значних обсягів відходів в місті, захищення території міста відходами зумовлено наступними основними факторами:

- неефективні технології переробки первинної сировини і матеріалів;
- недоліки в розробці нових та використанні наявних (вже розроблених і відомих у світовій практиці) технологій утилізації відходів на місцях їх безпосереднього утворення;
- недоліки системи поводження з відходами, що не були утилізовані в місцях їх утворення, а також недоліки системи очищення міста від відходів.

Залишається актуальною проблема утилізації ТПВ. Щорічно у м. Києві утворюється близько 1,5 млн. тон ТПВ. Вивезення ТПВ та нетоксичних промислових відходів здійснюється на полігон № 5 ПАТ «Київспецтранс» (с. Підгірці Обухівського району Київської області) або передається для термічної переробки у сміттєспалювальний завод «Енергія» КП «Київтеплоенерго» (м. Київ, вул. Колекторна, 44).

Існуюча система видалення побутових відходів не забезпечує регулярного вивозу і знешкодження побутових відходів, що призводить до стихійних звалищ. Потужності полігону № 5 ПАТ «Київспецтранс» на даний час майже вичерпані, крім того, відповідно до директиви ЄС, з 2011 року відкрите захоронення відходів забороняється.

Київ постійно розвивається, збільшується кількість мешканців, збільшується кількість забудов, це в свою чергу потребує облаштування додаткових парків, скверів, зон відпочинку та рекреації

Важливою проблемою є збереження та належне утримання територій та об'єктів природно-заповідного фонду міста. Площа об'єктів природно-заповідного фонду у 2020 році становила більше 21,12 тис. га або 25,26% від загальної площі міста Києва.

Загально відомо, що розв'язання екологічних проблем суспільного розвитку значною мірою лежить не лише в галузі господарсько-економічної діяльності, але і в сфері морального удосконалення людини, її культури взаємовідносин з природою та іншими людьми.

Станом на сьогодні у сфері охорони культурної спадщини існують наступні проблеми:

- хаотична забудова міста та територій об'єктів всесвітньої спадщини, пам'яток культурної спадщини та історико-культурних заповідників, що призводить до неминучих втрат історико-культурного потенціалу та незбалансованого розвитку громади;

- недовідання фінансування, яке уповільнює роботу з дослідження та розроблення облікової документації щойно виявлених об'єктів культурної спадщини з метою надання їм статусу пам'яток та включення до Державного реєстру нерухомих пам'яток України; уповільнює процедури юридичного оформлення необхідної документації, а саме: охоронних договорів на об'єкти культурної спадщини, встановлення на пам'ятках охоронних дощок, знаків тощо; не дозволяє забезпечити збереження історичної та архітектурної спадщини міста Києва, продовження життя пам'яток шляхом проведення своєчасної реставрації та пристосування;

- частково відсутні зони охорони пам'яток та режими їх використання;

- неформовані освітні механізми підвищення рівня державного менеджменту в сфері охорони та збереження культурної спадщини та популяризації культурно-рекреаційного ресурсу культурної спадщини з урахуванням найкращих європейських практик та стандартів;

- відсутні стимуляції спонсорської та благодійної діяльності у сфері охорони культурної спадщини з урахуванням європейських і світових законодавчих нормативів.

Програма призначена для здійснення заходів по визначенню найбільш цінних пам'яток, їх реставрації, з метою швидкого реагування на різноманітні загрози для об'єктів культурної спадщини міста Києва, що забезпечить їх охорону, збереження та пристосування, для подальшого їх залучення до міських, національних та міжнародних туристичних маршрутів, а також для представлення об'єктів у єдиній інформаційній базі об'єктів культурної спадщини міста Києва та здійснення заходів з їх популяризації, визначення їх зон охорони та режимів використання, виготовлення облікової документації для занесення об'єктів культурної спадщини до Державного реєстру нерухомих пам'яток України та інших заходів у сфері культурної спадщини.

5. Зобов'язання у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення, встановлені на міжнародному, державному та інших рівнях, що стосуються документа державного планування, а також шляхи врахування таких зобов'язань під час підготовки документа державного планування

З метою охорони і оздоровлення навколишнього природного середовища та забезпечення збалансованого екологічного розвитку території міста у Програмі запропоновано ряд заходів, які повинні реалізовуватися відповідно до Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища» і кореспондуватися із стратегічними цілями з охорони довкілля та охорони здоров'я населення, визначеними Законом України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року» від 28 лютого 2019 року, Національним планом управління відходами до 2030 року, затвердженим розпорядженням Кабінету Міністрів України від 20 лютого 2019 року №117-р, Паризькій угоді, ратифікованій Законом України від 14 липня 2016 року №1469, Конвенції про охорону дикої флори та фауни і природних середовищ існування в Європі.

Відповідно до нормативно-правової бази України проєкт Програми відповідає ряду зобов'язань:

- пріоритетність вимог екологічної безпеки, обов'язковість додержання екологічних стандартів, нормативів та лімітів використання природних ресурсів;
- виконання заходів, що гарантують екологічну безпеку середовища для життя і здоров'я людей, а також запобіжний характер заходів щодо охорони довкілля;
- проєктне спрямування на збереження просторової та видової різноманітності і цілісності природних об'єктів і комплексів;
- використання отриманих висновків моніторингу та комплексу охоронних заходів для виконання можливостей факторів позитивного впливу на охорону довкілля;
- формування динамічного урівноваженого стану довкілля, що забезпечуватиме екологічне, санітарно-безпечне середовище для життєдіяльності населення.

Завдання та заходи програми відповідатимуть Конституції України, законам України «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків», «Про засади запобігання та протидії дискримінації» у частині забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків у доступі до природно-ландшафтного комплексу столиці, рекреаційних територій, об'єктів і територій природно-заповідного фонду, пляжів міста.

Враховуючи результати аналізу можна зробити висновок, що проєкт Програми, відповідає цілям екологічної політики, встановленим на національному рівні, враховує їх та пропонує комплекс заходів, які спрямовані на їх виконання.

Стосовно дотримання міжнародних зобов'язань у інших напрямках співробітництва, наприклад, таких як зміна клімату, охорона озонowego шару та ін., слід зазначити, що вони не мають прямого відношення до головних цілей та завдань проєкту ДДП.

6. Опис наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, у тому числі вторинних, кумулятивних, синергічних, коротко-, середньо- та довгострокових (1, 3-5 та 10-15 років відповідно, а за необхідності - 50-100 років), постійних і тимчасових, позитивних і негативних наслідків

Ймовірні наслідки реалізації Програми для довкілля, у тому числі для здоров'я населення:

- атмосферне повітря (Програма не передбачає виконання заходів, реалізація яких призведе до негативного впливу на атмосферне повітря);
- водні ресурси (Програма не передбачає виконання заходів, реалізація яких призведе до негативного впливу на водні ресурси);
- земельні ресурси (негативні наслідки не очікуються; навпаки, виконання передбачених заходів забезпечить захист пам'яток та їх найближчого історичного оточення, об'єктів культурної спадщини, традиційного характеру середовища міста, буде сприяти у недопущенні видачі дозвільної документації з перевищенням висотності забудови в межах охоронних зон пам'яток та безпомилковому визначенню категорії особливо цінних земель історико-культурного призначення, їх охороні та збереженню);
- рослинний та тваринний світ, біорізноманіття (в Програмі не передбачається реалізація завдань, які можуть призвести до негативного впливу на біорізноманіття);
- культурна спадщина (реалізація Програми не призведе до негативного впливу на наявні об'єкти історико-культурної спадщини. Більше того, виконання передбачених заходів забезпечить приведення пам'яток до автентичного, задовільного технічного та експлуатаційного стану, забезпечить захист пам'яток та їх найближчого історичного оточення, об'єктів культурної спадщини, традиційного характеру середовища міста, буде сприяти у недопущенні видачі дозвільної документації з перевищенням висотності забудови в межах охоронних зон пам'яток та безпомилковому визначенню категорії особливо цінних земель історико-культурного призначення, їх охороні та збереженню);
- наслідки для здоров'я населення (орієнтовно прогнозуються позитивні наслідки, так як Програма спрямована на підвищення комфорту життя мешканців столиці, та на запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків для здоров'я населення);

б) для територій з природоохоронним статусом (передбачено заходи з визначення меж та режимів використання зон охорони пам'яток культурної спадщини міста Києва, їх комплексів та конкретних обмежень господарської діяльності на території таких об'єктів, у тому числі ландшафтних пам'яток та пам'яток садово-паркового мистецтва, які знаходяться на території об'єктів природно-заповідного фонду м. Києва, а також визначення зон охоронюваного ландшафту з метою його збереження та обмеження діяльності на таких територіях).

Кумулятивний вплив. Ймовірність того, що реалізація Програми призведе до таких можливих впливів на довкілля або здоров'я людей, які самі по собі будуть незначними, але у сукупності матимуть значний сумарний (кумулятивний) вплив на довкілля, є незначною.

Синергійний вплив. Сумарний ефект, який полягає у тому, що при взаємодії 2-х або більше факторів їх дія суттєво переважає дію кожного окремо компоненту - відсутні.

Коротко-, середньо- та довгострокові (1, 3-5 та 10-15 років відповідно, а за необхідності - 50-100 років) наслідки – негативні наслідки коротко-, середньо- та довгострокові від реалізації Програми відсутні.

Постійні і тимчасові, позитивні і негативні наслідки - негативні наслідки постійного і тимчасового характеру від реалізації заходів Програми відсутні. Позитивні наслідки зазначені вище окремо для компонентів навколишнього, соціального та культурного середовища громади.

Строки виконання програми з 01 січня 2022 по 31 грудня 2024 року. Кумулятивні, синергійні, коротко-, середньо- та довгострокові негативні наслідки внаслідок реалізації ДДП загалом не прогнозуються.

7. Заходи, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування

Термін «пом'якшення» відноситься до усунення, зменшення, запобігання або контролю негативних впливів на навколишнє середовище, які можуть виникнути внаслідок реалізації рішень Програми.

Загальні вимоги в галузі охорони навколишнього середовища при розміщенні, проектуванні, будівництві, введенні у експлуатацію, експлуатації, консервації споруд та інших об'єктів визначені Законом України «Про охорону навколишнього природного середовища». Цим законом встановлено, що використання природних ресурсів громадянами, підприємствами, установами та організаціями здійснюється з дотриманням обов'язкових екологічних вимог, зокрема:

- раціонального і економного використання природних ресурсів на основі широкого застосування новітніх технологій; здійснення заходів щодо
- запобігання псуванню, забрудненню, виснаженню природних ресурсів, негативному впливу на стан навколишнього природного середовища;
- здійснення заходів щодо відтворення відновлюваних природних ресурсів;

- збереження територій та об'єктів природно-заповідного фонду, а також інших територій, що підлягають особливій охороні тощо.

Програми включає ремонтно-реставраційні роботи на об'єктах культурної спадщини. На стадії подальших стадіях, для кожного окремого об'єкту реставрації проєктами організації будівельного виробництва будуть передбачені відповідні заходи, зокрема:

- при виконанні будівельних робіт застосовувати механізми та обладнання, що відповідають вимогам чинних норм промислової безпеки;

- здійснювати організаційно-господарські, технічні та інші заходи щодо забезпечення виконання вимог, передбачених стандартами та нормативами екологічної безпеки у галузі охорони атмосферного повітря, вживати заходів щодо зменшення обсягів викидів забруднюючих речовин і зменшення впливу фізичних факторів відповідно до вимог ст. 10 Закону України «Про охорону атмосферного повітря»;

- здійснення відповідних організаційних, господарських, технічних, технологічних, архітектурно-будівельних та інших заходів щодо попередження утворення та зниження шуму до рівнів, установлених санітарними нормами, відповідно до вимог ст. 24 Закону України «Про забезпечення санітарного та епідеміологічного благополуччя населення»;

- з метою попередження додаткового надходження забруднюючих речовин в атмосферне повітря та додаткового шумового навантаження не допускати роботи автотранспорту та будівельних механізмів в режимі холостого ходу;

- зберігання та транспортування будівельних матеріалів та відходів здійснювати способами, що гарантують мінімальний ризик забруднення довкілля;

- не допускати забруднення водного середовища, ґрунтів нафтопродуктами, скидами, відходами тощо;

- забезпечувати повне збирання, належне зберігання та передачу твердих відходів спеціалізованим підприємствам;

- видалення зелених насаджень здійснювати з урахуванням вимог Порядку видалення дерев, кущів, газонів і квітників у населених пунктах, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 01.08.2006 № 1045, Порядку видалення зелених насаджень на території міста Києва до рішення Київської міської ради 27.10.2011 № 384/6600;

- здійснення повноцінної компенсаційної висадки зелених насаджень, які підлягатимуть видаленню згідно з вимогами ст. 28 Закону України «Про благоустрій населених пунктів»;

- при плануванні та виконанні озеленення дотримуватися вимог ДБН Б.2.2-5:2011, Правил утримання зелених насаджень у населених пунктах України, затверджених наказом Міністерства будівництва, архітектури та житлово-комунального господарства України від 10.04.2006 № 105 тощо.

8. Обґрунтування вибору виправданих альтернатив, що розглядалися, опис способу, в який здійснювалася стратегічна екологічна

оцінка, у тому числі будь-які ускладнення (недостатність інформації та технічних засобів під час здійснення такої оцінки)

При дослідженні існуючого стану довкілля та стану здоров'я населення використані дані натурних досліджень, моніторингу стану довкілля, статистична інформація тощо.

При здійсненні СЕО проведено низку оцінок: аналіз контексту планування, аналіз раціональності використання території, аналіз поточного стану довкілля і тенденцій його змін, аналіз стану здоров'я населення та аналіз наслідків при реалізації детального плану території, оцінка альтернативних сценаріїв, оцінка рекомендацій щодо пом'якшення впливу на довкілля, у т. ч. для здоров'я населення, заходів із запобігання несприятливому впливу тощо.

У контексті СЕО Програми з метою розгляду екологічних наслідків проектних рішень прийнято розгляд «нульової» альтернативи (відхилення Програми від затвердження). Інші альтернативні варіанти, зокрема виконання ремонтно-реставраційних робіт на інших об'єктах культурної спадщини, можливі лише за умови відповідного фінансування.

Для наочності обґрунтування необхідності затвердження передбачених ДДП рішень в таблиці 8.1 представлені основні характеристики ймовірного впливу на стан довкілля, в т.ч. на здоров'я населення за альтернативними варіантами.

Таблиця 8.1 – Характеристика ймовірного впливу в результаті запропонованих ДДП рішень

Компонент довкілля	Ймовірний вплив		Коментарі
	«нульова» альтернатива	Реалізація ДДП	
Клімат	0	0	суттєвого впливу не очікується
Повітряне середовище	0	0	суттєвого впливу не очікується
Водне середовище	1	0	суттєвого впливу не очікується
Геологічне середовище, земельні ресурси	1	+1	+1 – за рахунок заходів із захисту пам'яток та їх найближчого історичного оточення, об'єктів культурної спадщини, традиційного характеру середовища міста, сприяння у недопущенні видачі дозвільної документації з перевищенням висотності забудови в межах охоронних зон пам'яток та безпомилкового визначення категорії особливо цінних земель історико-культурного призначення, їх охорони та збереження
Рослинний світ	0	0	суттєвого впливу не очікується
Тваринний світ	0	0	суттєвого впливу не очікується

Навколишнє соціальне середовище, у т.ч. здоров'я населення	0	+1	+1 – підвищення комфорту життя мешканців столиці
Території з природоохоронним статусом	0	+1	+1 – за рахунок заходів з визначення меж та режимів використання зон охорони пам'яток культурної спадщини міста Києва, їх комплексів та конкретних обмежень господарської діяльності на території таких об'єктів, у тому числі ландшафтних пам'яток та пам'яток садово-паркового мистецтва, які знаходяться на території об'єктів природно-заповідного фонду м. Києва
Транскордонні наслідки для довкілля, у тому числі для здоров'я населення	0	0	відсутні

Примітка: шкала оцінки в балах: 2 – значний негативний вплив, 1 – помірний негативний вплив на довкілля, 0 – вплив не очікується, +1 – помірний позитивний вплив, +2 – значний позитивний вплив, ? – високий ступінь невизначеності.

Програма спрямована на збереження історичної самобутності та охорони об'єктів культурної спадщини міста Києва, підвищення правової культури у сфері збереження, використання, формування принципів та механізмів столичної пам'яткоохоронної діяльності, охороні та збереженню об'єктів культурної спадщини міста, їх популяризації, а також підвищення ефективності використання бюджетних коштів відповідно до потреб і можливостей бюджету міста Києва. Програма передбачатиме оновлення форм і методів роботи пам'яткоохоронних установ, впровадження заходів, спрямованих на збереження, реставрацію, реабілітацію та пристосування об'єктів культурної спадщини для провадження туристичної діяльності.

Програма як документ державного планування місцевого рівня передбачає такі заходи:

- дослідження історичних будівель з метою збереження історичного середовища (у тому числі пам'яток садово-паркового мистецтва та ландшафтних на території міста Києва), виявлення, наукове дослідження, охорона та збереження об'єктів культурної спадщини м. Києва;

- реставрація та розвиток об'єктів культурної спадщини м. Києва;

- визначення меж та режимів використання зон охорони пам'яток культурної спадщини міста Києва, що забезпечить захист пам'яток та їх найближчого історичного оточення, об'єктів культурної спадщини, традиційного характеру середовища міста, буде сприяти у недопущенні видачі дозвільної документації з перевищенням висотності забудови в межах охоронних зон пам'яток та безпомилковому визначенню категорії особливо цінних земель історико-культурного призначення, їх охороні та збереженню;

- забезпечення консервації, реставрації та музеєфікації предметів археології та пам'яток місцевого значення.

- ревалоризація території ДІАЗ «Стародавній Київ», збереження та популяризація музеєфікованих об'єктів заповідника та інших пам'яток тощо.

Виконання заходів, передбачених Програмою, матиме позитивний вплив на всі складові довкілля, поліпшення загального екологічного та естетичного стану території м. Києва.

Проведення SWOT-аналізу (сильні (S) та слабкі (W) сторони проекту, можливості (O), що відкриваються при його реалізації, та небезпеки (T), пов'язані з його здійсненням) з урахуванням соціально-економічних та екологічних аспектів дозволить провести комплексний аналіз потенційно можливих позитивних і негативних особливостей проекту ДДП. Узагальнені результати виконаного SWOT-аналізу представлені у таблиці 8.2.

Таблиця 8.2 – SWOT-аналіз проекту Програми

Сильні сторони	Слабкі сторони
• вигідне економіко-географічне положення; • високий потенціал економічного розвитку населеного пункту; • включення об'єктів культурної спадщини міста до національних і міжнародних туристичних маршрутів; • сприяння міської влади реалізації соціальних та культурних ініціатив; • наявність кадрового потенціалу; • активність, креативність населення тощо.	• недостатні обсяги фінансування; • хаотична забудова міста та територій об'єктів всесвітньої спадщини, пам'яток культурної спадщини та історико-культурних заповідників • несформовані освітні механізми підвищення рівня державного менеджменту в сфері охорони та збереження культурної спадщини; • недостатній рівень політичної стабільності в країні; • застарілість законодавчої та нормативної бази в багатьох секторах країни і міста.
Можливості	Небезпеки
• збереження традиційного історико-містобудівного середовища та об'єктів культурної спадщини міста; • підвищення ролі пам'яток культурної спадщини у створенні позитивного іміджу міста; • формування сприятливого інформаційного поля для охорони об'єктів культурної спадщини; • стимулювання розвитку державно-приватного партнерства у сфері охорони культурної спадщини; • підвищення культурної свідомості населення; • розвиток туристичної сфери; • забезпечення інтересів різних категорій гостей та мешканців міста.	• відсутність чітких механізмів фінансування витрат, спрямованих на поліпшення стану об'єктів культурної спадщини; • негативна тенденція щодо зменшення цінності об'єктів культурної спадщини у порівнянні із економічними цінностями українців; • низький рівень інформованості та культурної свідомості населення; • ймовірність громадської активності, зокрема протестних акцій; • відсутність стимуляції спонсорської та благодійної діяльності у сфері охорони культурної спадщини тощо.

Основні проблеми здійснення СЕО: відсутність або обмежений доступ до розрізнених даних на рівні міста з основних проблемних питань (охорона довкілля, охорона здоров'я тощо) через розділені між собою загальнонаціональних, загальноміських та районних систем збору статистичних даних та даних органів охорони довкілля, охорони здоров'я, інституційні та організаційні труднощі тощо.

Слід зазначити, відповідно до Методичних рекомендацій із здійснення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування, затверджених наказом Міністерства екології та природних ресурсів України від 10.08.2018 № 296, у рамках СЕО не доцільно заглиблюватися в детальну оцінку впливів, яку необхідно виконувати на рівні конкретного об'єкту чи виду планованої діяльності.

9. Заходи, передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання ДДП для довкілля, у тому числі для здоров'я населення

Значущі наслідки для довкілля, в тому числі для здоров'я населення, повинні відслідковуватися під час реалізації Програми, зокрема, з метою виявлення непередбачених несприятливих наслідків і вжиття заходів щодо їх усунення.

Моніторинг може бути використаний для:

- порівняння очікуваних і фактичних наслідків, що дає можливість отримати інформацію про реалізацію Програми;
- перевірки дотримання екологічних вимог, встановлених відповідними органами виконавчої влади;
- перевірки того, що Програма виконується відповідно до ухваленого документа, включаючи передбачені заходи із запобігання, скорочення або пом'якшення несприятливих наслідків.

Результати моніторингу мають бути доступними для органів влади та громадськості. Згідно розділу 5 статті 17 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» замовник здійснює моніторинг наслідків виконання документу державного планування для довкілля.

Результати моніторингу замовник оприлюднює на власному офіційному веб-сайті один раз на рік протягом строку дії ДДП та через рік після закінчення такого строку (п. 10 Постанови Кабінету Міністрів України від 16.12.2020 № 1272) та у разі виявлення непередбачених звітом про СЕО негативних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, вживає заходів щодо їх усунення.

Для організації моніторингу можуть бути використані існуючі системи моніторингу та інформаційні системи або вони мають бути спеціально удосконалені для цілей СЕО. Для оцінки повноти та якості реалізації програмних заходів виконавчим органом Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) здійснюватиметься щоквартальний моніторинг виконання Програми, що дасть змогу оперативно приймати необхідні управлінські рішення.

Моніторинг базується на розгляді цільових показників та аналізі досягнення запланованих результатів. Індикатори Програми:

- кількість об'єктів культурної спадщини міста Києва, для яких розроблено облікову документацію (од.);
- динаміка кількості об'єктів культурної спадщини міста Києва відносно попереднього звітного (%);
- кількість виявлених нових об'єктів для занесення до Переліку щойно виявлених об'єктів культурної спадщини з подальшим їх поданням до включення до Державного реєстру нерухомих пам'яток України (од);
- кількість розробленої пам'ятко-охоронної документації з визначенням територій, меж та режимів зон охорони об'єктів культурної спадщини (од.);
- кількість розроблених програм із залучення грантів, благодійних коштів та інвестицій (од.).

Система запропонованих цільових індикаторів включає екологічні індикатори та індикатори здоров'я населення:

- індекс забруднення атмосфери (ІЗА розраховується як сума поділених на ГДК середніх концентрацій забруднювальних речовин. Згідно існуючих методів оцінки рівень забруднення вважається низьким, якщо ІЗА нижче 5,0, підвищеним – при ІЗА від 5,0 до 7,0, високим – при ІЗА від 7,0 до 14,0, дуже високим – при ІЗА рівним 14,0 та більше);
- обсяги викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел забруднення, тонн/рік;
- загальний обсяг утворення відходів, тонн/рік;
- обсяг утворення твердих побутових відходів, тонн/рік;
- обсяг споживання води, м³/рік;
- обсяг утворення стічних вод, м³/рік;
- відношення кількості висаджених зелених насаджень до кількості видалених насаджень.

10. Опис ймовірних транскордонних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення

Транскордонні наслідки відсутні.

11. Резюме нетехнічного характеру інформації, розраховане на широку аудиторію

Метою Програми є створення умов для збереження історичної самобутності та охорона об'єктів культурної спадщини міста Києва, підвищення правової культури у сфері збереження, використання, формування принципів та механізмів столичної пам'яткоохоронної діяльності, охорона та збереження об'єктів культурної спадщини міста, їх популяризація. Строки виконання з 01 січня 2022 по 31 грудня 2024 року.

Програма як документ державного планування місцевого рівня передбачає такі заходи:

- дослідження історичних будівель з метою збереження історичного середовища (у тому числі пам'яток садово-паркового мистецтва та ландшафтних на території міста Києва), виявлення, наукове дослідження, охорона та збереження об'єктів культурної спадщини м. Києва;

- реставрація та розвиток об'єктів культурної спадщини м. Києва;

- визначення меж та режимів використання зон охорони пам'яток культурної спадщини міста Києва, що забезпечить захист пам'яток та їх найближчого історичного оточення, об'єктів культурної спадщини, традиційного характеру середовища міста, буде сприяти у недопущенні видачі дозвільної документації з перевищенням висотності забудови в межах охоронних зон пам'яток та безпомилковому визначенню категорії особливо цінних земель історико-культурного призначення, їх охороні та збереженню;

- забезпечення консервації, реставрації та музеєфікації предметів археології та пам'яток місцевого значення.

- ревалоризація території ДІАЗ «Стародавній Київ», збереження та популяризація музеєфікованих об'єктів заповідника та інших пам'яток тощо.

Ймовірні наслідки реалізації Програми:

а) для довкілля, у тому числі для здоров'я населення

атмосферне повітря (Програма не передбачає виконання заходів, реалізація яких призведе до негативного впливу на атмосферне повітря);

водні ресурси (Програма не передбачає виконання заходів, реалізація яких призведе до негативного впливу на водні ресурси);

земельні ресурси (негативні наслідки не очікуються; навпаки, виконання передбачених заходів забезпечить захист пам'яток та їх найближчого історичного оточення, об'єктів культурної спадщини, традиційного характеру середовища міста, буде сприяти у недопущенні видачі дозвільної документації з перевищенням висотності забудови в межах охоронних зон пам'яток та безпомилковому визначенню категорії особливо цінних земель історико-культурного призначення, їх охороні та збереженню);

рослинний та тваринний світ, біорізноманіття (в Програмі не передбачається реалізація завдань, які можуть призвести до негативного впливу на біорізноманіття);

культурна спадщина (реалізація Програми не призведе до негативного впливу на наявні об'єкти історико-культурної спадщини. Більше того, виконання передбачених заходів забезпечить приведення пам'яток до автентичного, задовільного технічного та експлуатаційного стану, забезпечить захист пам'яток та їх найближчого історичного оточення, об'єктів культурної спадщини, традиційного характеру середовища міста, буде сприяти у недопущенні видачі дозвільної документації з перевищенням висотності забудови в межах охоронних зон пам'яток та безпомилковому

визначенню категорії особливо цінних земель історико-культурного призначення, їх охороні та збереженню);

- наслідки для здоров'я населення (орієнтовно прогнозуються позитивні наслідки, так як Програма спрямована на підвищення комфорту життя мешканців столиці, та на запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків для здоров'я населення);

б) для територій з природоохоронним статусом (передбачено заходи з визначення меж та режимів використання зон охорони пам'яток культурної спадщини міста Києва, їх комплексів та конкретних обмежень господарської діяльності на території таких об'єктів, у тому числі ландшафтних пам'яток та пам'яток садово-паркового мистецтва, які знаходяться на території об'єктів природно-заповідного фонду м. Києва).

в) транскордонні наслідки – не прогнозуються.

Програма спрямована на збереження історичної самобутності та охорони об'єктів культурної спадщини міста Києва, підвищення правової культури у сфері збереження, використання, формування принципів та механізмів столичної пам'яткоохоронної діяльності, охороні та збереженню об'єктів культурної спадщини міста, їх популяризації, а також підвищення ефективності використання бюджетних коштів відповідно до потреб і можливостей бюджету міста Києва. Програма передбачатиме оновлення форм і методів роботи пам'яткоохоронних установ, впровадження заходів, спрямованих на збереження, реставрацію, реабілітацію та пристосування об'єктів культурної спадщини для провадження туристичної діяльності.

12. Використана література

1. Атлас міграцій птахів України (складений за даними кільцювання). – К.: Інститут зоології ім. І.І.Шмальгаузена НАН України, Український центр кільцювання птахів, 2016. – 63 с.
2. Багацька Т.С. Вищі судинні рослини рекреаційних зон м. Києва / Т.С. Багацька // Інтродукція рослин. – 2014, № 3. – С. 31 – 37.
3. Борисова О.В. Водна стратегія міста Києва 2018 – 2025 рр. / О.В.Борисова, В.І.Вишневський, Г.М.Цветкова та ін. – К.: 2018. – 124 с.
4. Боймен Р. Мій рік у Києві. Міські спостереження за птахами у Східній Європі/ Р. Боймен // Птах. – 2009. – № 3.
5. Василенко І.А. Урбоекологія / І.А. Василенко, О.А. Півоваров, І.М. Трус, А.В. Іванченко – Дніпро: Акцент ПП, 2017. – 309 с.
6. Вплив транспорту на екологію міста. Аналіз та стратегії для України. – Х.: Міські реформи, 2016. – 24 с.
7. Врублевська О.О. Навчальний посібник з дисципліни «Клімат України та прикладні аспекти його використання»/ О.О. Врублевська, Г.П. Катеруша. – Одеса: ОДЕКУ, 2012. – 180 с.

8. ДСТУ-Н Б В.1.1-27:2010 «Будівельна кліматологія». – К.: Мінрегіонбуд України, 2011. – 123 с.
9. Екологічний паспорт. Місто Київ. – К.: 2018. – 119 с.
10. Екологічний паспорт. Місто Київ. – К.: 2019. – 129 с.
11. Заклади охорони здоров'я та захворюваність населення України у 2017 році: статистичний збірник. – К.: Державна служба статистики України, 2018. – 109 с.
12. Закон України «Про забезпечення санітарного та епідеміологічного благополуччя населення», Відомості Верховної Ради (ВВР), 1994, № 27, ст.218.
13. Закон України «Про охорону атмосферного повітря», ВВР, 2001, № 48, ст.252.
14. Закон України «Про охорону земель», ВВР, 2003, № 39, ст.349.
15. Закон України «Про стратегічну екологічну оцінку», Відомості Верховної Ради (ВВР), 2018, № 16, ст.138.
16. Захворюваність та смертність населення м. Києва за 2011 – 2015 роки: статистичний збірник. – К.: Головне управління статистики у м. Києві, 2016. – 8 с.
17. Захворюваність та смертність населення міста Києва у 2012 – 2016 роках: статистичний збірник. – К.: Головне управління статистики у м. Києві, 2016. – 9 с.
18. Мацюра О. В. Розвиток концепції цілісних ареалів птахів: аналіз міграційних шляхів / О. В. Мацюра, П. І. Горлов, М. В. Мацюра // Біологічний вісник. – 2012. – № 1. – с. 102 – 116.
19. Писанец Е. М. Амфибии Украины (справочник-определитель земноводных Украины и сопредельных территорий) / Е.М. Писанец – Киев: Зоологический музей ННПМ НАН Украины, 2007. — 312 с.
20. Порядок здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення/ Постанова Кабінету Міністрів України від 16.12.2020 № 1272.
21. Про затвердження Методики роздільного збирання побутових відходів/ Наказ Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 01.08.2011 № 133.
22. Про затвердження методичних рекомендацій із здійснення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування / Наказ Міністерства екології та природних ресурсів України від 10.08.2018 №296.
23. Протокол про стратегічну екологічну оцінку до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті /ратифіковано Законом України № 562-VIII від 01.07.2015.
24. Семерной В.П. Санитарная гидробиология: Учеб. пособие по гидробиологии. 2-е изд., перераб. и доп. /В.П. Семерной. – Ярослав. гос. ун-т. Ярославль, 2002. – 147 с.
25. Слюсарев А.О. Біологія: Навч. пос. / А.О. Слюсарев, О.В. Самсонов, В.М. Мухін та ін. – К.: Вища школа, 2005. – 622 с.

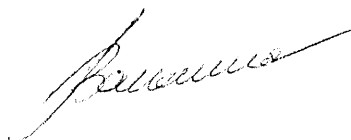
26. Стан підземних вод України, щорічник – Київ: Державна служба геології та надр України, Державне науково-виробниче підприємство «Державний інформаційний геологічний фонд України», 2019. – 131 с.
27. Стратегія розвитку міста Києва до 2025 року (нова редакція) – К.: Виконавчий орган Київської міської ради (Київська міська державна адміністрація), 2017. – 144 с.

Заступник директора Департаменту
охорони культурної спадщини



Ірина ЧЕРНЕНКО

Головний спеціаліст
відділу охорони об'єктів
культурної спадщини



Людмила ВОЛОШИНА



КИЇВСЬКА МІСЬКА РАДА

СЕКРЕТАРІАТ

УПРАВЛІННЯ ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ДІЯЛЬНОСТІ КИЇВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ

01044, м. Київ, вул. Хрещатик, 36

тел.: (044) 202-73-92, 202-73-13

29.11.21 № 08/230-2545

Постійна комісія Київської
міської ради з питань охорони
культурної спадщини

Рекомендації

до проекту рішення Київської міської ради від 15.11.2021 №08/231-4137/ПР
«Про затвердження міської цільової програми «Охорона та збереження
культурної спадщини м. Києва на 2022-2024 роки»

Управлінням правового забезпечення діяльності Київської міської ради проведено правову експертизу проекту рішення від 15.11.2021 №08/231-4137/ПР «Про затвердження міської цільової програми «Охорона та збереження культурної спадщини м. Києва на 2022-2024 роки» та з цього приводу повідомляємо таке.

Проектом рішення передбачається затвердити міську цільову програму «Охорона та збереження культурної спадщини м. Києва на 2022-2024 роки». Проект рішення підготовлено та подано на розгляд Київської міської ради за поданням виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації).

Зауважуємо, проект рішення подано із зауваженнями юридичного управління апарату виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), Департаменту фінансів виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), Департаменту економіки та інвестиції виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації).

Отже, зважаючи на наявність вищезазначених зауважень сумнівним з правового погляду є дотримання виконавчим органом Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) вимог Порядку розроблення міських цільових програм, затвердженого рішенням Київської міської ради від 29 жовтня 2009 року № 520/2589 (у редакції рішення Київської міської ради від 12 листопада 2019 року № 65/7638) (далі - Порядок).

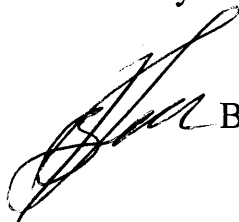
Крім того, слід звернути увагу, що пунктом 7.2 пункту 7 Розділу II Порядку передбачено, що у проекті рішення обов'язково вказується строк виконання програми, відповідальний виконавець програми, строки та періодичність звітування про хід виконання програми на пленарних засіданнях Київської

міської ради та на засіданнях відповідних постійних комісій Київської міської ради тощо.

Звертаємо увагу, що проєкт рішення не містить положень щодо строків та періодичності звітування про хід виконання програми на пленарних засіданнях Київської міської ради та на засіданнях відповідних постійних комісій Київської міської ради.

З огляду на це, проєкт рішення може бути прийнято за умови усунення наведених вище зауважень.

В.о. начальника управління



Валентина ПОЛОЖИШНИК